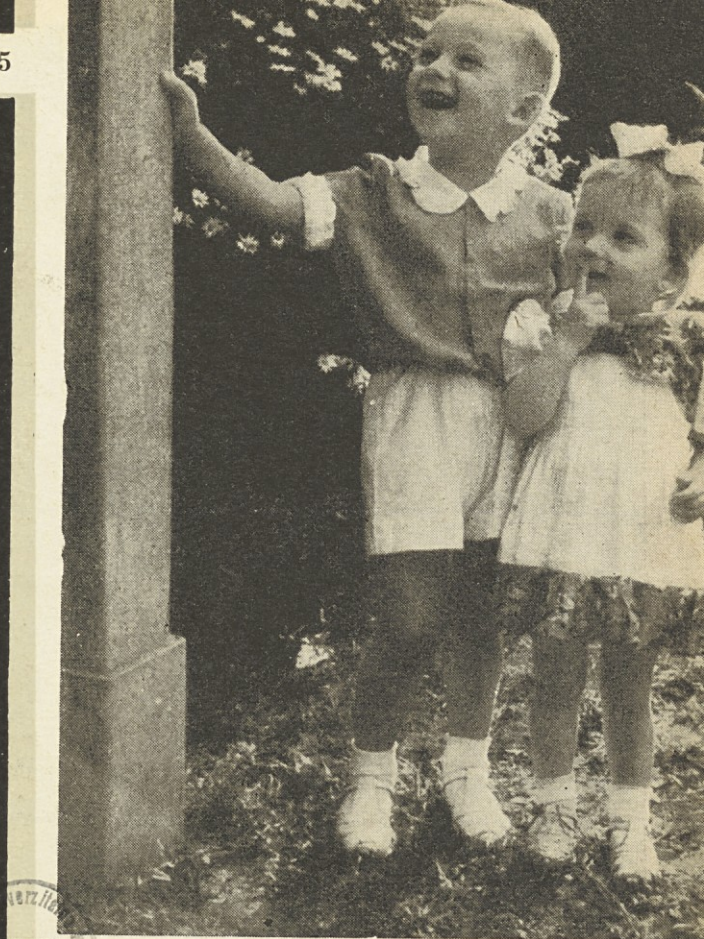

19 - NOVEMBER - 55

1917/18
BELJANA

Duhovno življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

Naslovna stran:
Naše male navi-
hance je prihod
pomladi v srebr-
no deželo navdal
z velikim
veseljem
(F. M. Kocmur,
Argentina)

Levo: Doma je
jesen (Foto Kunc,
Avstrija)

Spodaj: Krško na
Dolenjskem

Duhovno Življenje

LA * VIDA * ESPIRITUAL

D 59964

L. XXIII.

NOVEMBER

ŠTEV 11

VELIKI PRAZNIK XX. STOLETJA

ALOJZIJ KOŠMERLJ

NJEGOV POČETEK IN POMEN ZA NAŠ ČAS

Slovesni praznik Kristusa Kralja, ki ga obhajamo vsako leto zadnjo nedeljo meseca oktobra, je vpeljal v bogočastje svete katoliške Cerkve papež Pij XII. ob zaključku svetega leta 1925. V okrožnici „Quas primas“ z dne 11. oktobra 1925 je objavil škofom katoliškega sveta nagibe, ki so ga pripeljali do vpostavitve tega praznika, označil in razložil je njegovo naravo in pomen in naštel sado-ve, ki jih od njegovega praznovanja pričakuje. Tudi govori v tej svoji encikliki o posebnih dožnostih, ki naj jih ta praznik vsako leto znova predoči vsem ljudem, posebno pa katoličanom.

V dobrem četrtsotletju, ki nas loči od uvedbe praznika, se je o njem veliko pisalo in govorilo in vsako leto se naša pobožna gorečnost znova vnema ob veliki misli Kristusove kraljevske časti in oblasti. Lahko pa bi se zgodilo, da bi naše prazniško navdušenje vzklopelo le v velikih besedah in čustvih, pravih in trajnih sadov, ki jih je predvideval in hotel veliki papež, pa bi ne rodilo. Pri-

merno je zato in upravičeno, da si prav v teh naših nemirnih in nevarnih časih znova v spomin pokličemo velike in jasne misli in želje vodstva Cerkve, vsebovane v omenjeni okrožnici Pija XI., da bi tako praznovanje tega velikega in pomembnega praznika v vsakem oziru odgovarjalo duhu in ciljem vojskujoče se Cerkve na zemlji.

NAGIBI VZPOSTAVITVE PRAZNIKA

Ko je Pij XI. leta 1922 zasedel pre- stol rimskih papežev, je v svoji prvi okrožnici opozoril katoliški svet na ve- like stiske in nevarnosti, ki so ogrožale Cerkev in vso človeško družbo. Na svetu kljub mirovnim pogodbam ni prišlo do resničnega miru, ampak je med narodi naprej kipelo nezaupanje in sovraštvo. Komunizem v Rusiji, fašizem v Italiji, začetki narodnega socializma v Nem- čiji so predstavljali nevarne možnosti novih sporov in vojsk. Pij XI. je z bistrim pogledom voditelja ugotovil, da je glavni vzrok tega nevarnosti polnega stanja v človeški družbi v tem ker se je večina ljudi oddaljila od Jezusa Kri- stusa in njegove svete postave v za-

sebnem kot družinskem in javnem življenju. Nobenega upanja na pravi in resnični mir med narodi pa ne more biti, dokler tako posamezniki kot narodi in države zanikujejo in zametajo vladarstvo Kristusa, Zveličarja sveta. Treba je iskati mir Kristusov v kraljestvu Kristusovem, to je bil Pija XI. veliki klic in geslo njegove vlade. Treba je, da se svet zave svoje odvisnosti od Kristusa, ki je njegov zakoniti kralj in vladar, in da to svojo odvisnost tudi ponižno prizna. Prav temu namenu pa naj bi služil nov praznik Kristusa Kralja, ki si ga je Cerkev že dolgo želela in za katerega so škofje in verniki katoliškega sveta sveto stolico že dolgo prosili.

Vpostavitve tega slovesnega praznika se je že dolgo pripravljala v številnih spisih katoliških pisateljev, zlasti pa s prelepo pobožnostjo do presvetega Jezusovega Srca in z nji združeno družinsko posvetitvijo božjemu Srcu. Niso se pa Srcu Gospodovemu posvečevale samo družine, marveč tudi narodi in kraljevstva in po želji Leona XIII. je bil posvečen v svetem letu 1900 Jezusovemu Srcu ves človeški rod. Isti veliki misli Kristusovega kraljevanja so služili in služijo veličastni evharistični kongresi, kjer je Kristus, skrit v sveti hostiji, središče ponižnega češčenja vernikov vseh narodov, vsega svetá. Lahko rečemo, pravi Pij XI., da krščansko ljudstvo vodi resnično božje navdihnjenje, ko na teh kongresih v javnih slovesnih zborovanjih in procesijah proslavlja Kristusa kot Kralja in Zmagovalca, istega Kristusa, ki ga brezbožniki niso hoteli in nočejo priznati, pa ga njegovo ljudstvo na ta način hoče znova vpostaviti v njegove kraljevske pravice.

Vsi ti nagibi so nagnili papeža, Pija XI., da je razglasil praznovanje novega in posebnega praznika v čast Kristusu Kralju in to prav v svetem letu 1925, ki je bilo kakor veličasten slavo-spev narodov Kristusovemu kraljevskemu veličanstvu in v katerem se je ob-

hajala tudi 1600 letnica prvega splošnega cerkvenega zbora v Niceji, kjer je bila slovesno proglašena verska resnica, da je Jezus Kristus, božji Odrešenik, ene narave z Bogom Očetom, torej pravi Bog od pravega Boga, resnica, na kateri temelji vladarska oblast Kristusova nad vsemi narodi svetá.

Praznik je bil postavljen na nedeljo z namenom, da bi ga verno krščansko ljudstvo lahko obhajalo brez večjih težav, in na zadnjo nedeljo v oktobru, ko se nagiblje k zaključku liturgično cerkveno leto, da se tako skrivnosti Kristusovega življenja, ki se jih spominjamo tekom leta, zaključijo in kronajo s slovesnostjo Kristusa Kralja in se pred praznikom Vseh svetnikov slovesno slavi Njega, ki kraljuje in zmaga v vseh svojih svetih in izvoljenih.

NARAVA IN POMEN PRAZNIKA

Praznik naj v polni luči vere proslavlja in oznanja Kristusovo kraljevsko čast in oblast in to ne samo po njegovi božji, ampak tudi po njegovi človeški naravi. Kristus kot Bog je Stvarnik in vladar vesoljstva z Očetom in Svetim Duhom. Praznik pa poudarja njegove kraljevske pravice kot človeka-Odrešenika svetá, in to ne le v nekem simboličnem, marveč v resničnem in polnem pomenu teh izrazov.

V svetem pismu stare zaveze je Kristus napovedan kot Kralj. Kot Kralja ga gledajo in opisujejo od Boga navdihnjeni preroki. Prerok in kralj David mu poje v 2. psalmu, da je po Očetu postavljen za Kralja na Sionu, sveti gori božji in da mu bodo dani narodi kot dediščina ter bo zemljo posedoval do skrajnih njenih mejá.

V novi zavezi je to s polno resničnostjo potrjeno. Nadangel Gabrijel govori Mariji ob oznanenju: „Glej, spočela boš in rodila sina, ki mu daj ime Jezus. Ta bo velik in sin Najvišjega. Gospod Bog mu bo dal prestol Davida, njegovega očeta in bo kraljeval v hiši Jakobovi ve-

komaj in njegovemu kraljestvu ne bo konca“ (Lk 1). Kristus sam se za kralja proglaša v svojih govorih in prilikah, najjasneje pa v oni veliki težki uri pred Pilatom, ko na namestnikovo vprašanje: „Si ti kralj?“, odločno in jasno odgovori: „Tako je, kralj sem“ (Jan 18). Pred odhodom v nebo slovesno izjavlja svojim učencem: „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji“ (Mt 28). Te besede vsebujejo in označujejo vso neizmerno veličino njegove vladarske oblasti in neskončno obsežnost njegovega kraljestva. V taki slavi in veličastvu ga gleda sv. Janez v Skrivnem razodetju kot Kralja kraljev in Gospoda gospodov (19, 16).

Opirajoč se na te razodete resnice sveta Cerkev, ki je Kristusovo kraljestvo na zemlji, v svojem bogoslužju svojega božjega Ustanovitelja že od vseh početkov krščanstva slavi kot Kralja in Gospoda, tako v sveti maši kot v delitvi svetih zakramentov in v ostalih bogoslužnih obredih.

KRISTUS JE KRALJ PO SVOJI NARAVI IN PO SVOJEM ODREŠILNEM DELU

Po naravi je Kristus Bog-Človek v eni sami, drugi božji osebi. Iz tega sledi, da ga morajo kot Boga moliti angeli in ljudje, pa tudi, da mu morajo vsi služiti tudi kot Človeku. Po sami svoji božje-človeški naravi ima oblast nad vsemi ustvarjenimi rečmi. Nad vse mila in ganljiva pa je misel, da si je Kristus to po naravi mu dano kraljevsko oblast pridobil še posebej s svojim odrešilnim delom. Nikdar bi tega ljudje ne smeli pozabiti, koliko smo stali svojega Odrešenika. „Ne z zlatom in srebrom, marveč z dragoceno krvjo Kristusa kot nedolžnega in brezmadežnega Jagnjeta ste bili odrešeni“ (1 Petr 1, 19).

Kristusova kraljevska oblast je trojna, vsebujoča vse to, kar spada k popolni vladarski oblasti. Po nauku Cerkve je On Odrešenik svetá, v katerega naj narodi upajo. Je Zakonodajalec, ki

Kralj neba in Kralj sveta

ga morajo ljudje ubogati. Je Sodnik, ki mu je Oče izročil sodbo nad vsemi. Je kot Sodnik živih in mrtvih tudi veliki Kralj, ki dobro plačuje in hudo kaznuje. Tako je v Kristusu Kralju najvišja zakonodajna, sodna in izvršilna oblast, kateri se nihče izmakniti ne more.

Kristusovo kraljestvo ima duhovni značaj in se ozira v prvi vrsti na duhovne zadeve. To jasno sledi iz Jezusovega nauka in delovanja. Apostolom, ki so pričakovali Mesija v sijaju in moči svetnega vladarja, neutrudljivo izbija iz glave te zmotne predstave in upe. Množici, ki ga po čudežnem pomnoženju kruha hoče postaviti za kralja, se umakne v puščavo. Pred Pilatom izjavlja: „Moje kraljestvo ni od tega svetá“ (Jan 18).

V Kristusovo kraljestvo, kakor ga opisujejo evangelisti, se vstopa po pokori in duhovni pripravi, po veri in krstu. To kraljestvo stoji v nasprotju edinole s satanovim kraljestvom in z oblastmi teme. Podložniki tega kraljestva morajo svoja srca oprostiti neurejenih želja po bogastvu in svetnih dobrinah, hrepeneti morajo po pravičnosti in svetosti, zatajevati se morajo in nositi svoj križ za svojim Gospodom in Kraljem.

Vse to dokazuje duhovni značaj Kristusovega kraljestva, čeprav s tem ni rečeno, da bi Kristusu ne pripadala popolna oblast tudi nad vsemi svetnimi stvarmi in zadevami, zakaj od Očeta je prejel absolutno in neomejeno oblast nad vsem stvarstvom.

KRISTUSOVO KRALJESTVO JE VESOLJNO IN SE RAZTEZA NA VSE LJUDI

Lepo je to povedal Leon XIII., ko je za sveto leto 1900 predpisal posvetitev sveta Jezusovemu presvetemu Srcu: „Kristusovo vladarstvo ne obsega le katoliških narodov in onih, ki prerojeni po krstu s polno pravico pripadajo sveti Cerkvi, čeprav bi se od nje ločili po zmoti ali razkolu. Pod Kristusovim žezlom stoji ves človeški rod.“ In ni nič razlike med poedinci in družbo, zakaj poedinci, združeni v družbi, niso nič manj pod Kristusovo oblastjo kot ločeno vsak zase. Kristus je vir zasebne in javne blaginje in „v nikomur drugem ni zveličanja“ (Ap. dela 4, 12). Zato naj bi se poglavarji držav ne upirali dati javno priznanje Kristusovemu vladarstvu skupno s svojimi narodi, če hočejo ohraniti svojo oblast in zagotoviti domovini napredek in blagostanje.

SADOVI, KI NAJ JIH PRAZNIK RODI

Priznanje in spoznavanje Kristusove kraljevske vzvišenosti in oblasti, tako v zasebnem kot javnem življenju bo, po papeževem upanju, nujno prineslo človeški družbi zaželeno sadove pravične svobode, varnega reda in umirjenega sožitja. Kraljevsko dostojanstvo Kristusovo po eni strani posvečuje človeško oblast knezov in državnih poglavarjev, po drugi pa oplemenituje dolžnosti in pokorščino državljanov.

Če se bodo knezi in poglavarji držav zavedali, da ne vladajo toliko po lastnem pravu kot po pooblaščenju božjega Kralja, tedaj se bodo gotovo posluževali

svoje oblasti le s svetim spoštovanjem in veliko razsodnostjo; in ko bodo poglašali zakone in zahtevali njih izpolnjevanje, bodo z vso vnemo skrbeli za javni blagor in dostojno življenje svojih podložnikov. Tako bodo izločeni vzroki upora, cvetela pa bosta red in mir. Čeprav bo državljan gledal v svojih poglavarjih ljudi, slične sebi ali radi kakršnega koli vzroka celo nezmožne in graje vredne, se kljub temu dolžnosti pokorščine ne bo izmikal, ker bo v njih gledal podobo Kristusa, Boga-Človeka.

Kar tiče sloge in miru med državljani, je gotovo, da bo med ljudi toliko bolj pronicala zavest bratske povezanosti, kolikor bolj se bodo zavedali vesoljnosti Kristusovega kraljevanja, ki mu je podrejen ves človeški rod. In uklanjajoč se temu Kralju, ki je kralj ljubezni in miru, krotak in ponižen, ki je prišel na svet, ne da bi si dal služiti, ampak da bi sam služil drugim, kako ne bo vse to pomagalo, da se med ljudmi utrdi oni resnični, božji mir, po katerem vsi dobri in plemeniti z vsem srcem hrepenijo? Kako velike sreče bi se res mogli veseliti, če bi se posamezniki, družine in države dale vladati po Kristusu.

V tako urejeni in krščansko vladani družbi se bo tudi Cerkve veselila svoje svobode in neodvisnosti. Poglavarji držav ji ne bodo delali težav pri izvrševanju njenih od Kristusa ji danih pravic, da uči, posvečuje in k zveličanju vodi vse tiste, ki spadajo v Kristusovo kraljestvo. Svobodno bodo mogli delovati v državah cerkveni redovi obojnega spola, ki predstavljajo velikansko oporo Cerkvi in njenim pastirjem, pa tudi neprecenljivo dobroto za človeško družbo, v kateri živijo in delujejo.

Vsakoletno obhajanje tega praznika bo tako prinašalo blagoslov vsem, pa bo tudi vse opominjalo na končno sodbo, pri kateri bo Kristus, ki je bil zavržen od človeške družbe ali vsaj po njej preziran in zaničevan, strogo kaznoval tako velike krivice, ki so mu bile prizadete.

DOLŽNOSTI KATOLIČANOV

Kar velja v splošnem za vse ljudi, velja v posebni meri za katoličane. Oni so v prvi vrsti in na najpopolnejši način Kristusovi podložniki. Kristus mora zato vladati v njihovem umu s svojo božjo, razodeto resnico, ki jo morajo katoličani sprejemati s ponižno poslušnostjo in jo spoznavati s sveto stanovitnostjo. Vladati mora v njihovi volji, ki se mora vdano in pokorno uklanjati božjim zakonom in postavam. Vladati mora v njihovih srcih, ki morajo ljubiti Boga nad vse in vedno hrepeneti po čim česnejšem združenju z Njim. Vladati mora tudi v njihovih telesnih udih, ki morajo služiti duši kot orodje njenega posvečenja.

Vse življenje in delovanje katoličanov mora stremeti za tem, da se čimbolj pospeši povratek človeške družbe h Kristusu. To je apostolski klic tega velikega praznika. Zdi se pa, da mnogi katoličani ne zavzemajo v družabnem življenju onega mesta in vpliva, ki se spodobi onim, kateri nosijo pred seboj plamenico resnice. Morda je to posledica brezbriznosti in boječnosti dobrih, ki se vzdržujejo borbe ali se boré slabotno; iz tega in zato pa sovražniki Cerkve dobivajo večjo drznost in silnost. Naj bi zato vsi verniki spoznali in uvideli, da se morajo z vso močjo in neprenehoma boriti pod zastavo Kristusa Kralja; naj se zato tudi vsi z navdušenjem posvetijo apostolskemu delu, da se vrnejo k Bogu uporni in nevedni in da se božje pravice ohranijo neokrnjene.

To so v glavnem misli znamenite okrožnice Pija XI. o prazniku Kristusa Kralja, katerim dodajam še posebno zaključno misel z ozirom na nas, Slovence.

KRISTUS KRALJ IN SLOVENCİ

Katoliški Slovenci smo upravičeni obhajati praznik Kristusa Kralja s posebnim veseljem, zadoščenjem in ponosom. Med nami je misel tega praznika

pognala posebno globoke korenine in poganjala svoje veje v katoliški svet. Božja previdnost je namreč prav iz našega maledga pa vernega naroda izbrala moža, ki je z veliko mislijo Kristusovega kraljestva hotel zediniti ves katoliški svet v skupno delo in skupno borbo za zmago božjih in cerkvenih pravic. Bil je to pokojni svetniški slovenski duhovnik, prelat Janez Kalan, ki ga je misel o Kristusu Kralju vsega prevzela. Napisal je knjigo o tem vprašanju, začel izdajati poseben list, z odobrenjem Pija XI. propagirati misel mednarodnih kongresov Kristusa Kralja. Najlepši sad tega njegovega apostolskega navdušenja je bil veliki mednarodni kongres Kristusa Kralja v Ljubljani, leta 1939, tik pred izbruhom druge svetovne vojne. Veličastna slovesnost, ki so se je udeležili katoličani Slovenije in Jugoslavije, Poljske in Češke, Italije in Francije, se je vršila v navzočnosti dveh kardinalov, mnogih jugoslovanskih škofov in pod predsedstvom ljubljanskega škofa Rožmana, ki je prevzel predsedstvo mednarodnega odbora teh kongresov. Bil je ta kongres za vse udeležence, za ves slovenski narod pa še posebej velika duhovna priprava za težki križev pot, ki se je odpiral pred nami, premnogim tedanjih navdušenih organizatorjev in apostolov pa priprava za mučeništvo.

Naj bo torej misel praznika Kristusa Kralja vernim Slovcem doma in na tujem kot neka sveta dediščina in oporoka, da se ob njem vsako leto znova okrepimo in poživimo v naši veri, upanju in ljubezni do našega Gospoda in Kralja Jezusa Kristusa. Z obljubo zvestobe do smrti ga prosimo, naj nas ohrani vse v svoji ljubezni in naj nam da možnost, da bi mogli še kdaj v domovini v svobodi in miru nadaljevati s tem velikim, svetim apostolatom njegove slave, moči in oblasti; da bi z nami kmalu ves verni svet z veselim srcem pel:

Kristus zmaga! Kristus kraljuje, Kristus zapoveduje.

CINE CATOLICO

Casi al mismo tiempo que el Congreso de Teatro se celebró en Zaragoza la Primera Semana del Cine Católico. El P. Mauricio de Begoña, capuchino y profesor de Filmología, defendió la tesis de que la importancia del cine "radica en que es una filosofía de la vida". Dice Sadoul: "Un cinema dirigido (como él de Hollywood) tiende a establecer en el público una verdadera concepción del mundo, de una manera de vivir, de obrar, de pensar. De esta manera, puede intoxicar el alma entera de un pueblo ya que él constituye uno de sus principales alimentos culturales.

El cine además según A. Maurois, es "una expresión social".

El cine también es un problema y un caso de conciencia.

La Iglesia por tanto no podía quedar indiferente ante un concepto de la vida, ante un fenómeno social, ante un hecho de conciencia. Por esto adoptó una actitud católica ante el cine, actitud que data desde hace 20 años, desde que Pio XI en la encíclica "Vigilanti Cura", la carta magna de la cinematografía católica, escribió el 29 de Junio de 1936.

"Pues en verdad se han hecho serios esfuerzos para que el cine se ajuste a las nobilísimas normas de las artes liberales".

Pío XI fué el primer en señalar que el cine es un arte liberal y que debe regirse por normas estéticas y morales.

En los últimos años el cine ha pretendido, y lo va logrando poco a poco, una mayor elevación, llegando a ser portador de un mensaje espiritual e incluso místico. Realiza este ideario católico en ocho estadios.

1º) Ilustración fílmica de la plástica religiosa, como en "La Vida de la Virgen", en Fra Angélico y reciente-

mente "Christus". A estas películas les falta lo esencial del cine, que es la presencia moviéndose y la dinámica de la imagen, que aquí se suple con el movimiento de la cámara.

2º) La épica y la pompa espectacular y cinematográfica de los grandes temas católicos del primitivo cristianismo, como "Las Cruzadas", "Quo vadis", "El manto sagrado".

3º) El estilo directo, espontáneo y auténtico de los temas religiosos, como es "La señora de Fátima" y algunas hagiografías.

4º) La transformación humorística y humanizante de lo religioso, de lo sobrenatural y fantástico, como v. gr. "Que bello es vivir!".

5º) Realismo místico en "Juana de Arco" de Ingrid Bergman.

6) La simplicidad esquemática y estilización evangélica en "Once florecillas" de Rosellini, que defraudó al no ver la pintura real de una orden ni del espíritu franciscano.

7º) Humanización de lo religioso con suave optimismo en "Siguiendo mi camino", "Las llaves del Reino".

8º) Psicología social y humanística religiosa de la "Guerra de Dios", "La ley del silencio"; echa con prudencia puede hacer mucho bien.

A estos estadios, señalados por el P. Mauricio de Begoña, se podría añadir el realismo de "Marcelino pan y vino", gloria del cine español, película de la que dijo al verla en Roma Rondi, el crítico del cine de "El Tiempo": Es que la primera vez que se ha superado, llevándolo a la perfección, el gran defecto del neo-realismo, que nunca supo levantarse de la tierra hasta esta película con transcendencia espiritual.

V. Arteta Luzuriaga S. J.

PASTIRJEV GLAS

LETO SPOMINOV

Naše leto 1955 je leto spominov: Praznujemo 25-letnico Baragove zveze, ki je začetek priprav za škofijsko preiskavo Baragovega življenja, njegovih čednosti in njegovega učenja (spisov). Iz skromnih začetkov Zveze med ameriškimi Slovenci se je razvila široka organizacija marquetteške škofije s posebno slovensko vejo. Po petindvajsetih letih dela se kažejo lepi sadovi: zbirka tisočev pisem, njih prepisovanje, prevajanje in urejevanje, pripravljanje Baragovega življenjepisa — vse to je nujno potrebno za proces. Na nas pa leži, da za Baragovo zadevo molimo, prispevamo in jo priporočamo drugim.

To leto obhajamo tudi 20-letnico evharističnega kongresa v Ljubljani. Tedaj je sama Marija Pomagaj prišla med nas z Brezij in videla naše navdušenje za njenega Sina.

Spominjamo pa se letos tudi desete obletnice pokolja okrog 10.000 slovenskih mladcev in mož, ki so bili krvnikom vrnjeni od tistih, ki so jih sprva sprejeli v varstvo. Pri tej žalostni obletnici ostanimo!

Da, to ne zadeva samo nas novonaseljence, ampak vse Slovence. Smrt deset tisočev je rana na slovenskem narodnem telesu, ki boli vse ude. Le primerjajte: 10.000 v primeri s številom Slovencev tedaj ob koncu strašne vojne pomeni za teden Slovenijo toliko, kot danes tu v Združenih državah en milijon. Kaj bi rekli v Ameriki, če bi vam samozvani krvniki v enem mesecu pobili en milijon mladih fantov, ki sedaj služijo vojake? Ali ne bi žalost zalila vsa ameriška srca? Ali ne bi kričnil ves narod, da bi se slišalo do neba — ne samo tista družina, kateri je bil kak član umorjen? Ves narod, brez razlike vere, stranke, položaja, premoženja... ves narod bi bridko občutil to rano. Kdo more torej zameriti, če mi po desetih letih še vedno žalujemo, z ljubeznijo mislimo na pobite žrtve, se jih zvemo spominjamo. Prav je, da bi obhajali to žalostno obletnico vsako leto in tudi svet okrog nas s pisano besedo seznanjali z našimi mučenci. Kakor so bili poklani, mora obsojati vsak človek, četudi bi ta ali oni morda menil, da so zaslužili priti pred sodišče, ter se zagovarjati za morebitna dokazana krivična dejanja. — — —

Kakor je bila Marija z nami na kongresu, tako nas je med vojno pripravljala tudi na najtežje preizkušnje, ki so naš narod zadele. Usposobila nas je za težke žrtve, ki jih je slovenski narod po božjih načrtih moral položiti na oltar. In kako nas je pripravljala? S prvo skupno pobožnostjo peterih prvih sobot.

Dne 31. oktobra 1942, ob 25-letnici fatimskih prikazovanj, je sveti oče posvetil vse človeštvo brezmadežnemu Sreču Marijinemu. V začetku novembra istega leta sem bil pri svetem očetu, da mu poročam o razmerah v škofiji, zasedeni od

nacistov in fašistov. Govorila sva tudi o posvetitvi; prosil sem ga za besedilo njegove posvetilne molitve, da bi jo prevedli v slovenščino ter bi z njo posvetili škofijo. Papež je vpričo mene segel po telefonu ter ukazal, naj objavijo besedilo v vatikanskem časopisu Osservatore Romano. Še isti večer je list na prvi strani prinesel posvetilno molitev, dne 8. decembra pa jo je slovensko dijaštvo na svoj praznik skupno z menoj prvič molilo.

Za skupno posvetitev je treba priprave. Odbor peterih sobot je vodil vse posle za razširjenje skupne pobožnosti peterih prvih sobot. Z januarjem 1943 so se pričele posvetitve družin, hiš, posameznikov... Zadnjo soboto v maju je ljudstvo sprejelo prostovoljni post in se udeležilo spokorne procesije (v Ljubljani je štelu splošna procesija na Rakovnik 27.000 ljudi). V nedeljo je sledila posvetitev v vsaki župniji, v stolnici pa za vso škofijo.

Posvetitev brezmadežnemu Srcu ima za cilj Jezusa, ne ostane le pri Mariji. Sveti Ludvik Marija Grignon (umrl leta 1716, proglašen za svetnika 1947) je poudaril: Popolna pobožnost do Marije — njej se popolnoma posvetiti, služabnik ji biti, njej se popolnoma izročiti, da Marija z nami napravi, kar ji njeno Srce narokuje. In kaj je to? Da bi bili vsi zares in popolnoma Jezusovi — kakor je Jezus njen Sin, tako mi njeni otroci. Oboje se prepleta: Če smo Marijini otroci, smo bratje in sestre Jezusa. Otroci Marijini me moremo biti, če nimamo božjega življenja posvečujoče milosti v sebi. Le po njej smo Jezusu bratje, Njegovo življenje je v nas...

Prva naša posvetitev v letu 1943 je obsegala vernike takratne „Ljubljanske pokrajine“ in nekaj na Goriškem in Primorskem. Ni pa mogla zajeti Gorenjske, štajerske in Koroške, kjer so Slovenci trpeli pod nacisti.

Na kaj pa nas je Marija s to posvetitvijo pripravljala? — Na skrajne žrtve! Ene je pripravljala na mučenje in strašno smrt; druge je pripravljala na trpljenje begunstva, na vso negotovost, strah, domotožje... na nevarnosti tujine, med katerimi je gotovo največja: pozabiti na Boga in vero. In tretje v domovini je Marija pripravila na preganjanje, ki mu po desetih letih še ne vidimo konca: Življenje brez svobode, ječe, prisilno delo... Za vse to je treba moči...

Letos, ob deseti obletnici, kar so naši fantje darovali svojo zadnjo žrtev, pa smo imeli drugo skupno pobožnost petih prvih sobot. Ta sega mnogo širše, kakor je prva. Povežala je verne Slovence po vseh delih zemlje za isti namen in cilj — se pripraviti na posvetitev, naj že bo obnovitev posvetitve, ali pa prva posvetitev brezmadežnemu Srcu nebeške Matere. Z velikim veseljem so se razkropljeni rojaki odzvali našemu povabilu. Saj ni dela sveta, kjer me bi bilo vsaj nekaj Slovencev, ki so opravili pobožnost prvih sobot in so poslali podpisano posvetilno listino ali pa pismeno izrazili svojo priključitev naši skupni posvetitvi. In tako imam pooblastilo in naročilo, da vse te posvetim brezmadežnemu Srcu. S to posvetitvijo vstopimo pod plašč, ki je stkan iz Marijine ljubezni in materinskega varstva, pa tudi iz naše hvaležnosti, vdanosti in zaupanja do Nje.

Na kaj nas pa Marija pripravlja s to letošnjo posvetitvijo?

Ali nas pripravlja na nove žrtve, ki jih Bog od nas zahteva in za katere potrebujemo posebno močne milosti? In kakšne so te žrtve? Morda delna preganjanja, zdaj tu zdaj tam, kjer bivajo Slovenci. Morda bo to rdeča metla, s

katero bo Bog pometel vse lažno krščanstvo, ki je večinoma le na krstnem listu vpisano, njegovo življenje pa je pogansko, brezbrizno, brezbožno, v pohujšanje nekrstjanom... S to metlo bo Bog pometel zmotne poganske vere in tako izgladil pot evangeliju med vse narode.

Ali pa nas Marija s to posvetitvijo pripravlja na „novo dobo živega krščanstva“, na slaven prihod Kristusa Kralja. Pred Jezusom pa prihaja Marija, kakor mati pred otrokom. Res je, v zadnjih sto letih je slava Marijina silno narastla, pobožnost do Marije se je razširila, zaupanje do nje se je poživilo. Vse to dokazuje, da nastopa doba Marijina. A ta doba ni konec razvoja, ampak začetek Jezusove dobe po Mariji.

Kakor koli je že, na kar nas danes Marija pripravlja — prav je, koristno in zveličavno, da se znova posvetimo brezmadežnemu Srcu Marijinemu, kakor sama želi. Ne pozabimo pa vključiti v to našo posvetitev tudi vse tiste naše rojake, ki ne molijo, ki zastopajo nasilje brezboštva, ki kratijo svobodo Cerkvi božji. Naj spoznajo svoje zmote in se dajo privedi na pot resnice!

Pri tej sveti daritvi prosimo za vse milosti, ki so nam potrebne, da današnja posvetitev izvišimo tako, kakor jo Marija želi od nas v slavo božjo in naše izveličanje.

Govor prevz. Gregorija Rožmana, škofa ljubljanskega, ob priliki posvetitve slovenskega naroda brezmadežnemu Srcu Marijinemu (Ameriške Brezje-Lemont, 3. julija 1955)

Dne 29. maja 1943 je prevzvišeni škof dr. Gregorij Rožman posvetil vpricho 27.000 vernih Slovencev pred podobo brezjanske Matere božje ljubljansko škofijo Marijinemu brezmadežnemu Srcu. Po dvanajstih letih je posvetil ves slovenski narod pred podobo Marije Pomagaj na ameriških Brezjah v Lemontu

KDO JE BIL POKOJNI ŽUPNIK KAMPENS

ERNEST CLAES

Oh, saj je pravzaprav tako malo pomembnega povedati o pokojnem župniku Kampensu, da bi se pripovedovanja sploh ne lotili ne, če ne bi ljudje danes toliko pisarili o takih, ki niso vredni, da bi gospodu Kampensu čevlje osnažili. Kajti naš pokojni župnik Kampens vse svoje življenje ni storil nikakih slavnih del, na njegovem grobu se ni zgodil še noben čudež, dasi bi se kaj takega ljudem zdelo čisto nekaj naravnega; izgovoril ali napisal ni nobenih takih besed, kakor jih tu pa tam včasih navajajo iz knjig. Ne! Kar je pokojni gospod Kampens kdaj rekel in kar je bil, je zapisano samo v srcih ljudi, ki so ga poznali. Bil je čisto navadno preprost in dober župnik, ki je storil to, kar vsak dober župnik mora storiti, in sicer s srcem polnim usmiljenja do ljudi in polnim ljubezni do našega ljubega Gospoda.

Če bi hotel pripovedovati vse lepe in vesele zgodbe, ki jih doma o pokojnem gospodu Kampensu še vedo, bi lahko napisal še debele zgodbe, in to brez vsakih izmišljotin in pesniških olupšav, ampak čisto golo resnico bi napisal. Pa ni treba takoj misliti, da bom pisal o njem samo pobožne in resne stvari, kakor da bi bil gospod Kampens nekaka blažena „mila Jera“. Ne, bil je popolnoma navaden, pristen človek. In jaz, vidite, župnike dobro poznam. Čisto mirno ti prenašajo vse, kar se o njih slabega govori, ker so takih govoric pač vajeni.

Toda kaj resnično slabega bi o našem pokojnem župniku ne vedel nihče povedati. Bil je povsem dober človek, kakršnih danes malo najdete na svetu. Včasih je res nekoliko strožje pridigal zoper velike grešnike, kakor ubijalce in hinavce in podobne ter slikal pekel zanje gotovo še v strašnejših barvah, kot

je v resnici; to pa le bolj zaradi tega, ker je vedel, da takih hudodelcev v njegovih župniji ni. Dasi je včasih v svojih govorih precej jasno pokazal, koga ima v mislih, mu tega ni nikoli nihče zameril, ker je vsak mislil, da človek, kakršen je bil župnik Kampens, pač lahko vsakemu pove resnico, kar mu gre, in da ima vso pravico ogovoriti te na cesti in ti naštevati osem blagrov. Če je bil v kaki hiši prepir, je župnik Kampens vedno lahko šel naravnost v hišo in povedal, kaj on misli o vsej zadevi. Da, to je župnik Kampens lahko storil in nihče bi se ga radi tega ne upal postrani gledati.

Ko je nekoč mesar Jan van Seppes dajal javno pohujšanje v vasi s tem, da je precej natrkan šel po vasi, pa so mu neki nesramneži slekli hlače — kar Jana van Seppesa ni nič oviralo, da ne bi šel še v druge gostilne — je župnik Kampens še istega večera smuknil v njegovo hišo ter Jana pred očmi njegove lastne žene in njegovih sedmero otrok trikrat pošteno oplazil okrog ušes, da se je Jan takoj streznil. Pri odhodu pa mu je župnik Kampens še zabičal:

„Pa glej, da se mi kmalu pokažeš v spovednico, grdoba, boš vsaj vedel, koliko te stane, takole se ga nalesti!“

In Jan van Seppesovi lastni ženi in njegovim sedmero otrokom se je zdelo čisto prav, da ga je gospod župnik tako pošteno stresel; da, bili so celo ponosni na to, da se je gospod župnik lastno-ročno zavzel za red v njihovi hiši.

[Kaj pa Jan?

„Gospod župnik lahko kaj takega stori, saj je taka njegova pravica in dolžnost... Ampak, naj le kdo drugi poskusi položiti svoje parklje name...!“

Reči hočem samo, da je bil pokojni župnik Kampens človek, ki je vedel, ka-

ko je treba ravnati s preprostimi ljudmi, če jih hoče spraviti naravnost v nebеса. Sam je bil sin kmečkih staršev in svoje župljane je dobro poznal. Nikdar ni imel pri nas noben župnik take besede kakor on.

Ljudje namreč še niso pozabili, kako je bilo takrat, ko je v vasi izbruhnila nalezljiva bolezen, kolera, ki je pomorila skoro polovico prebivalstva in je župnik Kampens sam, noč in dan, teden za tednom skrbel za bolnike.

Spal je kar sedé, čez dan je pa hodil od hiše do hiše; tu je pomagal enemu z mirno vestjo oditi v nebеса; tam je moral drugega, ki mu je uprav pokopal otroka, prepričevati, da bo že ozdravil; povsod je dajal ljudem zdravila in večkrat sredi noči nosil umirajočim popotnico ter skušal tolažiti vse, ki jim je kdo umrl. Sploh se ne da povedati, kaj vse je takrat rajni župnik Kampens storil za našo župnijo. Res je, da je zdravnik iz sosedne vasi prišel vsak dan nekoliko pogledat — kako urico ali kaj — toda v ostalem je bil gospod župnik za vse sam.

Ko pa je kolera prenehala in nevarnost prešla, je gospod župnik sam zbolel. Cele dneve je visel med življenjem in smrtjo in sam dekan iz Diesta mu je prišel streč. In tako resnično, kot sedaj sedim na stolu, so prišli župljani pred župnišče in po cele ure na kolenih molili očenaše in češčenemarije tako, da so končno le nebo prisilili, da je župnik okrevljal. Prav v svojo posteljo je slišal njihove glasne molitve in edino, kar je rekel svoji služkinji, je bilo: „Rozalka, punca, pojdi ven povedat ljudem, naj gredo domov; saj si bodo še prehlad nakopali!“ Potem pa je gotovo celo uro na tihem jokal, ker ga je tako ganila ljubezen njegovih župljanov.

Gospod župnik je ozdravil. Gospod Bog gotovo ni mogel biti tako „grd“, da bi ga nam vzel. In prvo nedeljo, ko je župnik spet pel slovesno mašo, so bili vsi ljudje iz vasi v cerkvi, staro in mlado, fantje in dekleta; mislim, da so vse hiše ostale prazne. Tedaj so ljudje videli, kako se je župnik postaral, in da po tej bolezni ne bo nikdar več posebno trden v nogah, čeprav je imel komaj pet križev.

Tisto leto se je naša vas tudi zaobljubila na romanje k sv. Roku v Bin-kom. Kajti samo s pomočjo tega velikega svetnika se je posrečilo pregnati kugo iz vasi, je pravil gospod župnik. In tako so romali vsako leto na ponedeljek v mesecu avgustu štiri ure tja in štiri ure nazaj, možje peš, otroci pa so se spravili na zovove. Župnik Kampens se je vedno vozil z njimi vred na županovem koleslju, na katerem je bila tudi debela sveča za sv. Roka. Videti bi morali s kako pobožnostjo so ljudje molili okrog kapelice tega svetnika. Zato ni nič čudnega, če od takrat v naši vasi ni bilo nikdar več nobene nalezljive bolezni. V našo cerkev so postavili tudi lepo sliko sv. Roka in mnoga leta niso nobenega svetnika, celo sv. Antona ne, vneteje častili, kot sv. Roka.

Potem pa — tega morda še ne veste — imena sv. Roka ni v litanijah vseh svetnikov. Ljudje sicer ne vedo, kako je to mogoče, prepričani pa so, da so tisti, ki so litanije delali, naredili zelo resno napako. Svetnika, kakršen je sv. Rok, šteti čisto preprosto med „Vse svetnike božje“, in nič drugega, to je vendar nezasiščano! Rajni župnik Kampens sam se je te pomanjkljivosti zavedal in kadar je molil v cerkvi litanije vseh svetnikov, je vedno posebno povdaryl:

„Sv. Bernard — prosi za nas.“

„Sveti Dominik — prosi za nas.“

„Sveti Rok, ki je iz naše fare koleró pregnal in ki ima pod svojo sliko v naši cerkvi svoj nabiralnik — prosi za nas.“

Zadnji „prosi za nas“ je zvenel še enkrat močnejše kot ostali, da bi ljudje takrat pokazali svetemu Roku, da je vsaj v naši župniji na prvem mestu, in da oni niso nič krivi, če so ga v Rimu pozabili postaviti v litanije.

No torej, sedaj pa povejte, če takšen župnik nima pravice, pobrigati se, kako kaj gre po hišah njegovih ljudi! Ali nima takšen župnik pravice izrodkom, kakršen je Jan van Seppes, pripeljati katero okrog ušes, če daje javno pohujšanje v fari?

Prevedel Ludvik Ogrin

PRIPRAVA NA OBHAJILO

JOŽE VOVK, U. S. A.

V družini se mora najprej obed pripraviti, nato člani sedejo okrog mize in jedo in končno se miza pospravi. Priprava jedi in molitev pred jedjo je prvo; ko se družina zbere, dobi vsak svoj delež, morda oče ali mati delita; nato se jed použije, odmoli se molitev v zahvalo in miza se pospravi. Nekaj podobnega, v višjem smislu, se godi pri obhajilu. Poglejmo sedaj nekoliko bolj natančno molitve, s katerimi se na obhajilo pripravljamo.

Ta del maše, obhajilo, se začne z Očenašem. Duhovnik začenja: Molimo. Po zveličavnih zapovedih opomnjeni in po božjem nauku poučeni si upamo reči. V teh uvodnih besedah se zrcali spoštovanje do Gospodove molitve. V prvih krščanskih časih so samo verniki smeli znati Oče naš, poganom ga niso zaupali. Tudi mi moramo imeti globoko spoštovanje do molitve, ki jo je učil sam naš Gospod. Nevredni smo, saj smo grešniki, pa si vendar upamo moliti to vzvišeno molitev, ker je Kristus dejal: „Kadar molite, recite...“ (Lk 11, 22). Molitev očenaša na tem mestu pomeni družinsko molitev božjih otrok pred jedjo. Četrta prošnja očenaša se po razlagi cerkvenih očetov nanaša na obhajilo, ki je „naš vsakdanji kruh“. Pa tudi druge prošnje so v zvezi z daritvijo prav pomenljive. V tej molitvi izrazimo svoje prošnje za vse svoje potrebe in vemo, da jih bomo prav po maši prejeli. Maša z obhajilom nam bo dala vsega, za kar v očenašu prosimo: utrdila bo božje kraljestvo v nas, odstranila greh in njegove posledice, saj je obhajilo zdravilo za naše duše. Zato se na zadnjo prošnjo v očenašu „temveč reši nas hudega“ na-

slanja naslednja molitev, ki prosi na bomo rešeni zla, naj nam Bog na priprošnjo svetnikov naklanja mir, naj bomo prosti greha in varni pred slehernim vznemirjenjem. Molitev je zelo stara; papež Gregorij Veliki je dodal ime sv. Andreja, ki ga je posebno častil in prošnjo „milostno daj mir v naših dneh“.

Prosimo, naj bomo rešeni preteklega zla: posledic greha in kazni zanj; sedanjega, kar nas prav sedaj tlači in je najtežje, ker je tako živo resnično; prihodnjega, ki nam grozi po naši lastni krivdi, ker so pretekli in sedanji grehi nevarni za prihodnost: le kesanje, pokora in ponižna prošnja moreta to nevarnost odstraniti. Prosimo za mir: notranji mir, ki je v tem, da smo prosti greha, zunanji mir, na katerega navadno mislimo, ko prosimo za mir v teh naših dneh. Ta prošnja za mir se nadaljuje v molitvah pred obhajilom in se posebno lepo izrazi v poljubu miru.

Sedaj mašnik razlomi svojo hostijo v dva dela in od tistega, ki ga drži v levici odlomi majhen delček in ga spusti v kelih, med tem ko moli ali poje: Mir Gospodov bodi vedno z vami, Potem nadaljuje: Ta združitev in posvetitev Telesa in Krvi našega Gospoda Jezusa Kristusa bodi nam, ki ga prejemo v večno življenje. Nato se trikrat trka na prsi: Jagnje božje, ki odjemlješ grehe sveta, usmili se nas, reče dvakrat in tretjič prosi: podari nam svoj mir. Lomljenje kruha spada k najstarejšim obredom svete maše, ker je tudi Jezus razlomil kruh; zato je tudi mašna daritev dobila ime: lomljenje kruha. Ko mašnik spusti mali delček hostije v kelih, pravi: Mir Gospodov bodi vedno z

vami. Lomljenje kruha nam pomeni Jezusovo smrt na križu, združitev telesa in krvi pa je simbol vstajenja. Ko se trkammo na prsi, si moremo reči: Tu je Jagnje, žrtvovano in poveljano; užili ga bomo, da nam odpusti grehe in da mir.

Do devetega stoletja se je na tem mestu izvršilo posebno mešanje. Ko je v Rimu papež maševal, so strežniki prinesli v posodi del evharistije od prejšnje maše in to je bilo mešano v kelihu; to simbolično dejanje je pomenilo: daritev je ena in ista: ponavlja se, kar je bilo enkrat za vselej izvršeno na Kalvariji. V drugih cerkvah, kamor je papež pošiljal „fermentum“, to je „kvas“, so na tem mestu združili poslano s tem, kar je bilo na oltarju posvečeno, spet znamenje, da smo vsi eno v Kristusu, čigar namestnik je papež.

Ko v vzhodnem obredu dele posvečeno hostijo na štiri dele, pojo duhovniki: „Jagnje božje, Sin Očeta, lomljen in deljen, zlomljen in nerazdeljen, vedno uživan, pa ne použit, posvečuje vse, ki ga prejemajo.“ Ko so v starih časih lomili kruh, so ponavljali „Jagnje božje“ dokler je bilo treba, sedaj se ponovi trikrat. Pri mašah za rajne se duhovnik ne trka na prsi, saj ne prosi zase, pač pa za duše rajnih: podari jim mir, podari jim večni mir.

Preden se duhovnik obhaja in da obhajilo vernikom, se izvrši pri slovesni maši pomenljiv obred: poljub miru. Prva molitev od treh pred obhajilom prosi za mir: tako nadaljuje prošnjo: podari nam mir. Duhovnik poljubi oltar (oltar pomenja Kristusa), objame diakona in mu vošči: „Mir s teboj!“ Diakon odgovarja: „In s tvojim duhom!“ Ta pozdrav se potem da naprej vsem duhovnikom in strežnikom pri maši. Tudi verniki so se med seboj tako pozdravili: možje med seboj, žene med seboj. Saj sta že apostola Peter in Pavel prosila vernike: „Pozdravite se med seboj s svetim poljubom“ (Rim 16, 16). Sv. Justin mu-

„Daj nam danes naš vsakdanji kruh...“ tako molimo vsak dan v molitvi, ki jo je sestavil naš Gospod. Spomnimo se tudi vseh tistih, ki z njim niso preskrbljeni, zlasti pa onih, ki živijo brez milosti božje in ne čutijo potrebe po duhovnem kruhu — presv. Evharistiji

čenec (umrl 165 po Kr.) poroča, da so se tako pozdravljali v njegovem času pred darovanjem, zakaj Kristus je dejal: Prej se spravi s svojim bratom, preden daruješ svoj dar (Mt 5, 23,25). Od četrtega stoletja dalje je ta pozdrav v navadi pred obhajilom. Le to je treba obžalovati, da je popolnoma pozabljen med verniki; in vendar je lep izraz bratske ljubezni in tako odlična priprava na obhajilo; je tudi simbol zveze med Kristusom in verniki, saj poljub prihaja z oltarja, ki predstavlja Kristusa.

Naslednji dve molitvi izražata za-

upanje in ponižnost, ki naj nas navdajata pred obhajilom. Sv. Avguštin je povedal to v znanem izreku: Et inardesco et inhoresco (medlim od hrepenenja in strahu). Obe molitvi sta naslovljeni na Boga Sina, starejše molitve so naslovljene na Očeta po Sinu. V prvi molitvi je lepo izraženo delo vseh treh božjih oseb, ko gre za naše odrešenje: Oče je odločil, Sveti Duh sodeloval, Sin izpeľjal to delo na križu, ko je s svojo smrtjo vrnil ljudem božje življenje. Molitev prosi za troje: 1. naj bi bili prosti greha in vsega zla; 2. da bi zvesto vršili božje zapovedi; 3. stanovitosti do konca. Tako prosimo za sadove obhajila: navdaja nas zaupanje. Zadnja molitev pa je polna ponižnosti in svetega strahu. Prosi, naj nas Gospod varuje nevrednega obhajila, temveč naj da, da se bodo njegovi sadovi poznali na duši in telesu. „Kdor nevredno je in pije, si obsodbo je in pije,“ pravi sv. Pavel. Prosimo za varstvo v nevarnostih, ki prete duši in telesu, prosimo za zdravilo za našo padlo, ranjeno človeško naravo. Krst začenja v nas obnovo in zdravljenje, evha-

ristija ga dopolnjuje: močna in tečna hrana je bramba proti boleznim tudi v naravnem redu.

Ko duhovnik te molitve dokonča, poklekne, vzame posvečeno hostijo in reče s psalmistom: Nebeški kruh bom vzel in klical Gospodovo ime. Globoko se skloni, trikrat trka na prsi (trkanje na prsi je vedno znak spokornega duha) in ponavlja besede kafarnaumskega stotnika: „Gospod, nisem vr̃eden...“ Ta poganski moŹ je dobil priznanje od Gospoda, ki ga je pohvalil kot malokoga zaradi njegove vere; dobil pa je tudi priznanje od Cerkve: daje nam ga kot vodnika v svetem trenutku, ko se bliŹamo obhajilni mizi. S tem nam hoče reči: Hodite k obhajilu tako, kot se je ta moŹ bliŹal Gospodu: v poniŹnosti, trdnem zaupanju, veri in dejanski ljubezni do bliŹnjega (stotnik je prosil za svojega hlapca) s tako zavestjo, kaj so vaŹe dolŹnosti, pa boste prejeli za svojo dušo, kar je on dosegel za svojega hlapca in tudi vi boste „sedli za mizo z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeŹkem kraljestvu“.

„TAKO NE BI RAD UMRL!“

Pater Abel je bil v svojem času na Dunaju zelo znan misijonar. Mnogo uspehov je doŹivel elasti med moŹskimi. Včasih pa ga je kdo tudi zavrnil. Sam pripoveduje:

„Imel sem misijon v Dunajskem Novem mestu, pa sem ob tej priliki tudi obiskal bolnike, ki so bili v bolniŹnici. V vseh sobah sem bil prijazno sprejet, le v eni se za spoved ni javil skoro nihče. Tam je leŹal mlad moŹ in bril norce iz vsega, kar je versko. Zato se tudi drugi niso upali prositi za sv. spoved. Stopil sem k mlademu brezboŹneŹu in ga prijazno povabil, naj se spravi z Bogom, kajti njegov obraz je razločno kazal bliŹnjo smrt. Odgovor je bil vse prej ko prijazen: „Vrag naj vas vzame!“ je bruhnil iz sebe. Odločno in glasno, da so me slišali vsi iz sobe, sem odgovoril: „Prijatelj, dobro sem vam hotel, a siliti vas ne morem. In tudi vi me ne morete siliti, da bi bil zraven, ko vas bo vrag jemal.“

„Obrnil sem se in stopil k sosednji postelji, kjer je leŹal star moŹ in se hotel spovedati. Ravno sem mu podelil odvezo, ko se razleŹe s postelje mladega moŹa, ki me je pred minutami zavrnil, straŹen, pretresljiv krik. Pogledam v smeri glasu in vidim, da je mladi človek Źe umrl. Pogled mu je ostal srep in obraz spačen.“

„Brez besede sem zapustil dotično sobo. Ko sem priŹel naslednje jutro, da podelim bolnikom sveto obhajilo, me je Źe čakala usmiljenka: „Gospod pater, Źe Źtirideset moŹ bi se rado spovedalo, ki včeraj niso marali. Vsi pravijo: Tako pa nočem umreti!“

ZA OVČICAMI

GREGOR HRIBAR

Napovedani škofov obisk je skušal gospod Simon izkoristiti tudi za to, da župnijo duhovno dvigne in jo na ta način najdostojneje pripravi za nadpastirjev prihod. Pri vseh zunanjih pripravah ni izgubil tega cilja izpred oči. Po njegovi zamisli naj bi zunanje priprave pripomogle k uresničenju tega načrta. Vzbujale naj bi pozornost faranov na škofov prihod, povdarjale važnost in pomen njegovega obiska za faro in hkrati naj bi vernike vzpodbujale k čim globlji duhovni pripravi.

Najbolj se je dušni pastir trudil, da bi povečal število rednih obiskovalcev nedeljske službe božje. V fari, kjer prihajajo ljudje v cerkev redno, pa naj bo to iz navade ali iz prepričanja, je župnikovo delo lahko. Ljudje so dobro poučeni v verskih resnicah in jih je lahko voditi po poti večnega zveličanja.

Vse kaj drugega pa je dušno pastirstvo tam, kjer ljudje več v cerkev ne zahajajo, se za župnika malo ali nič ne menijo in brezbrizno drve po poti, ki vodi v pogubo.

V taki fari dušnemu pastirju ne preostane drugega, kot da gre sam za izgubljenimi ovčicami in jih skuša privabiti nazaj v stajo.

Tudi gospodu Simonu ni kazalo drugega, kot da je potrpežljivo hodil za vsemi tistimi svojimi farani, ki sami niso prišli blizu. Poleg gornjih nagibov so ga k temu priganjali še posebni razlogi.

Na dve določeni nedelji v letu je bilo treba uradno prešteti ljudi, ki so prišli k maši in število nepoštvarjeno sporočiti knezoškofijskemu uradu v Celovec, da so tam mogli zasledovati, kako Slemeničani pod vodstvom mladega dušebriž-

nika izpolnjujejo drugo cerkveno zapoved.

Gospod Simon je izvedbo štetja poveril navadno mežnarici. Sosedu mu je to uslugo rada in vestno naredila, čeprav še sama ni dobro vedela, čemu ljudi preštevajo. Še veselilo jo je to delo, saj itak mi vedela kaj početi med mašo.

Sicer pa župnikova prošnja zanjo ni bila nič izrednega. Tudi na druge nedelje je večkrat na lastno pobudo izvedla zasebno štetje obiskovalcev maše, da je mogla župniku postreči s podatki, ako se je za zanje zanimal.

Tudi utrudilo je tako štetje ni preveč. V vsaki klopi je naštel eno, dve ali kvečjemu tri osebe. K temu je prištel še sebe, pevce ne kora in strežnika pred oltarjem in delo je bilo opravljeno.

Sicer je pa dušni pastir že med pridigo mogel sam precej točno ugotoviti število svojih poslušalcev. Skoraj vedno iste znane obraze je imel pred očmi. Moški so bili navadno bolj zastopani kot ženske, semtertja tudi kak otrok, vseh skupaj pa je bilo za gospoda Simona vedno veliko premalo.

Dušebrižnik se je bal, kaj si bodo mislili na škofiji, ako bo imel tako malo ljudi v cerkvi. Ali bo škofija marala na mali gorski župniji vzdrževati duhovna za to, da bo bral mašo kakim tridesetim ali štiridesetim osebam? Kaj lahko se zgodi, da ga, če ne prej, takoj po birmi odpokličejo in pošljejo na drugo, bolj potrebno mesto morda celo za kaplana.

V resnici mu je prišlo na uho, kar se je v duhovniških krogih strogo zapupno govorilo. Da bo namreč škofija

morala radi pomanjkanja duhovnikov pustiti Slemenico nezasedeno in bo poslala dušebrižnika kam drugam, kjer bo bolj potreben.

Gospod Simon bi pa le rad še ostal na svojem skoraj samotnjem mestu. Slemenica mu je že preveč prirastla k srcu. Nič rad ni mislil na to, da jo bo moral prej ali slej zapustiti.

Prav tako ni maral, da bi se Rijavčnik, Sršenka in drugi njegovi sovražniki veselili nad njegovih odhodom in si domišljali, da so ga oni proč spravili.

Dovolj razlogov naravnega in nadnaravnega značaja je torej imel dušebrižnik za to, da je skušal spraviti kar največ ljudi v cerkev. Le tako bo mogel Bogu nekoč dati lahek račun o svojem hiševanju; že v bližnji bodočnosti pa bo morda mogel gospodom na škofiji prav s tem dokazati, da njegova mavzočnost na Slemenici vsakakor ni odveč, če že res ni nujno potrebna.

Gospod Simon je s podvojeno vnemo vabil ljudi k nedeljski službi božji. Prav nobeni hiši se ni izognil. Niti najhujših nacistov ni pustil pri miru, če le iz Cerkev niso izstopili. Ob uri, ko so se ga najmanj nadejali, je potrkal na vrata.

Sprva so se ga ljudje ponekod ustrašili, ker so mislili, da jih je prišel spet radi cerkvenega davka nadlegovat.

„Saj smo že plačali cerkveni davek za to leto. Če ne verjamete, vam potrdilo prinesem,“ so se hoteli ljudje že vnaprej zavarovati pred novo terjatvijo.

Še manj veseli so ga bili ondi, kjer cerkvenega davka še niso poravnali.

„Saj še ni leto pri kraju. Ste pa župniki res hujši kot financarji,“ so ga ponekod osorno sprejeli. Ljudje so pač po večini mislili, da gre njihovemu župniku le za volno. Niso si mogli misliti, da so mu bile bolj pri srcu ovčice same.

„Nič se ne bojte! To pot ne hodim zaradi denarja okoli. Danes prihajam le na kratek obisk. Mi je dolg čas, ker

sem sam v župnišču,“ jih je miril dušebrižnik.

Ljudje so se pomirili in so napravili bolj prijazne obraze. Ponudili so mu stol, ponekod tudi slanine in kruha, in se spustili z njim v razgovor.

Kako se počuti na Slemenici, ali ga v gostilni dobro postrežejo, zakaj nima lastne gospodinje in podobne stvari so hoteli izvedeti od njega.

Gospod Simon je poslušal, odgovarjal nekaj časa, nato pa pričel napeljevati vodo na svoj mlin. Potožil je, da je ob nedeljah zelo malo ljudi pri maši in previdno vprašal, ali v prejšnjih časih morda v tem oziru le ni bilo za spoznanje boljše.

Ljudje so se brž čutili prizadete in so se pričeli izgovarjati.

Takim, ki so trdili, da nimajo čevljev in zakmašne obleke, gospod Simon pač ni mogel dosti oporekati. Po vojski je bilo res težko za take stvari. Tudi slemeniški dušebrižnik je imel toliko obleke, kolikor so mu je dobri ljudje dali.

Manj zadovoljen je bil dušni pastir z drugimi odgovori:

„Ne utegnem! Dekla si vzame vso nedeljo prosto,“ so se opravičevale kmetice.

„Nedelja je moja! Edini dan v tednu, ko se more človek raztresti in razvedriti, je nedelja,“ so se izgovarjale dekle.

„Ni res!“ je brž poučil župnik, „nedelja je Gospodov dan. Najprej moramo iti k maši, nato šele se lahko razvedrimo.“

„Vam je lahko tako govoriti, ko imate le nekaj korakov do cerkve in nobenega drugega dela,“ so ženske mirile svojo vest, ki jim je že skoraj čisto otopela in se sedaj pričela zopet oglašati.

Dušni pastir se je lotil moških.

„Sem preveč stvari videl v vojski, da bi še mogel verovati,“ so odgovarjali bivši vojaki.

„Le kaj drugega ste mogli videti kot greh in zlobo, katere je zmožen človek, ki zapusti Boga,“ se ni dal kar tako odpraviti dušebrižnik.

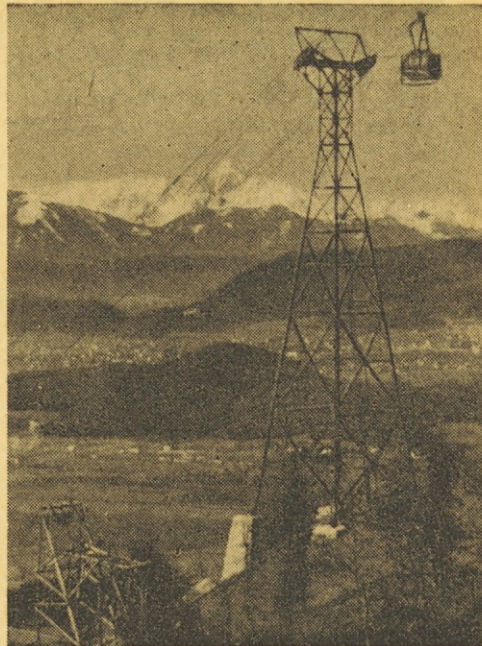
Nekateri so pa le obljubili in tudi res prišli naslednjo nedeljo k maši. Seveda je bilo takim povratnikom sprva zelo nerodno, ko so se po dolgem času spet približali svetišču. Previdno so se ozirali naokrog, ali jih vidi kak zagrižen nacist.

Kakor med vojsko so namreč nacisti tudi še po vojski ob nedeljah dopoldne radi hodili na Slemenico gledat, kdo zahaja k maši. Včasih je prišel mimo sam Bogataj in s prezirljivim pogledom ošvrknil ljudi, ki so se zbirali pred cerkvijo. Navadno pa je poslal koga drugega, da je v bližini cerkve ali na pokopališču oprezoval, koliko ljudi je šlo k maši. Nacisti se pač niso mogli vživeti v novi čas, ko je vsakdo lahko šel v cerkev, ne da bi se mu bilo treba zato česa bati.

Na žalost se pa tudi nekateri drugi ljudje še niso otrsli vseh ozirov do nacistov in jim zato srce ni le malo razbijalo, ko so se po dolgem času bližali spet hiši božji. Počakali so, da se je maša začela, nato so se po prstih zmuznili v zadnje klopi, se ondi potuhnili in še pred koncem maše odhiteli iz cerkve. Včasih so se znašli tam v zadnji klopi takšni, ki so že neshetokrat drug drugega obljubili, da v svojem življenju tem-plovega praga več ne prestopijo.

Gospodu Simonu se je bilo treba ob nedeljah med pridigo le v zadnje klopi ozreti, pa je mogel ugotoviti, ali so se njegova pota med tednom izplačala. Vsakega novega poslušalca je bil od srca vesel. Prav nič mu ni bilo žal za ves trud, ako je le opazil, da so bile cerkvene klopi bolje zasedene.

„Veliko ljudi imate v cerkvi,“ mu je zatrjevala mežnarica. „Vsi se čudijo, kako to, da prihaja sedaj toliko ljudi k

Vzpenjača na Osojščico pri Beljaku, v ozadju Mangart

maši. Med vojsko jih je prihajalo veliko manj.“

In mu je pripovedovala sosedja, da je bilo marsikod drugod po Koroškem še veliko slabše. V neki fari je prejšnjo zimo baje župnik pridigal, kot bi imel polno cerkev poslušalcev. Je imel pa le tri ljudi pri maši: gospodinjo, ki bi ji evangelijsko lahko v župnišču razložil, mežnarja, ki je bil gluhi in bi me bil nič izgubil, ako bi pridiga izostala, in neko takojmenovano preseljeno osebo (po domače rečeno: begunko) z Ogrskega, ki gospoda ni prav nič razumela.

Take novice so dušebrižnika potolažile in mu dajale novega poguma. Bil pa je tolažbe tudi potreben, saj je ponekod zelo slabo naletel...

(Nadaljevanje sledi)

EVANGELIJ PO *Sv. Luku...*

RAZLAGA DR. MIRKO GOGALA

JAIROVA HČI IN KRVOTOČNA ŽENA

Jezus se je iz Geraške dežele v čolnu prepeljal spet nazaj v Kafarnaum in tamkaj storil dva čudeža: ozdravil je krvotočno ženo in obudil od mrtvih Jairovo hčer. Zadevno poročilo se pri Luku takole začinja:

Ko se je pa Jezus vračal, ga je sprejela množica, zakaj vsi so ga pričakovali. In glej, prišel je mož, po imenu Jair, ki je bil načelnik shodnice. Padel je Jezusu k nogam in ga prosil, da bi prišel v njegovo hišo; imel je namreč edino hčer pri kakih dvanajstih letih in ona je umirala. Medtem pa, ko je šel tja, so ga množice stiskale (Lk 8, 40—42; prim. Mt 9, 18-19; Mk 5, 21—24).

Tisti dan, ko je Gospod povedal pri-like o nebeškem kraljestvu, ga je poslušalo izredno veliko ljudstva. Po končani pridigi se je Jezus kar nenadoma umaknil navdušenim množicam na drugo stran jezera. Lahko si mislimo, kako nestrpno so vsi želeli, da bi se čimprej vrnil. Ko se je čez nekaj dni res pripe-ljal nazaj, ga je na bregu že pričakovala množica in ga z navdušenjem pozdra-vila. Takoj se je glas o njegovem po-vratku raznesel tudi po mestu samem in ljudje so trumoma hiteli k njemu.

Enemu se je v tej človeški reki še posebej mudilo, da bi čimprej prišel do Jezusa. Bil je to „mož, po imenu Jair, ki je bil načelnik shodnice“. Ta ugledni človek, ki je moral skrbeti za službo

božjo in za red v shodnici, je bil v hudi stiski. Njegova hčerka edinka, nadebud-na dvanajstletna deklica, je bila na smrt bolna. Oče je vedel, da jo samo Jezus še lahko reši. Ko je torej prišel do njega, mu je padel k nogam in ga zelo prosil: „Moja hčerka umira; pridi in položi roke nanjo, da ozdravi in bo živela“ (Mk 5, 23). Tisti trenutek, ko je Jair govoril, je deklica še bila pri življenju, vendar pa je umrla, preden je Jezus prišel do nje. Tako nam povesta Luka in Marko, ki sta ves dogodek do podrob-nosti opisala. Nasprotno pa je Matej hotel poročati samo o bistvenih rečeh. Zato načelniku shodnice kratko malo polaga v usta tele besede: „Moja hči je pravkar umrla. Toda pridi, položi roko nanjo in bo živela“ (Mt 9, 18).

Jezus je večkrat ozdravljajl bolnike s polaganjem rok. Zato ga je načelnik prosil, naj gre in tudi na njegovo hčer položi roko. Iz tega se vidi, da Jair ni imel tako žive vere kot n. pr. poganski stotnik, ki je bil prepričan, da mu Gos-pod tudi od daleč zgolj samo z besedo lahko ozdravi bolnega služabnika (Lk 7, 6—9). Pa kljub temu, tudi Jair je vendarle imel vero. Zato je Jezus takoj šel z njim, da bi mu pomagal.

Ljudje, ki so bili okrog Jezusa, so ga seveda na poti spremljali in ga od vseh strani stiskali: eni so mu vzklikali, drugi so ga prosili, tretji so mu polju-bovali obleko, četrti so se skušali pre-

riti v njegovo bližino, spet drugi so mu odpirali pot. V tej gneči se je Gospod le počasi in s težavo pomikal naprej.

☆

Sredi vsega tega direndaja pa se je zgodilo nekaj, česar ni opazil nihče razen Jezusa:

In neka žena, ki je imela krvotok že dvanajst let in je za zdravnike potrošila vse svoje imetje, pa ni mogla pri nobenem dobiti zdravja, je pristopila od zadaj in se dotaknila robu njegove obleke: in pri tej priči se je ustavil tok njene krvi. In Jezus je rekel: „Kdo se me je dotaknil?“ Ko so pa vsi zanikali, je rekel Peter in tisti, ki so bili z njim: „Učenik, množica se te tišči in te stiska in ti praviš: Kdo se me je dotaknil?“ Jezus pa je rekel: „Dotaknil se me je nekdo, zakaj čutil sem, da je šla moč od mene.“ Ko je pa žena videla, da ni ostala neopažena, je drhteč pristopila in padla predenj ter priznala vpričo vsega ljudstva, zakaj se ga je dotaknila in kako je v hipu ozdravela. On ji je pa rekel: „Hči, tvoja vera te je ozdravila. Pojdi v miru!“ (Lk 8, 43-48; prim. Mt 9, 20-22; Mk 5, 25-34).

Med množico je bila tudi bolna žena, ki je trpela na krvotoku že dvanajst let. Iskala je pomoči pri vseh mogočih zdravnikih, ki so jo spravili ob vse, kar je imela, zdravja pa ji niso mogli vrniti. Luka vse to lepo odkrito prizna, čeprav je bil on sam zdravnik. Vendar pa se je Luka o svojih stanovskih tovariših veliko mileje izrazil kot pa n. pr. Marko, ki brez vsakega olepšavanja pravi: Žena „je veliko pretrpela od mnogih zdravnikov ter potrošila vse svoje imetje, pa ji ni nič pomagalo, ampak se ji je še shujšalo“ (Mk 5, 26). Od zdravnikov je torej imela samo škodo v vsakem pogledu!

Pismouki, ki so se pogosto bavili z zdravilstvom, so nam v Talmudu ohrani-

nili precej zdravniških predpisov zoper omenjeno bolezen. Eno zelo učinkovito zdravilo po njihovem je bilo, da se je bolnica morala vsteti na razpotje s kozarcem vina v roki; ko se ji je nekdo nepričakovano približal za njenim hrbtom, je morala zakričati, naj preneha krvotok. Drugo zdravilo, ki je bilo popolnoma zanesljivo, je obstajalo v tem, da je bolnica použila zrno ječmena, ki ga je našla v staji belega mezza; če ga je zaužila en dan, je krvotok prenehal za dva, če ga je zavžila dva dni, je bolezen prenehala za tri, če pa ga je zavžila tri dni, je popolnoma ozdravela in sicer za vedno. Svetovali so tudi razne telesne vaje, ki so bile zelo mučne. Poleg tega so predpisovali celo vrsto redkih in nenavadnih zdravil, ki so bila uvožena iz inozemstva in so zato bila združena z velikimi stroški.

Žena je verjetno vse to poskusila. Potem je razumljivo, če je zapravila vse imetje. In koliko je po nepotrebnem pretrpela! Bolezen pa je šla vedno na slabše. Nič čudnega torej, če je žena zgubila vso vero v zdravnike in njihova zdravila. Tedaj pa je po božji dobroti našla zdravilo v veri.

Slišala je govoriti o velikem čudodelniku. Če kdo, potem jo Jezus prav gotovo lahko pozdravi! Vendar pa reva ni upala Jezusa naravnost prositi za pomoč. Zaradi svoje bolezni je bila po Mozesovi postavi obredno nečista in bilo ji je prepovedano vsako občevanje z ljudmi (prim. 3 Moz 15, 19). Pa tudi sram jo je bilo, da bi javno pred vsemi razlagala svoje intimne težave. Kljub temu si je znala pomagati iz zadrege: Misli si je namreč: „Ako se dotaknem tudi le njegove obleke, bom ozdravela“ (Mk 5, 28). Res živa je bila njena vera v Jezusovo moč, čeprav seveda še zelo nepopolna in skoraj praznoverna; saj je bila prepričana, da na ta način niti Jezus sam ne bo vedel, kdaj bo od njega zadobila zdravje. In takrat, ko se je na poti vse drenjalo okrog Jezusa, je

bila kot nalašč priložnost zanjo, da neopazno izvede svoj sklep. Posrečilo se ji je, da se je „odzadaj“ med množico prerila do Jezusa in „se dotaknila robu (gr. kráspedon; hebr. sisith) njegove obleke: in pri tej priči se je ustavil tok njene krvi“.

Vsak veren Izraelec je po predpisih postave na vseh štirih voglih svojega plašča moral imeti čopke (hebr. sisith; gr. kráspedon) iz bele volne, prišite z vrstico iz višnjevega škrlata. Ta okras naj bi ga stalno spominjal božjih zapovedi, da bi jih lahko čim vestneje spolnjeval (prim. 4 Moz 15, 38; 5 Moz 22, 12). Kot se vidi, je tudi Jezus nosil na svoji obleki takšne čopke. Teh se je žena dotaknila in je takoj popočno ozdravela. Bolnica je začutila, da so ji sveže moči prevzele njeno telo, pa je svojo skrivnost skrbno ohranila zase.

Ljudje res niso ničesar opazili. Le „Jezus je sam pri sebi spoznal, da je šla moč od njega“ (Mk 5, 30). Takoj se je obrnil k množici in vprašal: „Kdo se me je dotaknil?“ Seveda je Gospod dobro vedel, kdo je bil. Hotel je le, da bi ljudje spoznali veliko vero, s katero si je žena izprosila čudežno ozdravljenje. Njo samo pa bi tudi rad poučil, da jo je on vede in hote ozdravil.

Jezusovo vprašanje je bilo zares nepričakovano. Ljudje so bili v zadregi. Niso ga razumeli, kaj pravzaprav hoče. Peter in drugi učenci, ki so bili tam, so dobro utemeljili to splošno osuplost: „Učenik, množica se te tišči in te stiska in ti praviš: Kdo se me je dotaknil?“

Kljub temu je Jezus vztrajal pri svojem: „Dotaknil se me je nekdo, zakaj čutil sem, da je šla moč iz mene.“ V tem svojem slikovitem izražanju se je Gospod prilagodil pristno ljudskemu mišljenju; ljudje so si namreč njegovo čudežno moč predstavljali kot nekaj fluidum, kot nevidno snov, po kateri naj bi se pretakala energija iz Jezusovega

telesa na bolnike (prim. Lk 5, 17). Moč, ki je ozdravila ženo in s katero je Kristus sploh vedno delal čudeže, je bila vsemogočnost Jezusove božje narave. Njegova človeška narava sama po sebi ni imela te moči. Ker pa je bila združena z božjo osebo, je ta božja oseba v hipu, ko se je žena dotaknila Jezusa, storila čudež.

Medtem ko je Gospod spraševal, „se je oziral okrog, da bi ugledal njo, ki je to storila“ (Mk 5, 32). Morda so se njegove oči srečale z ženinimi. Na vsak način, žena je videla, da ni ostala neopazena. Zbala se je, da ni morda prav ravнала. Zato je vsa preplašena in drhteč pristopila k Jezusu in padla preden, kot bi ga hotela prositi odpuščanja. Potem pa je vse lepo po pravici povedala. Vpričo vsega ljudstva je priznala, zakaj se je dotaknila njegove obleke in kako je v hipu ozdravela.

Jezus pa jo je pomiril in ji ljubeznivo dejal: „Hči, tvoja vera te je ozdravila. Pojdi v miru!“ Bolj kot na nepopolnost njene vere se je Gospod oziral na njeno iskrenost. Zato jo je prej ob dotiku ozdravil in sedaj to ozdravljenje še potrdil. (Ko bi tudi naša vera bila tako iskrena, kadar se pri sv. obhajilu dotikamo Jezusove evharistične „obleke“!)

Gospod je že mislil nadaljevati pot, ko iznenada prinesejo vest, da je med tem že umrla deklica, ki jo je šel zdraviti:

Še je govoril, ko pride nekdo z načelnikovega doma in mu naznani: „Umrla je tvoja hči, me nadleguj več učenika!“ Ko je Jezus to slišal, mu je rekel: „Ne boj se, samo veruj in bo rešena!“ Šel je v hišo in ni pustil nikomur drugemu, da bi z njim vstopil, kakor Petru, Jakobu in Janezu, dekličinemu očetu in njeni materi. Vsi so jokali in žalovali za njo. On je pa rekel: „Ne jokajte, ni umrla, ampak spi.“ In posmehovali so se mu, ker so vedeli, da

je umrla. On pa jo je prijel za roko in zaklical: „Deklica, vstani!“ In njen duh se je vrnil in je takoj vstala. In naročil je, naj ji dajo jesti. In njeni starši so ostrmeli; on pa jim je naročil, naj nikomur ne povedo, kaj se je zgodilo“ (Lk 8, 49-56; prim. Mt 9, 23-26; Mk 5, 35-54).

Načelnik shodnice se je skupaj z Jezusom pomikal proti domu, je v duhu že gledal svojo hčerko pri zdravju. Da le Jezus pride do nje, pa bo vse dobro! Čudežno ozdravljenje krvotočne žene mu je to upanje še bolj utrdilo. Kar naenkrat pa je bila njegova vera postavljena pred hudo preizkušnjo. Prišel je nekdo z njegovega doma in mu naznanil: „Umrla je tvoja hči, ne nadleguj več učnika.“

Kako slabotna je bila vera teh ljudi. Verovali so pač, da more Jezus ozdravljati bolnike, niso si pa mogli predstavljati, da bi lahko tudi mrtve obujal. Brez dvoma je bil tudi oče pokojne deklice v veliki nevarnosti, da se preda tej misli in izgubi vero v Jezusovo pomoč. Da bi ga obvaroval te skušnjave, mu je Gospod rekel: „Ne boj se, samo veruj in to rešena!“

Vera sama po sebi ni nobena moč, ki bi delale čudeže. To more samo Bog s svojo vsemočnostjo. Pač pa je vera pogoj, ki ga Bog običajno zahteva, da potem stori čudež. Vera potemtakem dela čudeže samo tedaj, kadar poseže vmes božja moč, ki jih stori, sicer pa ne.

Potem so vsi skupaj nadaljevali pot in v kratkem so bili pri načelnikovi hiši. Jezus je šel notri in vzel s seboj samo tri apostole: Petra, Jakoba in Janeza. Vsem ostalim, ki so ga spremljali, pa je prepovedal vstopiti.

Hiša je bila že polna hrupa in joka in žalnega vpitja. Še pred Jezusovim prihodom so se namreč zbrali v njej piskachi in narékevavo, ki so po tedanji navadi bile nalašč zato najete, da so pri mrliču jokale in pele žalostinke. Je-

zus jim pove, da je njihovo žalovanje brez pomena: „Ne jokajte, (deklica) ni umrla, ampak spi.“ Za Jezusa smrt res ni bila nič drugega kot neke vrste spanje in obuditi mrtveca zanj ni bilo nič težje, kot zbuditi spečega človeka. Zato je lahko tako govoril.

Splošen posmeh je bil edini odgovor na Jezusove besede. Takšno zadržanje se je kaj malo prilegalo žalostnim okoliščinam. Poleg tega je bilo žaljivo za Gospoda; čeprav so ljudje na lastne oči ugotovili smrt deklice, pa so prav tako poznali čudežno moč Gospodovo. Jezus je vse te ljudi, ki so bili tako slabega okusa, odpravil iz hiše. Notri so ostali z njim samo še trije apostoli in pa seveda starši pokojne deklice. Vsi ti so skupaj šli v sobo, kjer je ležalo mrtvo truplo. Jezus je pristopil k postelji in kakor da bi budil deklico iz spanja, jo je prijel za roke in ji dejal: „Talita kumi.“ Marko (5, 41) nam je ohranil prav te izvirne aramejske besede, ki pomenijo: „Deklica, vstani!“ In pri tisti priči se je „njen duh vrnil in takoj je vsala“.

S kakšno lahkoto, s kakšno preprostostjo in neprisiljenostjo je Jezus storil enega izmed najbolj veličastnih svojih čudežev: obujenje mrtveca! S tem je neizpodbitno izpričal, da je absoluten gospodar življenja in smrti.

Deklica je vstala in hodila. Starši so komaj verjeli svojim očem. Nič čudnega, da so od groze ostrmeli. Jezus jim je še naročil, naj deklici dajo jesti. Končno jim je zabičal, da nikomur ne smejo povedati, kaj se je zgodilo. Tako naročilo je Jezus večkrat dal in že vemo, zakaj (prim. Lk 5, 14). Le da ga v tem slučaju starši pri najboljši volji niso mogli v celoti izpolniti. Hčerka sama je že s svojo navzočnostjo zgovorno pričala o čudežu, ko jo je vendar toliko ljudi prej na lastne oči videlo, da je bila že mrtva. Zato je Matej svoje poročilo o tem dogodku zaključil z besedami: „In glas o tem je šel po vsej tisti deželi“ (Mt 9, 26).

SATANOV DVOREC

MARTIN RADOŠ

Na odprti gorski jasi obširnega gozda je stala samotna kmetska domačija, katero so imenovali blizu in daleč naokoli „Satanov dvorec“. Po dolinskih vaseh so pripovedovali čudne zgodbe o njem; število ljudi, ki so čez leto in dan našli pot do njega, si pač mogel šteti na prste ene roke. Kdor pa si je predstavljal, da bo našel na tem tako razupitem kraju bogve kako pošastno in pokvečeno bajto, se je začudil, ko je odkril zelo lepo urejeno kmetijo, ki sicer ni bila velika, pa je v snažnosti in urejenosti ni prekašal noben kmetski dom v dolini.

Slab glas, da mora biti družina, ki biva tam gori, brezbožna, je prihajal odtod, ker niso prišli nikoli v dolino v cerkev; svojemu hlapcu pa niso branili, da je spolnjeval svojo krščansko dolžnost. Često so ga obkolili dolinčani po službi božji in ga spraševali, kaj vendar satan počne pri tistih ljudeh, ki je po splošnem prepričanju tam gori stalni gost, ker si drugače ne morejo razlagati vsakoletne bogate žetve, ki je puščoben kraj sam po sebi ne more roditi. Nejevoljno je hlapec odkimaval z glavo in zatrjeval: „Vendar ne bodite tako nespametni in ne verjemite, da satan pomaga kmetu, ker se potem ne bi bilo treba nam vedno tako truditi in mučiti čez dan, da zvečer na smrt izmučeni ležemo v postelji!“

„Ha, ha!“ so se norčevali kmetje, „že radi tega verjamemo, da se ti do smrti utrujaš in potem spiš kot ubit, saj potem ne vidiš in ne slišiš, da kmet tam gori v sobi cele noči do jutranje zore popiva s satanom, ki mu med tem kaže svoje vragolije in mu natresa sre-

brnike na mizo. — Kako bi sicer mogla v gorah tako oddaljena kmetija tako dobro živeti?“

Ker niso mogli dolinski kmetje iz hlapca ničesar izvleči, so ga začeli puščati na miru. Pred leti je bil ta fant pogorel in je ostal s svojo priletno materjo brez strehe. Tedaj ni manjkalo takih, ki so ga pomilovali, toda, ko pa se je zatekel h kmetom iz doline po pomoč, je vsak samo pomilovalno zmignil z rameni in mu nasvetoval, naj se obrne na soseda. V tem je nenadno stopil kmet iz „satanovega dvorca“ k njemu in mu ponudil: „Pridi k meni za hlapca; plačal te bom, kar je prav, povrh tega bom skrbel za tvojo mater in ko pretečejo tri leta, si boš smel v mojem gozdu nassekati toliko lesa, kolikor ga boš potreboval za novo hišo.“

Seveda! Hlapec se je dolgo časa obožavljaj, ker je vedel, kaj ljudje v dolini o njem govore. Pa tudi mati mu je odsvetovala. Stiska pa je bila prevelika, da je slednjič moral privoliti; mati je šla k neki kočarici, da je popazila na otroke, sam pa je šel za hlapca na „satanov dvorec“. Ob delavnikih je delal od ranega jutra do poznega večera; ob nedeljah je pa hodil v dolino v cerkev, kjer sta bila skupaj z materjo pri maši in potem je šel z njo in ostal pri nji do večera.

Tako so pretekla tri leta. Fant je prištedil dovolj, da je mogel na pomlad začeti s postavljanjem nove hiše. Razumljivo, da sta bila oba z materjo tega silno vesela; le hišarici je bilo hudo, ker bi v bodoče ne dobila več prispevka, ki ga je kmet iz „satanovega dvorca“ redno

plačeval za staro mater in jo tako rešil najtežjih skrbi, pa tudi, ker je stara žemica lepo učila otroke, da so bili veliko pridnejši in ubogljivejši kot prej. Ko je hlapec neke nedelje z materjo zopet tja prišel, mu je rekla: „Seveda zate in za tvojo mater je dobro, da si bosta postavila nov dom; saj vama iz srca privoščim. Kajpada! Toda zame in za moje otroke bo zopet trda, ko nam ne bo nič več kapalo iz „satanovega dvorca.“

Hlapec je najprej sedel tih in zamisljen; čez nekaj časa je dobrosrčno nasvetoval: „Vedel bi za dober izhod!“

Hišarica željno prisluhne, hlapec pa previdno nadaljuje: „Ne vem sicer, ali vi kaj daste na ljudsko govorico ali nič?“

„Povej mi, fant, kako to misliš?“

„Menim, da bi vi svojo najstarejšo hčer Francko, ki je že dovolj odrasla in močna, poslali h kmetici na „satanov dvorec“ za dekle.“

„Francko... na „satanov dvorec“?

„Kajpada! Seveda! Jaz bom šel kmalu od ondot proč; pa bodo to zelo občutili tam gori pri delu. Če pa dobi kmetica pridno dekle, bi mogla kmetu pri poljskem delu kaj pomagati.“

„Hm, hm...! ... Pa misliš, da ne bi to Francki nič škodovalo, ko bi prišla k brezbožnim ljudem? Tebe sicer puste v cerkev in napram nam so bili vedno zelo dobri.“

„Dobri so... res... dobri... ljudje na „satanovem dvorcu“, in drže besedo, ki jo komu dajo. Če pa so tudi zares brezbožni, tega zagotovo ne moremo trditi, kajti mi ne vidimo v njihovo srce — to ve pač sam Bog!“

„Imaš prav! Bog že ve. Mi ljudje ne smemo nikogar soditi!“ Po kratkem premolku nadaljuje: „Če zares misliš, da bi Francko potrebovali, ...no.... potem jo pošljem tja gor. Delu je že navajena in z otroki zna dobro ravnati,

Na odprti gorski jasi kraljuje odet v snežno odejo „satanov dvorec“

ker je zmladega morala paziti na svoje mlajše bratce in sestrice.“

Naslednjo nedeljo sporoči hlapec, da ljudje s „satanovega dvorca“ radi vzamejo Francko v službo, in v jeseni, ko je njegova hiša dogotovljena in se z materjo vselita v lastno ognjišče, nastopi Francka na „satanovem dvorcu“ službo.

Res se je Francka hitro privadila, kajti gospodar in gospodinja sta zmeraj dobra, kakor ju je hlapec vedno slikal, vendar še prav prikupljiva sta oba otroka, petletni Jožek in šestletna Anica.

Ko prične zima s svojim snežnim metežem, ni na dvorcu več toliko dela; gospodinja in služkinja pa zato posedita pri šivanju in popravljanju oblek. To je za Anico in Jožka najveselejši čas, ker jima Francka pripoveduje lepe povestice, da jo mirno in z zanimanjem poslušata.

Nekega dne, ko ravno Francka v svoji sobici pospravlja, se vrata tiho odpro in v sobico se prikradeta oba otroka.

„Jej, jej; kaj hočeta tukaj v moji mrzli sobici, pojdiva raje doli v gorko sobo!“ ju smeje prijazno posvari služkinja. Otroka pa jo samo začudeno in

resno gledata, nato se ji prav narahlo po prstih približata in jo polglasno poprosita: „Francka, pripoveduj nama o Jezuščku!“

Francka v strahu: „Vajin očka tega ne mara!“

„Lepo... lepo prosiva, Francka, vendar... vendar... pripoveduj nama o Jezuščku!“

Francki se zarose oči. Spomni se na preteklost, ko je bila v letih, kakor sta zdaj ta dva otroka; s svojimi bratci in sesticami je brez diha poslušala mamo, ko jim je pripovedovala o Jezuščku in potem so vsi šteli dneve in ure do — Jezuščkovega obdarovanja. Pa četudi so bili darovi ubožni, so se smatrali za bogate — kakor kralji. — Ne, ne; čeprav je gospodar prepovedal, tako reven ne sme biti noben otrok, da bi ne bil na Božič deležen kakega veselja!

Tedaj zopet oba otroka s sklenjenimi ročicami zagostolita: „Nuj, nuj, Francka, pripoveduj nama o Jezuščku!“

„Ali me ne bosta potem očku izdala?“

„Ne, ne, Francka, nikomur ne bova povedala.“

„Pa tukaj je vendar za vaju premrzlo, spodaj v sobi pa bo vse slišal očka.“

„Nič ne de, če je tukaj mrzlo, pripoveduj nama vseeno o Jezuščku!“

Tedaj spravi služkinja oba otroka v svojo postelj, ju ogrne in jima toplo zavje nožice v posteljne odeje, sama se ogrne v svojo volneno pletko in jima jame premišljeno pripovedovati: O Betlehemu, ki je tam daleč, daleč; o Jožefu in Mariji; o Jezuščku; o pastirjih, ki so čuli pri svojih čredah in kako se jim je angel prikazal... o zvezdi... o Treh Modrih; o veliki Ljubezni, ki je prišla na

svet; in kako sedaj ljudje Božič praznujejo.

Mirno in z zanimanjem poslušata otroka, da se še dihata ne upata in Francka se je tako zaverovala v svoje pripovedovanje, da se vsi trije prestrašijo, ko zadoni od zdolaj gospodinjin glas:

„Francka, Anica, Jožek, kje vendar tičite tako dolgo? Pridite v sobo; večerja je na mizi.“

„Tako, takoj!“ vzklikne Francka. Otroka se brž skobacata s postelje in tiho šepneta služkinji: „Jutri nama pripoveduješ dalje.“ Pri večerji sta otroka prav pridna in več skrivnih pogledov splava od njiju do Francke. Pri delu Francki potem vedno z veseljem pomagata, da bi bilo prej izvršeno, samo da bi imela zvečer več časa za pripovedovanje božičnih zgodbic.

Tako se naglo približujejo božični prazniki. V zadnjem tednu v adventu si izprosi Francka za dva dni dopust. Gospodinja prav rada ustreže njeni želji, ker je z njo ves čas, kar je pri njih, zelo zadovoljna. Ko se približa sveti večer, hoče služkinja na vsak način, da bi na sveti večer ostala pri njih in njihovih otrokih z Anico in Joškom, češ da bo šla k mami šele na Božič popoldne. Gospodinja jo začudeno pogleda in ji prigovarja:

„Nikar Francka! Pri nas nimamo svetega večera, niti jaslic, niti božičnega drevesca... Gospodar tega ne mara.“

„Vem, vem! Toda vkljub temu želim in hočem ostati pri vas,“ odvrne Francka in gleda za gospodinjo, ki nenadno in hitro izgine skozi vrata.

„Gospodinji je sami težko!“ meni sama pri sebi in se loti svojega dela.

(Konec prihodnjic)

Ti ne veš, kako je tvoj bližnji pri Bogu zapisan in kaj z njim še namerava. Ljubi na človeku človeka, ne njegovih napak, kajti človek je delo božje, napake pa delo človeka. Ljubi, kar je Bog naredil, ne pa kar dela človek.

Chesterton

NARAVOSLOVNE ZNANOSTI IN BOG

JANEZ BOROVEC

Včasih celo vernega človeka zaskrbi, da bi moderna znanost res kaj odkrila, kar ne bi bilo čisto v skladu s tem, kar mu vera ukazuje verovati. N. pr. da bi dokazali, da je duhovni svet nesmišeln; ali, da ni življenja po smrti; ali, da ne potrebujemo Boga, da razumemo svet in dogajanja na njem. Zdi se namreč, da smo se v teku zgodovine že precej osvobodili raznih predsodkov o duhovih. Mi ne verujemo več, da strele kuje Hefajstos (na roko!) in, da jih Zeus meče z Olimpa, kadar je slabe volje. Ne verujemo več, da so gotove ženske čaravnice, v zvezi s samim hudobcem, in odgovorne za točo. Še manj, da so sončni mrki znanilci vojsk, kuge in drugih nesreč. Ne verujemo tudi v bele roke, ki trkajo v temnih nočeh na šipe; ali pa v razne spiritistične prikazni, ki prihajajo z drugega sveta, kadar jim je na pokopališču preveč dolgčas. Mi ne moremo tudi več verovati v uroke, zagovarjanja, sanje itd. Vse to je za nas nesmisel. Naši predniki pa so še marsikaj verjeli. Pa saj ima končno celo v našem stoletju kak slabo šolan južnjak hitro pri roki čudeže, duhove, svetnike in celo samega Boga (malo po svoje prikrojenega), če česa v svojih preprostih možganih ne doume.

Tako se zdi, da vera v duhove in ves prečudni svet zavisi od stopnje izobrazbe. Nizka izobrazba, vse polno duhov; visoka izobrazba, malo ali nič duhovnih bitij. Srednjeveški človek (pred komaj par sto leti!) je tako trdno veroval v čaravnice, da so ljudi sežigali na grmadah zaradi „čarovništva“, mi pa se toliko omejenosti danes čudimo. Mi verujemo v Boga, in brezverci mislijo, da se bodo ljudje n. pr. leta 2.500 silno čudili naši omejenosti. Njim je že danes jasno, da moderen človek ne potrebuje ne čarovnic, ne hudobcev, ne Boga, ne drugih skrivnostnih bitij. Tudi komu-

nisti v Sloveniji mislijo prav tako, vsaaka vera je zanje le „misticizem“, nekaj več ali manj zmešan nauk o duhovih in strahovih.

Bati se je torej, da bo nekam težko najti mesta za vero v modernem, izobraženem svetu, ki verjame le temu, kar je znanstveno dokazano. Pod besedo „znanost“ mislimo tukaj le določene znanosti, to je **naravoslovne znanosti**. Te so namreč v glavnem tiste, ki po mišljenju brezvercev s tolikim uspehom ožijo področje vere, dokler je ne bodo popolnoma izpodrinile. Na srečo, prav vsi smo si tudi edini, da so naravoslovne znanosti res prave znanosti. Prepirali se bodo ljudje, ali sta filozofija in teologija znanosti, nihče tega ne oporeka naravoslovnim znanostim.

Naravoslovne znanosti moremo (malo po svoje) razdeliti v dve veliki skupini: ene zanima živa snov s človekom vred, druge mrtva snov. V prvo skupino spadajo n. pr. antropologija, zoologija, biologija, bakteriologija, botanika, fiziologija, eksperimentalna psihologija itd.; v drugo pa fizika, od atomske do astronomske, kemija, geologija, mineralogija, kozmologija itd. Neverci trdijo, da te znanosti več ali manj majejo vero v Boga in duhovni svet. Pomedle so s Hefajsti, Zeusi, Olimpi, čarovnicami, prikaznimi, strahovi, in pomedle bodo tudi z našim Bogom.

V ČEM JE ODGOVOR?

Gotovo je, da imajo naravoslovne znanosti svoje področje in vera svoje in ta področja se ne križajo, zato spora ta področja se ne križajo; za to spora med naravoslovnimi znanostmi in vero sploh ne more biti. Naravoslovna znanost v resnici nikjer ne naleti ne na duhovni svet, ne na Boga, za to ne ve ničesar o njem, zato ne more ničesar reči o njem. Zamisel Boga naravoslovni

znanosti nič ne pomaga, ničesar ne more, niti ne sme razlagati z višjimi silami, zato ne sme ničesar reči o Bogu. Ko bi, bi prestopila svoje področje. Naravoslovna znanost sama po sebi ni niti verna, niti brezverska, je nevtralna. Nobenega sredstva nima, da bi dokazala, ali je Bog ali ga ni. Poizkus, bistveno sredstvo v metodiki naravoslovnih znanosti, odpove pri Bogu in duhovnem svetu sploh. Področje vere in Boga ni področje naravoslovnih znanosti. Morebiti se bo kdo malo zavzel nad temi trditvami.

Vendar, naloga naravoslovnih znanosti je opazovati naravo, delati poizkuse, in skušati najti razlage za opazovane naravne pojave. N. pr. z zvezdami je težko delati poizkuse, zato astronom le opazuje. Večina drugih znanstvenikov pa dela tudi poizkuse. In skušajo n. pr. razložiti, kako kri vsrkava kisik, zakaj vidimo svet v barvah, kaj so virusi, zakaj se sonce hitreje ne ohlaja, kaj je blisk, kako nastane toča, zakaj je steklo krhko, zakaj slapovi padajo navzdol, ne navzgor itd. In svoje razlage zavijajo v domneve in teorije in zakone. Za primer, znanost je ugotovila, da se dá vsaka stvar razbiti v prvine in te v atome. Vsak atom ima jedro in elektrone, ki se sukajo okoli jedra; atom kisika ima recimo 2 jedri in 6 elektronov. Kako se elektroni sučejo, zakaj se ne zvrnejo v jedro, kako so porazdeljeni v atomu, na vsa ta in druga zelo zamotana vprašanja skušaj odgovoriti atomska fizika. Nesmisel, bo kdo rekel, Bog je atom tako ustvaril, zato je tak. Za vernega človeka je to končna resnica, toda tudi njemu ne razloži ničesar. Zamisel Boga naravoslovni znanosti nič ne pomaga. Mi ne vemo, koliko je elektronov v atomu kisika, pa če še tako trdno verujemo, da jih je točno toliko, kot Bog hoče; mi ne vemo, ali se nam bo posrečilo elektron izbežati iz atoma, pa če smo še tako trdno prepričani, da niti en elektron ne uide iz atoma brez božje volje. In atomski fizik nam bo znal razložiti, pa čeprav je sam brez vere.

Naravoslovna znanost sama nima nobenega sredstva, da bi dokazala, ali je Bog ali Boga ni. Mi ne moremo napraviti poizkusa, ki bi nam mogel na to

vprašanje odgovoriti. Niti zamisliti si ne moremo takega poizkusa. Bo kdo ugovarjal, kaj pa čudeži, saj se dogajejo, recimo, v naravi, torej svetu, ki je specifično predmet študija naravoslovnih znanosti, so pa na drugi strani jasen dokaz duhovnega sveta in njegovega poseganja v naravo. Odgovor je, da naravoslovna znanost kot naravoslovna znanost o čudežih ne more govoriti. More reči, oz. sme reči, ne vemo zaenkrat razlage za ta ali oni pojav, se ne ujema z našim trenutnim konceptom o naravi, se ne ujema z našim znanjem, več pa ne. Do čudežev je popolnoma nevtralna, niso njeno področje. Vedno bo iskala naravne razlage za vsak pojav, pa če bo še tako čudežno izgledal. Če bi se, za primer, vršile še tako nerazumljive motnje v gibanju nebesnih teles (ki se zaenkrat seveda ne vrše), ko bi, recimo, res „zvezde padale z neba in bi se nebeške sile majale“, bi astronom tistih časov kot astronom ne mislil na čudež, ampak bi se silno čudil, da se svet navidez noče več pokoravati zakonom Newtonove in relativistične nebesne mehanike, in bi iskal vzroka v svojih računih ali še neznanih zakonitostih, ki bi jih seveda skušal ugotoviti. Tako mora naravoslovec postopati.

SVETO PISMO IN NARAVOSLOVNE ZNANOSTI

Pa bo še kdo ugovarjal, da je le zveza med naravoslovnimi znanostmi in Bogom, saj so bili celo spori med znanostjo in vero. Ali niso včasih mislili po sv. pismu, da je Bog v šestih kratkih dneh ustvaril svet, moderna kozmologija in paleontologija pa sta ugotovili, da so to bile neznansko dolge dobe. Ali niso včasih sklepali, tudi po sv. pismu, da je zemlja središče vesolja, in, da se vse zvezde in sonce vrte okoli nje. Šele Galilej, Kepler in Kopernik so drugače učili, pa je nastal cel vihar med razlagalci sv. pisma. Ali niso včasih računali, zopet po sv. pismu, da je človek nekako 5.000 let na svetu, pa je moderna antropološka paleontologija raztegnila ta čas na desetine tisoč let, če ne celo na sto tisoče. Ali niso bili včasih prepričani, da je Bog človeka nekako zmodeliral iz ilovice, pa danes že

močno nakazujejo na razvoj človeškega telesa. Ali ni jasno, da sta si bili v teh točkah naravoslovna znanost in vera nasprotni, in še celo več, de je vera pustila? Moglo bi se odgovoriti, da spora ni bilo med naravoslovno znanostjo in vero, ampak med naravoslovno znanostjo in razlagalci sv. pisma. In mogli bi celo reči, da v nekaterih primerih tisti razlagalci niso bili posebno bistroumni. Viseli so preveč na črkah. Prav gotovo je bolj veličastna slika sveta, ki se v silno dolgih dobah razvija po zakonih, ki jih je snovi Bog dal, kot pa slika sveta, ki ga Bog ustvari v šestih dneh, v soboto pa počiva, ker v nebesih še niso uvedli ameriškega wek-end-a.

ALI MOREJO NARAVOSLOVNE ZNANOSTI VODITI K BOGU?

Verjetno se bo komu zdelo čudno in nemara celo žalostno, da naravoslovne znanosti potrošijo toliko časa, dela in denarja za študij narave, gredo pa popolnoma molče mimo Stvarnika vesoljstva, in mi celo trdimo, da morajo iti molče, če še hočejo ostati naravoslovne znanosti. Vprašanje je končno za nas, ali vodijo k Bogu, ali proč od njega, ali so nevtralne. Kot smo že omenili, same po sebi so nevtralne. N. pr. astronom ne sme reči kot astronom, za tem kolosalnim sistemom nebesnih teles mora biti vendar nekdo, ki je to enkrat ustvaril, in ki to še danes uravnava. Če to reče, ne govori več kot astronom, prestopil je mejo naravoslovnih znanosti. Govoril je kot filozof. Filozofija nadaljuje, kjer naravoslovne znanosti nehajo. In v tem smislu naravoslovne znanosti vodijo k Bogu, kot bomo skušali pokazati kasneje.

Veliko je zmešnjave okoli tega. Začela se je menda takrat ali pa že prej, ko so grški filozofi začeli učiti, da so štiri prvine: zrak, voda, zemlja in ogenj. Naravoslovne znanosti (to je njih področje) so pokazale, da je prvo mehanična zmes več plinov, drugo kemijska spojina dveh plinov, tretje mehanična zmes cele vrste prvih in kemijskih spojin in četrto kemijski proces. In še do danes se mešajo področja naravoslovnih znanosti in filozofije, nevedoma in nazorno. En uspeh te zmede je, da brez-

Pred smrtjo ne obvarje koža gladka, od nje nas ne odkup'jo kupi zlata, ne odpodi od nas življenje tata, veselja hrup, ne pevcev pesem sladka.

Francé Prešeren

verci upajo (seveda brez upa), da bo kdaj naravoslovna znanost pomedla z vero. Morebiti je pametno takoj pripomniti, da so gotova področja naravoslovnih znanosti, ki se zelo približajo pravi filozofiji (mejna področja). Tam je previdnost še posebno potrebna. Nemara se povrnemo k temu vprašanju kdaj pozneje ob problemu relativitete in problemu vzročnosti.

KAKO NARAVOSLOVNE ZNANOSTI LE POMAGAJO NAJTI BOGA?

Morebiti je smiselno malo konkretnije premisliti, kako morejo naravoslovne znanosti voditi k Bogu, čeprav ga same po sebi ne poznajo. Če le zna filozofija sliko vesoljstva, ki ga odkriva, uporabiti.

Srednjeveški človek si je svet mislil kot več ali manj ravno ploščo, preko katere je razpeto nebo. Na nebu pa je pritrjenih par tisoč manjših in večjih luči (luna, planeti in zvezde), ki jih Bog proti večeru prižge.

Moderna teoretska astronomija pa je pokazala, da se je vesoljstvo rodilo (ali je pa bilo ustvarjeno) pred par tisoč milijoni let. E. J. Opik (Irish Astronomical Journal, 3, 1954, Dec.), misli, da je prava doba med 4.500 in 6.000 milijoni let; da je bila snov v začetku v za nas popolnoma nerazumljivem stanju, fantastično razbeljena, temperature več tisoč milijonov stopinj Celzija; da so za to bile možne naravnost neverjetne reakcije; da so nekako prve ure po stvarjenju iz te gmote nastale naše sedanje prvine, vsaj one pri koncu periodičnega sistema (G. Gamow, The Birth and Death of the Sun, 1954); da se je ustvarjena snov začela tako širiti v praznino okoli sebe; da se v obliki zvezd še danes širi (tkzv. razširjajoče se vsemirje); da se bo širila še leta 12.000.000.000, ko bo že večina zvezd umirala ali umrla.

Moderna astronomija je tudi dognala, da so „luči“ srednjeveškega človeka ogromni svetovi, silno vroče zvezde, že na njih površini potekajo naši „atomske dobi“ dobro znane nuklearne in termonuklearne eksplozije; da vse zvezde gredo skozi gotovo življenje in vse se bodo ohladile; da pa še ohlajeni ti kolosi ne bodo slični snovi, kot smo jo vajeni srečavati na zemlji, ampak silna teža bo strla atome, snov v notranjosti ohlajenih zvezd bo v prečudnem stanju, za to ohlajeno sonce na primer ne bo po obsegu veliko večje kot naša zemlja.

Moderna astronomija je še dalje odkrila, da so se ti fantastični svetovi zvezd grupirali v ogromne galaktične sisteme (kot n. pr. naša „Rimska cesta“), in vsak obsega stotine milijonov zvezd („Rimska cesta“ okoli 40.000.000.000 zvezd, par deset milijonov več ali manj, ni važno); da je galaktičnih sistemov zaenkrat nekako 100.000.000, zoper par milijonov več ali manj, se niti ne pozna.

Mi res ne vemo, ali je svet (prostor) končen ali neskončen. Našim predstavam se upira neskončni svet; zopet pa ne vemo, kaj bi bilo na „drugi“ strani, kjer se končni svet neha, če je končen. Če pa je svet (prostor) neskončen, množina snovi pa končna, se vsi ti kolosalni sistemi kar izgube v nič v neskončno velikem svetu. Neskončno množino snovi si je pa tudi težko predstavljati. Naj bo

kakor koli, tudi največji astronomski daljnogledi ne vidijo nikakega konca svetu. Na to vprašanje astronomija v načelu ne bo mogla nikoli odgovoriti.

Astronomija je ena skrajnost, kjer je vse tako ogromno, da se skoro ne zdi res. Fizika atoma gre v drugo skrajnost, v neverjetno majhne dimenzije.

Ta svet je bil srednjeveškemu človeku popolnoma neznan.

Moderna atomika in subatomska fizika sta pa odkrili, da se vsa snov (naše zemlje in vsega vsemirja) da razbiti na prvine; da se da vsaka prvina razbiti na atome, ki so tipični za vsako prvino, recimo, vodik, zlato, aluminij, itd.; da so atomi silno majhni, za primer, atom aluminija ima v premeru (atome si mislimo kot kroglice) komaj 0.000 000 028 56 cm; da za to en sam kubični centimeter aluminija vsebuje fantastično število atomov, 60 700 000 000 000 000 000 000. Moramo si zamisliti človeka, ki bi srčno želel pregledati atome enega samega kubičnega centimetra aluminija, in bi ubogljivi atomi (da bi šlo hitreje) švigali po tisoč na sekundo mimo njega. Vzemimo, da bi začel z delom kar takoj pri stvarjenju, recimo pred 3 500 000 000 leti, in nič prenehal. Do danes bi paradirala mimo njega komaj 1/550 vseh atomov v tem enem kubičnem centimetru. In sonce in zvezde bi se že davno ohladile, kača atomov iz tega nesrečnega koščka aluminija bi se pa še vedno vila mimo neutrudnega opazovalca. In ko bi pisali leto 20 000 000 000 (po ustvarjenju sveta) bi pregledal nekako šele eno stotinko atomov, ki jih vsebuje neznanen kubičen centimeter aluminija. Gorje, če bi opazovalcu prišlo na misel prekontrolirati atome vsega vsemirja, čas potreben za to bi bil tako ogromen, da izgubi ves smisel za nas.

Pa je moderna fizika še dognala, da je ta neznanen atom cel svet zase, toda skoro prazen svet. Ko bi povečali atom aluminija na 10 metrov premera, bi komaj opazili v sredi manj kot milimeter veliko „kroglico“, to je jedro atoma, ki ga moremo zopet razbiti na protone in nevtrone. Vse ostali prostor pa je prazen in (pri aluminiju) na razpolago 13 elektronom, ki so še par tisočkrat manjši kot jedro. Le v atomu se elektroni ne

obnašajo kot delci, ampak kot energija, kot tkzv. „valovni paketi“.

Tu se začneta za nas nerazumljiv svet in naše predstave odpevoje popolnoma. Le matematika nas more še voditi, in še ta le približno.

Nima veliko smisla nadaljevati s primeri, ker o tem so naravoslovne znanosti popisale že milijone strani. Razvidno je iz vsega, da nas naravoslovna znanost v resnici pusti glede Boga v negotovosti. Prav gotovo ne zanika Stvarnika vesoljstva, in ga tudi v bodoče ne bo mogla; tudi ne trdi, da je vse le materija kot bi to brezverci želeli. Zato je med naravoslovnimi znanstveniki malo takih, ki bi bili prepričani, da Boga prav gotovo ni. To je končno le napredek, ker pred regimo sto leti so učeni materialisti trdili, da se ideja Boga ne da prav združiti z nauki naravoslovnih znanosti. In ljudske množice, ki nekako za par desetletij zaostajajo, še danes to ponavljajo v svoji nevednosti, primer je materializem komunizma.

OB SLIKI SVETA SE ZBUDIJO VPRAŠANJA

Čeprav nas naravoslovne znanosti puste v negotovosti glede Boga, pa se ob sliki sveta, ki nam ga predstavljajo, vzbudijo mnoga vprašanja. In čimbolj je svet kompliciran, več je teh vprašanj, ki zahtevajo odgovora od mislečega človeka.

Predno jih omenimo, je pametno pripomniti, da danes prav dobro vemo (pred sto leti še niso), da vsako odkritje v naravoslovni znanosti odpre vedno nova področja in, da v resnici nikamor ne napredujemo. Svet v malem (atomi), svet v velikem (vsemirje) in živa narava, svet je veliko preveč komplicirano, da bi to mogel kdaj človek doumeti, ker je le zelo omejeno bitje. Mogoče ta skoro blazna kompliciranost vesoljstva da slutiti, da je v ozadju narave nekaj, kar človeka silno presega. Toda nič določene ne moremo reči, če obstanemo v razmišljanju tam, kjer naravoslovne znanosti nehajo. Zato je med modernimi znanstveniki mnogo agnostikov, to je takih, ki mislijo, da ni dovolj razvidno (gledano s stališča naravoslovnih ved),

ali Bog je ali Boga ni. Verjetno bo zato agnosticizem čez par deset let moda med širokimi sloji, ki jim ne ugaja verovati v Boga.

Naravoslovna znanost seveda ne zna in ne more odgovoriti na vprašanja, ki so izven njenega področja. N. pr. odkod je snov, ki sestavlja naše vesoljstvo nepreglednih dimenzij, je bila ustvarjena, je nastala sama od sebe; zakaj se ne prestando izpreminjati, kje so razlogi za to; zakaj se izpremembe vrše po gotovih zakonih; zakaj se ti zakoni ne menjajo s časom, zakaj so neodvisni od prostora, zakaj jim ne uide noben del materije, naj bo to atom ali nébula ogromnih dimenzij? Kako more narava gladko reševati enačbe, ki presegajo naš koncept matematike? Ali ima mrtva materija več razuma kot človek? Kako razložiti smotnost v živi naravi, itd.?

ODOGOVOR MORE DATI LE FILOZOFIJA

Na ta in množico sličnih vprašanj more odgovoriti le filozofija. Filozofija bi bila nemara v zadregi glede Stvarnika vesoljstva, ko bi naravoslovne znanosti ugotavljale, da je v naravi velikanški nered, da ni zakonov, da ni smotnosti itd.; kar bi končno bilo čisto razumljivo, če je vse le snov in se mora kar sama po svoji glavi urejati. Resnica je seveda drugačna. Moderne naravoslovne znanosti odkrivajo, kot smo videli, svet dobesedno brez primere, in to filozofiji delo zelo olajša. Lahko bi rekli, da bi bila filozofija zelo nerodna, če ne bi znala z gotovostjo pokazati na Boga na podlagi materialja, ki ga ji posredujejo prav naravoslovne znanosti. In to na res mogočnega Boga, Boga mrtve narave od elektronov do galaksij, Boga žive narave od virusov do dinosaurov.

Obžalovati je le, da se katoličani v tako skromnem številu posvečajo naravoslovnim znanostim, in obžalovati, da filozofi razmeroma malo poznajo veličastvo in problematiko sveta, ki ga naravoslovci odkrivajo. Izgleda, da bo le s sodelovanjem obojih, naravoslovcev in filozofov mogoče premagati krizo duhov, ki jo prinaša materializem in še mnogo nevarnejši agnosticizem.

PO SVETU

IZ VATIKANA

Papež je 30. julija zapustil Vatikan in odšel v Castel Gandolfo. Časopisi o njegovem odhodu niso poročali. Vendar so verniki iz gotovih znakov spoznali, da bo sveti oče odšel iz Vatikana. Zato so se v velikem številu zbrali ob Tiberi in Apijski cesti, da so ga ob odhodu pozdravili. Ko je papež prišel v Castel Gandolfo, sta ga pozdravila župan s svojimi svetovalci in župnik. Sveti oče se je z obema nekaj časa pristrčno pogovarjal. V letni rezidenci so ga potem pozdravili uradniki in očetje Jezusove družbe, ki vodijo astronomski observatorij. Nato se je papež prikazal na balkonu in odgovoril množici vernikov na navdušene pozdrave. Vendar tudi na poletnem oddihu papež ni počival. Vsako sredo in soboto je imel splošne audijence. Prišel je na balkon v prvem nadstropju, pristrčno pozdravil vse obiskovalce in jim govoril v italijanskem, francoskem, angleškem, nemškem, španskem, portugalskem in holandskem jeziku.

Smrt papežve sestre. Dne 7. avgusta je mirno v Gospodu zaspala kontesa Jožefina Pacelli de Mengarini, papeževa sestra. Ker je vse življenje zelo zgledno in krepostno živela, je tudi lepo in mirno umrla. Rojena je bila 1872. Dolgih 22 let jo je mučila težka bolezen, ki jo je izrabila za svojo duhovno poglobitev in napredek v kreposti. Z izredno srčnostjo in vdanostjo je sprejemala tudi druge težke preskušnje. Pred svojo smrtjo je večkrat prejela sv. zakramente in apostolski blagoslov svojega odličnega brata, papeža Pija XII. Na molitve za umirajoče je še sama odgovarjala, nato pa popolnoma vdana v božjo voljo izdihnila. Njenega pogreba se je udeležilo več kardinalov in drugih cerkvenih in civilnih dostojanstvenikov

in mnogo državnih poslanikov pri Vatikanu. Četudi njene smrti niso službeno objavili, je prejel sveti oče mnogo izrazov sožalja. Papež se je zanje zahvalil.

Novi škofje. Sveti oče je imenoval za škofa nove škofije Patos de Minas (Brazilijska) mons. Jožefa Andreja Coimbra, do zdaj škofa v Barra do Pirai; za škofa v Dugmete (Filipini) duhovnika Epifanija Surbán Belmonte, kanclerja nadškofije Cebú; za naslovnega in pomožnega škofa v Guayaquilu duhovnika Alojzija Sarvajal, kanclerja škofije v Ibarra; za naslovnega in pomožnega škofa apostolskemu vikarju v Yaounde duhovnika Pavla Etoga.

Papež Inocencij XI. bo svetnik. Pripravljala Kongregacija za obrede je 26. julija spet zborovala. Kardinali, prelati in svetovalci so razpravljali o izrednem junaštvu v krepostih blaženega božjega služabnika papeža Inocencija XI. (Benedikta Onescaletchija). Ta papež je vladal sveto Cerkev od 21. 11. 1676 do 12. 8. 1689. Rojen je bil v Como 19. maja 1611 iz trgovske družine. Kardinal je postal 6. maja 1650, potem je bil apostolski delegat v Ferrari in nato škof v Novari. Ljubil je post in molk ter se odločno in vztrajno boril za pravice Cerkve. Odločno je branil papeško oblast. Imel je hude boje z vladarjem Ludovikom XIV. Obsodil je zmoti kvijetizma in molinizma in dejansko podpiral boj proti Turkom. V svojem življenju se je odlikoval v zvestobi do Cerkve in v globoki svetosti.

KATOLIŠKO ŽIVLJENJE PO SVETU

V. mednarodni kongres gibanja „Pax Christi“. V Nijmegnu se je vršil V. mednarodni kongres gibanja „Pax Christi“ (Kristusov mir). Udeležilo se ga je več sto narodnih zastopnikov. Predsedoval mu je Francoski Peter Brachin, profesor na vseučilišču „Sorbona“. Cerkev so na

Pokopališče v Cerkljah na Gorenjskem

kongresu zastopali: kardinal Feltin; mons. Giobbe, internuncij na Holandskem; škofje iz Nijmegna, Luksemburga, Eichstätt, Valladolida in apostolski administrator v Innsbrucku. Med razpravo snovi „Cerkve in Evropa“ so povdarjali, da je treba krščansko civilizacijo Zahodne Evrope ohraniti. Delo za združeno Evropo mora upoštevati načela krščanskega bratstva. Govorili so tudi o Cerkvi in federalizmu. Federalizem ni nasproten duhu Cerkve. Zato smejo katoličani podpirati pobude in delo federalistov. Kongres je tudi ugotovil, da se katoličani zelo zanimajo za Zvezo združenih narodov in vse druge organizacije, ki niso izrecno katoliške. Gibanje „Pax Christi“ mora z njimi sodelovati in jih prešiniti s krščanskim duhom. — Kardinal Feltin, pariški nadškof, ki je predsednik tega gibanja, je govoril, kako naj člani gibanja „Pax Christi“ delajo za krščanski mir. V njihovi borbi za mir naj jih vodijo predvsem tri kreposti: vera, ponižnost in zdrava razsodnost. Vera je glavni temelj življenja. Kjer ni vere, tam vladata obup in mračni skepticizem. Ponižnosti ne morejo ovirati in ubiti ne ljudje ne dogodki; zato je zmožna velikih pobud in del. Zdrava razsodnost je tudi

nujno potrebna vsem, ki hočejo uspešno delati za mir. Vse morajo presoјati ne samo po človeških, ampak po božjih načelih. Kdor hoče delati za mir, mora ljubiti resnico. Nikoli ne sme prehitro soditi, pa tudi ne lahkomi selno kak narod ali skupino narodov tožiti, da ogrožajo mir. Vse njegovo delovanje in mišljenje morata biti brez predsodkov in polna modrosti. Molitev in stalna skrb za globoko duhovno življenje sta dva najvažnejša pripomočka pri delu za mir.

Laiki in kriza modernega sveta. Vsem katoliškim škofom je bilo poslano uradno obvestilo o drugem kongresu laiškega apostolata, ki se bo vršil oktobra 1957 v Rimu. Poslanico sta podpisala Viktorin Veronese, tajnik odbora za te kongrese in mons. Achille Glorieux, cerkveni asistent laiškega apostolata. Kongres bo zaključek dveletnega študija glavnega vprašanja: „Laiki in kriza modernega sveta, njihova odgovornost in vzgoja“. V ta namen se bodo ustanovili posebni narodni odbori, ki bodo organizirali za vsak narod posebej študij vzgoje za apostolat v družini, v šoli, v mladinskih gibanjih, v župniji in v vseh ustanovah laiškega apostolata.

Prvo zborovanje laiškega apostolata za Azijo bo otvoril v Manili indijski kar-

dinal Gracias, nadškof v Bombayu. Imel bo tudi prvo predavanje. Naslovi predavanj se glase: I. Nauk Cerkve, podlaga laiškega apostolata; mesto laikov v Cerkvi, razmerje med laiki in cerkvenim načelstvom. II. Edinost in različnost Azije; splošni pregled verskega, kulturnega, socialnega in političnega stanja in vloge katoličanov, ki jo imajo, oziroma jo morajo imeti v bodočnosti pri oznanjevanju evangelija, na socialnem in gospodarskem polju; njihovo stališče do nacionalizma in do komunizma, čigar nevarnost vedno narašča. III. Laiški apostolat v današnji Aziji: 1. splošen pregled različnih načinov in oblik apostolata v azijskih deželah ter važnost vzajemnega sodelovanja na narodnem in mednarodnem polju. 2. posebni problemi: a) katehistično delo in apostolat, oznanjevanje evangelija; vzgoja, ki je za to delo potrebna; udejstvovanje laiškega apostolata na vzgojnem polju. b) katoliški laiki in delavsko vprašanje; njihove naloge v državljanskem in političnem življenju. c) laiški apostolat in kmečko vprašanje; d) žena in družina v današnjem razvoju Azije; e) odgovornost laikov v kulturnem življenju, v javnosti, pri tisku, radiu, kinu itd.; f) socialno in karitativno delovanje; sodelovanje z drugimi organizacijami na tem polju. IV. Določitev II. kongresa za laiški apostolat. V. Splošni zaključki.

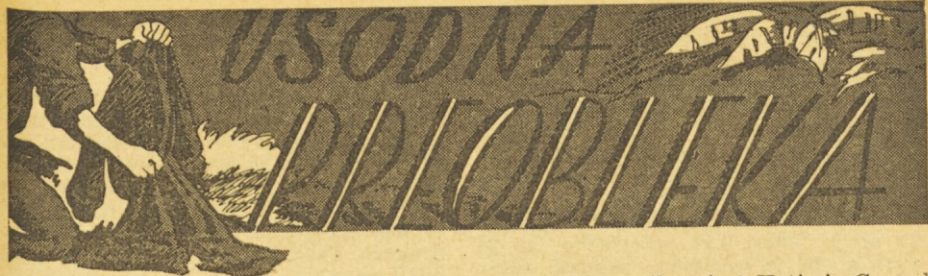
XX. vzgojni teden v Friburgu. Vzgojni in psihološki zavod, združen z univerzo v Friburgu, je s sodelovanjem zdravnikov priredil v Luzernu XX. vzgojni teden. V tem smislu se je katoliško vzgojeslovje najbolj uveljavilo. Glavni predmet, o katerem so na vzgojnem tednu razpravljali, je bil: vzgojno delovanje in razvoj doraščajoče mladine. Posebej so razpravljali o vprašanjih: Doraščajoča mladina in današnji svet; doraščajoča doba in njen razvoj; doraščajoča mladina in oblikovanje njenega mišljenja; doraščajoča mladina in vzgoja značaja; doraščajoča mladina in njene krize. Predavali so vzgojni strokovnjaki iz Pariza, Strasburga, Monakovega, Friburga, Lovaina, Einsidelna, Züricha, Innsbrucka in še več drugih. Posebno važnost so polagali na osnovno šolo in na pojave doraščajoče dobe. Pre-

davatelji so v svojih predavanjih uporabljali tudi skušnje, ki so jih imeli pri vzgoji. Teden je dosegel velik uspeh.

Prav za letošnjo veliko noč je londonska BBC predvajala po televiziji delo „Podoba družine“, ki sta ga leta 1948 napisala L. Coffee in W. Joyce Cowen. V igri je sveta Družina prikazana na bogokleten način: Jezus ima brate in sestre, sv. Jožef in Marija se pa prepirata med seboj. Kardinal Griffin je takoj protestiral pri vodstvu oddajne postaje. Vodstvo je čez čas odgovorilo, da obžaluje, ker je bilo omenjeno delo predvajano prav za veliko noč, istočasno pa je izjavilo, da bo igro še predvajalo, „ker smatra neprimerno za svoboden razvoj radijske oddajne postaje, da bi se v vseh stvareh držala krščanske morale“.

V juljski številki španske revije „Hechos y dichos“ jezuit V. Arteta Luzurriaga S. J. precej odklonilno oceni odersko delo znanega katoliškega pisatelja konvertita Graham Greena. Delo se imenuje „El Cuarto de estar“. P. Luzurriaga pravi, da Greenovo delo ne odgovarja zahtevam katoliškega odra; še vse preveč se čuti v njegovih delih vpliv preteklosti; zdi se, da ne zna rešiti problema učinkovitosti milosti božje in božjega usmiljenja. V omenjenem oderskem delu se namreč mladenka Roza zaljubi v veliko starejšega človeka, ki je povrh še poročen. Roza se v svoji duševni stiski obrne za pomoč na strica duhovnika, da ji svetuje, kaj naj stori. On pa samo suho odgovori: „Moli!“ ne da bi ji znal obuditi čustva kešanja in zaupanja v Boga. Posledica tega ravnanja je, da se Roza obesi. Zanimivo je, da v Madridu režiser ni upal gledalcem nuditi takega konca, pa je drami dal drug zaključek, ki bolj odgovarja mišljenju in čustvovanju španskega človeka.

Sullivan, eden izmed vodilnih igralcev pri severnoameriški televiziji, je izjavil, da so gledalci zelo občutljivi glede dostojnosti televizijskih predstav. „Zadostuje malo nepazljivosti z naše strani, in že dežujejo protesti. Kdor misli, da je družinam ljubo, kadar televizija proslavlja počutnost ali prinaša dvomne prizore, se zelo moti.“

Spisal E. William, ilustriral Hotimir Gorazd

POGREB

Anica Scott je klečala v prvi klopi in sledila obredom pogrebne maše, ki jo je opravljal Carmody za dušni pokoj umrlega Li Kwana. Poleg nje je bilo v cerkvi še kakih dvanajst oseb, ki so bili vsi nameščenci na misijonski postaji. Nekateri Li Kwana niti poznali niso, a so prišli, da pokažejo svoj človečanski čut.

Nasprotno pa je bolničarki lebdela pokojni Li Kwan še živo pred očmi. Kakor da bi se v njenem spominu razvijale filmske slike, je videla umrlega Kitajca v njegovih značilnih potezih. Spominjala se je njegovih oči, ki so skrivale v sebi tisoč vprašanj, oči, ki so izražale sled prestanega trpljenja, kajti v življenju je moral trdo delati. Ni bil ravno preveč razumen. Tudi lepo zvenceh besed ni bil zmožen izreči. V kaki deželi na Zapadu bi ga označili za človeka brez znanja, olike in kulture. Imel pa je nekaj, kar ga je dvigalo nad druge: globoko vero. Veroval je v nesmrtnost svoje duše, zato ni hotel umreti, dokler mu duhovnik ni izrekel besed tolažbe in odpuščanja: „Jaz te odvežem...“ V vsem svojem življenju je bil suženj strasti. Toda na kraju svojega zemeljskega pota je dosegel zmago nad svojim mesom in si zaslužil nebeško krono.

Pri pogrebni maši je Li Kwan dosegel enakost s papeži in predsedniki držav: Cerkev je zanj molila na isti način, kot to dela za najbolj imenitne osebe na tem svetu. Molila je za njegovo dušo in blagoslavljala truplo, ki naj bi se v kratkem spremenilo v zemljo, od koder je bilo vzeto.

Anici Scott so blestele solze v očeh. Saj ni jokala zato, ker je Li Kwan ležal pred njo mrtev. Kar jo je pretreslo, je bila lepota obredov, lepota molitev in čudovita povezanost vseh okoliščin, ki so dajale Li Kwanovi smrti tako slovesen pečat. Bila je naravna ženska, zato ni modrovala o naukih vere. Zanj jo je bilo zadosti, če je vedela, da vera tako uči. Svojemu razumu ni dosti zaupala. Pri strežbi bolnikov se je navadila vestno poslušati zdravnikova navodila, pa je to poslušnost prenesla tudi na področje svoje vere.

Med mašo so se ji podile najrazličnejše misli po glavi. Primerjala se je z Li Kwanom in ugotavljala, da nima biti na kaj ponosna. Družina, iz katere je izšla, ni bila nič kaj posebnega; tudi njene osebne sposobnosti niso bile nič izrednega. Veselila jo je glasba. Zato se je vpisala na konservatorij. Toda po dveh letih študija je spoznala, da jo oče, skromen državni uradnik, le s težavo vzdržuje. Pustila je konservatorij in postala bolničarka. S svojim zaslužkom je pripomogla, da sta dva mlajša brata in dve sestri mogli dokončati srednjo šolo.

Anici Scott se njena žrtev ni zdelala nič posebnega. Ni imela namreč navade občudovati same sebe in sočustvovati s svojim položajem. Prav zato je vzljubila Li Kwana, ki ni nikdar pokazal trohice sočutja s samim seboj. Res jo je včasih zgrabila slaba volja. Toda kakor hitro se je obvladala, se ji je zdelo, da je zgubila nekaj na svojem človeškem dostojanstvu. Zato se je takoj kaznovala tako, da si je naložila kaj težkega ali naredila, kar ji ni bilo všeč storiti.

Prišli so sicer tudi trenutki, da se je

pred elegantno in bleščečo pojavo zdravnikovke žene Beryl Sigman začutila okorno in negotovo, dvomeč celo nad lastno zrelostjo. Toda vedno je zopet našla življenjski pogum, ko se je pomirila in zavedo razmislila. V tem je bila pred Beryl, ki se je v vsakem dvomu in težavi zatekla k možu in pri njem iskala rešitve svojim problemom.

Pogrebna maša je minila tako naglo, da se je Anica kar prestrašila, ko je opazila, da je misijonar zapustil oltar in se usmeril h krsti. Zazrla se je v njegov obraz, ki je bil skoro temačen. Brazgotina na čelu je bila mrtvaško bela.

S slovesnim glasom je Carmody začel: „Ne stopaj k sodbi, Gospod, s svojim služabnikom...“

Anica je povesila oči. Oče O'Shea ni imel zdravega izraza. Zdel se je zelo utrujen. Vso mašo je molil za Li Kwana, ona pa je mašo prebila strašno raztresena, ne da bi kaj prida molila. Nevoljno je stresla svojo glavo, kot da bi hotela odpoditi misli, ki so jo vlekly k raztresenosti. Toda ni se ji posrečilo.

Li Kwanovo življenje se je nagnilo v zaton. Lepo ga je končal in s pečatom zmage. Njeno življenje pa je bilo polno zmeh in nejasnosti. Ne, ni bila zadovoljna sama s seboj. Zdelo se ji je, da je kolibri, ki naglo prileti k roži, se tam za trenutek ustavi in potem spet odbrzi.

Zunaj je močno deževalo. Anica je bila na to pripravljena. Ko je odšla v cerkev, si je nadela dežni plašč s kapuco, ki naj bi ščitil njene lase. Opazila je, da si je tudi oče O'Shea položil preko pogrebnih bogoslužnih oblačil star dežni plašč rumene barve, ki je bil nekdanj last očeta Colemana. Ni mu dobro pristojal. Rokavi so mu bili prekratki, preko ramen mu je bil ozek in spodaj prekratek.

Ustavil se je ob grobu in ga poškopil z blagoslovljeno vodo, medtem ko ga je vodeni nalive bičal v obraz.

„Nima ničesar, kar bi mu dobro pristojalo,“ si je mislila pri sebi Anica. „Toda njegove kretnje so dostojanstvene. Se vidi, da doživlja svoj poklic. Ne misli nase, temveč na svoje poslanstvo. Gotovo je zelo ponižen.“

Spet je sklonila glavo. Z nevoljo je

morala ugotoviti, da je spet pozabila na Li Kwana, zaradi katerega je prišla na pokopališče.

Jim Carmody je končal molitve, ne da bi oči odvrnil od krste. Spominjal se je, da je deževalo tudi tisti dan, ko je prišel na misijonsko postajo in našel Li Kwana v zadnjih zdihljajih. Če ne bi bilo tega umirajočega Kitajca, bi se bilo njegovo življenje razvijalo čisto drugače. Toda, kaj naj človek stori proti božji volji?

Li Kwan, tako si je mislil Carmody pri sebi, kjer koli je že bil, Carmodyju ni mogel biti ravno hvaležen za vse, kar mu je storil. Prevaral ga je pri spovedi in sedaj zopet, ko je opravil zanj sveto daritev. Zato se je čutil Carmody zelo majhnega, pa ne zato, ker bi bil iz srca ponižen, kot je to mislila Anica, temveč iz spoznanja, da je podlo prevaril Kitajca v njegovih najbolj plemenitih željah.

Tudi s svojim nastopom pri pogrební maši ni bil Carmody prav nič zadovoljen sam s seboj. Preveč sprememb ima črna maša, da bi si jih Carmody vse zapomnil. Zmolil je „Slavo“ in začel z „Vero“, pa jo naglo prekinil, ko se je spomnil, da je ob takih mašah ni. Zdelo se mu je, da bodo zdaj zdaj vsi verniki vstali iz klopi in mu zaklicali: „Vi ne znate maševati, najbrže ste navaden slepar, ki samo glumi duhovnika.“ In je ob črni maši tudi odkril, da je v včerajšnji nedeljski božji službi marsikaj napak molil in delal. Popolna polomija torej...

Poln nezadovoljstva je tako stal ob ob grobu in molil. Smilil se mu je ubogi Kitajec, ki morda potrebuje milosti, pa je od njega ne more prejeti. Ta misel ga je zmedla. Dvignil je oči proti svinčeno sivemu nebu in prosil: „Gospod, odpusti mu grehe, ko že jaz nisem mogel tega storiti v tvojem imenu. Vzemij ga k sebi v nebesa; kaznuj mene, a njemu prizanesi!“

Carmody je napravil znamenje križa preko krste. Nenadoma se je začutil bolj mirnega. Saj je Li Kwanov Bog isti kot njegov, poln sočutja in neskončnega usmiljenja. Dvignil je oči in se srečal z nemirnimi očmi Anice Scott. Videl jo je za trenutek že med pogrebno sv. mašo,

OBHAJILNI SONETI

PO SVETEM OBHAJILU

I

Ljubezen božja, daj me razžariti;
Usmiljenje, zadrži me, siroto;
Dobrota, vrni mi za zlo dobroto;
Lepota raja, daj me okrasiti!

Mož muk, nauči me, Svoj kelih piti;
Zaklad nebes, podari se mi v doto;
Modrost neskončna, varuj me pred
zmoto;
Zmagalec, daj iz bitk mi z vencem priti!

Vladar mirú, kraljuj nad mojo dušo;
Krotkost, iz volka v jagnje me spremeni;
Sladkósti vir, odžejaj mojo sušo!

Vrh vseh kreposti, cveti, vonjaj v meni;
Svetost, posveti me! - Ko bom pod rušo,
mi dušo v večni Svoj objem ukleni!...

II

Nasloni me na Svojo Srčno Stran,
da kot otrok oddahnem si na njej...
Tako izmučen sem od boja, glej!
In v moji duši so sledovi ran...

Sovražnik moj me biže noč in dan,
pogube moje si želi brez mej...
Nemara ve, da je na rôkah vej
dni mojih plod za Tvoj predál odbran.

Saj Ti si Oče in Poveljnik moj!
Poznaš me kot otroka, vso šibkost,
in veš, da zvest, močan sem le s Teboj.

Moj klic spreminja v Tebi se v sladkost.
Da vedno bolj pogumen bom in Tvoj,
oh, čutim, dvigaš me v Svoj sij-svetost!

Bogdan Budnik

toda šele sedaj se je zavedel, da stoji ob njemu pred izkopanim grobom. Razen štirih mož, ki so nosili krsto in jo spustili v jamo, so vsi drugi že odšli. Ministrante je Carmody odslovil že v cerkvi, kajti dež je bil prehud, da bi ga spremljali.

Deževne kaplje so drsele Anici po kapuci navzdol. Carmody je začutil rahlo sočutje do nje. „Le kaj jo je prignalo semkaj, sredi tega malo prijaznega vremena,“ se je spraševal. „Tolikega žrtvovanja Li Kwan res ni zaslužil s strani bolničarke.“

„Gospodična, zdi se mi, da bi bilo prav, če greva,“ ji je nežno dejal.

Molče sta zapustila pokopališče. Čutil je da ni imel pravih besed, ki bi jih mogel v tem trenutku Anici povedati. Zemlja je bila mastna in čevlji so se lepili na mokra glinasta tla. Anica se je gibala le s težavo. Carmody ji je ponudil roko. Za trenutek se mu je zdelo,

da pomišlja in ko mu jo je dala, je opazil, da je čudno zadrževala. Toda potem je bila spet naravna, le oči ni dvignila niti enkrat.

Ko sta prišla do pokopališčnih vrat, je Carmody roko odmaknil, kajti steza je bila utrjena s prodrom iz reke. Storila sta še nekaj korakov. Tedaj se je Anica ustavila. Obraz ji je bil izredno blede, kar si je Carmody razložil z dežjem, ki jo je bil zmočil.

„Hvala vam oče! Hvala, da ste me sedaj spremljali, pa hvala tudi, da ste se toliko potrudili za ubogega Li Kwana.“

Carmody je odkimal z glavo. „Vi ste storili veliko več kot jaz!“

„Ne!“

Njen pogled je počival na lužah, ki so napolnile pot. „Oče, vi ste storili več, kot ste bili dolžni.“ Njen glas je bil gotov in odločen, ko je spregovorila te besede. Carmody bi ji rad rekel še to

in ono stvar, toda bil je duhovnik, zato je moral svoje besede skrbno izbirati. Prišla sta do točke, kjer se je pot ločila; en krak je vodil v bolnišnico in drug v misijonsko hišo.

Anica se je ustavila in dvignila glavo.

„Oče, pohiteti moram. Ta teden imam službo čez dan, zato sem morala danes naprositi kitajsko bolničarko, da me nadomesti za čas pogreba. Toda...“

Carmody je opazil, da je hotela povedati še nekaj, toda pravočasno se je ugriznila v ustnice in jih krepko stisnila, kot da bi se bala, da ji krepost uide. Carmody je ni hotel pustiti v zadregi, pa je zato hitro vprašal: „Kaj imate že tudi med kitajskimi dekleti poklicne bolničarke?“

Anici so zažarele oči od veselja. „Seveda! Tri so se že izvežbale in ena izmed njih je moja namestnica.“

Nato ji je beseda spet zastala, še preden je mogel Carmody kaj pripomniti, je nadaljevala:

„Oče, nekaj me teži. Verjetno ste že opazili. Niti včeraj niti danes nisem šla k obhajilu. Moram se spovedati.“

Pri tem je postala popolnoma bleda. Carmody je zamahnil z roko in jo zagotovil, da ni ničesar opazil.

Toda resnica je bila drugačna. Že je bil mislil na to in se obenem bal. Ne, ne bi mogel prisluhniti spovedi tega iskrenega dekleta, ne da bi začutil gnus in prezir do samega sebe. Vsi drugi, ki so mu preko spovedni line zaupali svojo revščino, so bili neznanci; Anico bi pa spoznal takoj po njenem ameriškem naglasu.

Še sta stala sredi dežja, kot da bi bila prikovana v zemljo. Anica je nadaljevala:

„Oče, tudi sedajle se nisem zmožna spovedati. Ne vem, kaj je z menoj, toda čutim, da sem izgubila ravnotežje duha.“

„To se dostikrat zgodi,“ jo je miril Carmody. „Menim, da bo bolje za vas, da greva enkrat na sprehod in se mirno pogovoriva.“

Dasi je to misel Carmody hladno povedal, je v sebi čutil, da se je oddaljil od sklepa, da bo duhovnik v mislih, besedah in dejanju. S tem, da jo je pova-

bil na sprehod je sprostil v sebi človeka Carmodyja in potisnil duhovnika O'Shea v ozadje. Dva glasova sta se v njem borila za premoč. Eden je ponavljal: „Bodi duhovnik, kot si obljubil in spovej tudi to mladenko, kot si že toliko drugih!“ Drugi pa je trdil: „Ne zlorablaj zaupanje dekleta in ne vrši stvari, ki jih ne moreš in ki so neveljavne.“

K sreči je napravila tej notranji borbi v Carmodyju hiter konec Anica sama. Z obrazom, ki je izražal zadovoljstvo, je dejala:

„Oče, vi ste zelo ljubezniv in pol razumevanja. Sprejemam vaš predlog. Najlepša hvala!“

Naglo se je obrnila in stekla proti bolnišnici, z glavo sklonjeno globoko proti tlom. Kajti še vedno je močno deževalo.

☆

Na misijonski postaji je cerkovnik John Wong že vse potrebno pripravil, ko bi se oče O'Shea vrnil s pokopališča. Topel čaj, suha obleka, mehke copate, vse je bilo že nared. Hvaležno je Carmody pogledal starega Wonga.

„John, to ti rečem, večina žena ne zna tako lepo skrbeti za svoje može kot ti za mene.“

Zakristana je nepričakovana hvala za hip zmedla. Nato so se mu usta raztegnila v zadovoljen nasmeh. „Da, zakristan opravlja za duhovnika posle žene,“ je dejal. In nato dodal: „Ženska za duhovnika ne dobra.“

Carmody se je namuznil. „Imaš prav, John. Duhovnikova služba ne dopušča, da bi bil poročen.“

Do sedaj ni bil nikdar o tem razmišljal. Sedaj pa se mu je ta misel zazdela zanimiva. Edini moški poklic, ki ne dopušča odvisnosti vpliva od strani ženske, je ravno duhovniški. Duhovnik živi sicer med ljudmi in je za ljudi, toda njegovo poslanstvo ni od tega sveta. Duhovnikovo delo zahteva celega človeka, ki ni deljen na to ali ono stran. Vse njegove sile morajo biti namerjene v reševanje duš.

„John, prinesi mi sezname,“ je zaklical Carmody z namenom, da prekine svoje razmišljanje o duhovski neporo-

čenosti. Misel na Anico mu je občudovanje za celibat nekoliko zmanjšala.

John se je vrnil. „Mnogo krstov,“ je kratko pripomnil.

Vsaj to lahko mirno vršim, ne da bi grešil, si je mislil pri sebi. Vsak človek sme krstiti v sili. In kitajski otroci že s tem, da se rodijo, zaidejo v smrtno nevarnost.

„John, to je važno. Objavi po vaseh, da lahko pridejo ljudje z otroci vsak dan dopoldne po sveti maši. Kaj pa poroke?“

Zakristan je resno pogledal Carmodyja. „Treba pohiteti. Mnogo deklet že v pričakovanju!“

„Kako?“

John je mirno dvignil oči: „Zakaj se čuditi? Veliko časa biti brez duhovnika, to za ljudi slabo, zelo slabo!“

Carmodyja je ta vest pretresla. John Wong ima prav. Kjer ni duhovnika, cvetle strasti in se plodi nečistost. Sicer pa, ubogi ljudje. Storili so vse, kar so mogli. Mladi pari so prišli na misijonsko postajo in John jih je zapisal v seznam ženinov in nevest, ki se želijo poročiti, kakor hitro pride misijonar. Kaj več naj bi bili storili? Krepost je lepa stvar, ki jo ceni tudi Kitajec toda resničnost je za Kitajca še več kot krepost.

„Dobro, John, poročil jih bom čim prej. Toda preje morajo priti k spovedi. Če so katoličani, morajo kot katoličani tudi živeti.“

John je pokimal dvakrat zaporedoma. To je bilo znamenje popolnega odobravanja. Carmodyjeva odločnost mu je bila všeč. „Jaz iti po vaseh in povedati: vsi, ki se hoteti poročiti, v soboto k spovedi.“

Carmody si je že v duhu predstavljaj, kako hiti John od naselja do naselja in s strogim glasom ljudem naznanja dolžnost spovedati se pred poroko. Toda Johnove misli so se razpletale naprej.

„Če spoved v soboto, v nedeljo poroke?“

Carmody je odkimal. „Cerkveni kanoni ob nedeljah ne dovoljujejo poročnih maš.“

Johna Wanga je ta ugotovitev malo potrla. „Kánone vi bolje poznati,“ je obotavljaje pristal.

Carmody se je nasmehnil. „Menda bo tako.“ Toda smeh mu je hitro zamrl, ko je zakristan zaskrbljeno nadaljeval: „Ljudstvo čez teden delati, ker biti zelo revno. Samo ob nedeljah ne delati.“

Carmody je razumel. Na eni strani Cerkev s svojimi predpisi, na drugi strani kruta resničnost s svojo revščino. Ali bi se dalo najti kako rešitev, ki bi zadovoljila obe strani?

Hipoma se je Carmodyju obraz razjasnil. „Le kako, da nisem mislil že preje na to,“ si je očital.

„John, je že vse v redu. V nedeljo bodo prišli ženini in neveste k maši, kot to stori vsak dober katoličan. Po maši jih nato poročim. In koliko je parov?“

„Triinpetdeset jih je že v seznamu. Pa se bodo gotovo še nekateri prijavili.“

Carmody se je zamislil. Triinpetdeset parov pomeni stošest oseb. Sprva je hotel vse pogostiti z zajtrkom. Toda številka se mu je zdela prevelika. Misijonska postaja ni smela denarja razsipati, v trenutnih razmerah prav posebno ne. Zato je misel pogostitve zavrgel.

„Kaj pa bolniki,“ je poizvedoval Carmody.

John Wong za to vprašanje ni pokazal kaj posebnega navdušenja. „Gospod, bolniki že stari in živeti daleč: na severu, jugu, zahodu.“

„Ali je kateri na tem, da umre?“ je Carmody naprej vztrajal.

John Wong bi rad zapeljal pogovor drugam. „Vreme je slabo. Obiski bolnikov umoriti očeta Colemanu.“

„To ni važno,“ je kratko odsekal Carmody. „Povej rajši, kam morava takoj iti.“

John je odgovoril obotavljaje: „Dva bosta umrla takoj, trije pa kmalu.“

„Takoj“ in „kmalu“ sta bili dve besedi, ki sta imeli za Johna polno vsebino.

Carmody je zamišljeno gledal skozi okno. Veter se je zaganjal v dež in ga delal še bolj nadležnega. Toda pravi duhovnik se na to ne ozira. Carmody je obljubil pri oltarju, da bo pravi duhovnik. John Wong je bral Carmodyju z obraza, da bo šel obiskat bolnike. Še ga je skušal zadržati.

„Vreme je slabo!“

„Duše zelo važne,“ ga je posnemal Carmody v načinu govorjenja. Zakristan ga je prestrašeno gledal. Carmody je posrkal ostanek čaja. „John, smrt ne čaka, da bo nehalo deževati. Kljub dežju bova šla na pot k bolnikom.“

Deževalo je ves teden. Megla, ki se je dvignila iz reke, je popolnoma zakrila ogromno gmoto gore Dveh sestrá. Misijonska postaja s svojimi lučmi se je zdela kot naselje, ki visi v zraku in je izgubilo stik z ostalim svetom. Dež je udarjal na okna, na strehe, na tlak in pel svojo enolično pesem.

Toda kljub dežju so ljudje ves teden prihajali na misijonsko postajo. S seboj so prinašali blato in ga puščali v ordinacijski sobi ter v cerkvi. Bolnišnica se je polnila. Doktor Sigman je bil spet srečen in zadovoljen, kajti dela mu ni več manjkalo.

☆

Carmody je imel ves teden mnogo dela. Dopoldne je krščeval in popoldne je obiskoval bolnike. Dasi ves truden, je na noč molil brevir. Čeprav tega ni bil dolžan storiti, ga je opravil s tako gorečnostjo, kot da bi bil pravi duhovnik. Užival je pri izgovarjavi latinskih besedi, ki skrivajo v sebi pretekla stoletja in misli na ljudi, za katere je bil pred časom sestavljen. Celo to je odkril, da je vsak dan rajši pristopil k oltarju, kajti vsakič je odkril kaj novega in bolj prodril v duha obredov in besedila.

Iz dnevnika očeta Colemana je razbral, da je šel misijonar vsak torek in četrtek obiskat bolnike, ki so ležali v bolnišnici. Zato je hotel tudi on ta četrtek to storiti.

Anica Scott je sedela za mizo, s hrbtom proti vratom in izpolnjevala neki formular za kartoteko. Njen obraz je bil uraden in hladen. Toda kot vedno je bilo videti na njej sledove svežosti, zdravja in čistoče. Na njenih laseh, ki so se rahlo bleščali, se je držala zelenkasta luč iz žarnice na mizi.

Carmody se je ustavil nekaj korakov za mizo. „Ali so obiski dovoljeni?“ je šegavo vprašal.

Anica je naglo dvignila oči. Bilo je

v njih nekoliko straha. „Ah, vi ste! Nisem vas slišala vstopiti.“

„Jaz sem pa mislil, da ve bolničarke slišite celo travo rasti.“

„Bojim se, da ne. Slišimo to, kar želimo slišati.“

Anica je vstala in potisnila stol na stran. Z eno roko se je oprla na stol, kot da bi se ne počutila dovolj trdno. „Najbrže jo še vedno vznemirja zadeva s spovedjo,“ si je mislil Carmody. „Le zakaj sem prišel semkaj! Ona se v moji navzočnosti ne bo nikdar več dobro počutila.“ Na glas pa je rekel: „Zdi se mi, da sem nekoliko zanemaril bolnike.“

„Ah, ne! Trenutno nimamo težjih primerov. Če bi jih imeli, bi vas že bila obvestila. Toda vsak obisk bolnikom je zanje veliko olajšanje.“

Nato je pospremila misijonarja od postelje do postelje. Bolniki so ji vrnili mirnost duha, tako da je popolnoma naravno kramljala z duhovnikom.

Preden je Carmody zapustil pisarno, se je ustavil pred mizo, kjer je uradovala Anica in jo vprašal: „Bi vam bilo všeč, če vas naprosim za botro?“

Anici so se oči od začudenja razširile. „Kako to mislite, oče?“

„V medeljo bom zvezal po maši trinpetdeset parov. Želel bi, da ste jim vi za botro in da se posebno lepo oblečete za to priliko.“

„In kdo bo boter?“

„Uganite!“

„Ali morda John Wong?“

„Zadeli ste.“

„Dobro, oče, napravila bom vajo z njim, kajti on gotovo dobro ve, kako se mora vesti botra pred oltarjem.“

Z nasmehom na ustih se je Carmody od nje poslovil. Toda komaj je zaprl vrata za seboj se je zresnil.

„Presneta zadeva,“ si je govoril. „Kako dobra družabnica in prijetna sodelavka je to dekle. In je morala priti prav v to samoto. In se je morala srečati prav z menoj, ki moram biti duhovnik v mislih, besedah in dejanju, ko bi kje drugje lahko bil njen ženin in enkrat njen mož.“

Slabe volje je Carmody prišel domov. Imel pa je tudi dovolj razlogov zato.

To na samo za DEKLETA!

SLOVENKA SEM

Opazovala sem Te v Lujanu na slovenskem romanju. Nosila si našo narodno nošo. Vse lepše je to odelo med tujimi ljudmi! Argentinci in zlasti Argentinec so spraševali, katere narodnosti smo. ¡Qué vestido divino! Kako čudovit in fin okus. Ponosno si dvignila glavo. To je pa naše, slovensko!

Isto zadoščenje si čutila, ko so hvaležili naše posebne jedi, našo pridnost, globoko vero...

Skoraj nas oni uče spoštovati in ceniti naše stvari. Občudovanje ne meri pravzaprav na obleko ali potico, temveč na tisto, ki je vse to ustvarilo — na narod.

O tem Ti moram danes govoriti.

Med tujimi ljudmi je nevarnost, da se spomniš samo tedaj, da si Slovenka, ko se udeležiš romanja ali druge slovenske prireditve. Da si slovenske krvi ne boš mogla zatajiti, ne Ti, ne daljni Tvoji potomci, a prav lahko pozabiš na kraje, ljudi in duha, ki so Ti oblikovali dušo in telo.

Vidiš, in ravno v tem je pomen in vrednost naroda in prav tu korenini naša obveznost do njega.

Narod je naša druga mati. Bog po starših ustvari človeka. Starši in narod

pa sta znova orodje v božjih rokah, s katerimi vtisne Bog posebno in svojsko podobo vsakemu posamezniku.

Skala, ki je izpostavljena vremenskimi nepravilnostim, ki jo pere dež in žge sonce, je razpokana in raskava. V strugi, kjer jo liže reka, pa boš našla samo gladke kamne okroglih oblik. S človekom je podobno. Ena skupina ljudi se loči od druge z ozirom na to, kateri narod jo je oblikoval.

Narod močno in globoko vpliva na razvoj posameznika. Najprej vpliva kraj, v katerem si se rodila in živela. Nato kulture, to se pravi, življenje in stvaritve duha, ki so Ti bogatile dušo. Preteklost narodova, t. j. zgodovina, Ti je tudi vtisnila poseben pečat.

Vse znanje, mišljenje in čustvovanje, kreposti in napake nisi črpala kar tako iz zraka, ampak med slovenskim narodom. Kot vsak Ti je naš narod posredoval pouk in vzgojo v posebni posodi in Te oblikoval na svojski način.

Ko si začela po rojstvu samostojno življenje, si bila vržena v naročje drugi materi — domovini. Ona Te je hranila s svojim duhom. Te je prepojila in preoblikovala s svojo naravo in značajem.

Juvenilia

\$ 1,50
En cada 6 Semanas

Año VII

Noviembre de 1954

Num. 72

Med pravicato poplavo plehkkih, praznih ali celo zelo škodljivih revij — so redke vredne branja. Odgovornost za to imamo vsi, ker dobremu tisku ne pomoremo do vzdrževanja, istočasno pa trošimo denar za revije, ki nas ne morejo ne razvedriti niti ne poplemeniti. — Na sliki vidimo eno izmed številč živahno urejevane argentinske revije „Juvenilia“, ki seznanja ženski svet s sodobnimi problemi in zanimivimi članki in jo priporočamo

In sedaj vse, kar delaš in misliš in sprejemaš, nosi in ima v neki meri pečat slovenstva. Da, celo ko govoriš tuj jezik, tako po slovensko zategneš in zapoješ, da Te takoj spoznam.

Narod naredi človeka posebnega s čisto slovenskimi znaki in lastnostmi. Narod skroji original.

Ti, ki si Slovenka, imaš nekaj, kar drugi — ne-Slovinci — nimajo in nikjer na svetu ne bodo imeli. Narod je zares prava dragocenost, svetinja.

Ta posebnost Tvojega bitja in žitja vzbuja spoštovanje v tujini.

Narodi so zamisel božje Previdnosti. Kakšen smisel imajo za posameznika, si že uvidela. Tudi v vesoljni človeški družbi imajo svoj pomen. Dolgčas bi bil, če bi bilo vse človeštvo en sam narod. Poznali bi samo en tip človeka n. pr. nemški — razumski. Ostale človeške sposobnosti bi se ne razvile. V vsej stikovitosti in različnosti narodov pa sedaj najdeš raznovrstne tipe in značaje človeka. Eden prednjači na tem drugi na onem polju udejstvovanja, kakor mu je pač domovina oblikovala osebnost.

Naj Ti ponovim še enkrat: narod je za Bogom in starši prvi, ki mu dočuješ življenje.

Kot staršem, moraš biti hvaležna tudi domovini. Od nje si toliko prejela. Globoko, najgloblje je posegla v Tvoje življenje. Hvaležnost naj Ti ne bo besceda, ki jo imaš stalno na ustih, pa nikdar ne misliš iskreno nanjo. „Hvala lepa“ morajo biti Tvoja dejanja. Tudi naj bo Tvoja hvaležnost kot gobavega Samarijana, ki se je edini od desetih zahvalil Kristusu.

Druga Tvoja dolžnost je ohraniti se Slovenko. Biti narodno zaveden v domovini ni taka reč. Veliko napora pa stane vzdržati se narodno na tujih tleh.

Velikega pomena je za Tvoje življenje in tudi za Tvojo srečo, če se narodno ohraniš.

Si že kdaj opazovala rastline, ki bujno rastejo in rde v vročem podnebju, v mrzlem pa komaj vzdrže, so pritlikave in dajo malo sadu?

To si Ti presajena iz domače zemlje na tujo grudo. Ne boš uspevala v inozemstvu, če ne boš ustvarila košček domovine tam, kjer živiš. Potujčila se boš, ako ne boš stalno segala po našem narodnem blagu, če ne boš zajemala duševne in duhovne hrane v slovenskih virih.

Kajti uglasena si na naš jezik, na našo grudo, na naše ljudi, na naše mišljenje, žitje in bitje. Domovina Te je ustvarjala, ona Te najbolj more razumeti in Ti le pod njenim vplivom uspevaš. Ne rečem, da boš ničla, če v tujem narodu pozabiš svojega. Boš lahko bo-

gata, toda sama v sebi boš razklana, sama sebi odtujena.

Oddaljiti se od naroda, se pravi, prerezati najbolj naravne vezi. Tiste, ki so sodelovale pri rojstvu in oblikovanju Tvojega značaja in osebnosti. Kdor zataja svoj narod, greši približno tako kot oni, ki zataja starše in se loči od njih. Greh pa prinaša zlo in nesrečo.

Gojiti moraš elemente, ki pospešujejo in ohranjajo narodnost.

Naj Tvoja narodna zavest ne najde samo do zunanjih izrazov. Ne zadovolji se le z lepo narodno nošo, ki jo oblečeš parkrat na leto ali pa z božično ali velikonočno potico.

Glavna Tvoja skrb naj bo posvečena materinem jeziku. Težka naloga! Komaj zaznatno, a vztrajno zgubljamo mnoge izraze in v nastalo praznoto vstavljamo tuje. Pačimo torej materin in tuj jezik. Oba žalimo. Če si opazila pri sebi tak razvoj, sezi po slovenski knjigi in časopisu. Slovensko čtivo Ti bo ohranilo živo in zdravo materino govorico.

Ako izbiraš ženina, naj bo Slovenec. S tujcem se ne boš nikdar popolnoma razumela. Sta namreč različnih duševnosti. V Tvojem življenjskem sodruhu pa moraš najti osebo, kateri se lahko popolnoma, telesno in duševno predaš in izročiš. Ako se ne dojameta, je kaj takega izključno nemogoče. Da zagotoviš pravo družinsko in zakonsko srečo, izvoli si ženina slovenske krvi!

Še drug nagib govori v prilog. Da se ohranja slovenski rod, slovenska kri. To je naša častna dolžnost. Dokler se ne da, četudi z velikimi žrtvami, moramo vzdrževati slovenski rod na tujih tleh.

Nikdar ne odreci, če Te prosijo sodelovanja pri slovenski stvari. Dokler bomo organizirani, toliko časa bomo kljubovali. Ne izgovarjaj se na žrtve. Mnogi so dali življenje, da bi ohranili Tvoj narod.

In da boš videla, kako je mogoče resnično ohraniti narodno zavest in celo prispevati k narodovi rasti, vzemi v roke Baragov življenjepis.

Med divjaki, katerim je pisal nabožne knjige in iskal njihovem jeziku slovničnih pravil, sredi misijonskih na-

Spomin na domovino

Spomin objema domovino.
Kot roža v soncu je žarela,
svobode zlate pesem pela,
skrbno nam vzgajala mladino.

Branila svojo je zastavo,
ljubila vero in pravico,
zatirala zločin, krivico,
uživala ugled in slavo.

Zdaj vladajo ji izdajalci
s krivico, kladivom in srpom:
pokrivajo jo z rdečim prtom
svobode njene zatiralci. |

Zato Marijo prosim zanjo,
da bi sovražnike pregnala,
svobode zlati cvet ji dala,
rosila svoje varstvo nanjo.

Gregor Mali

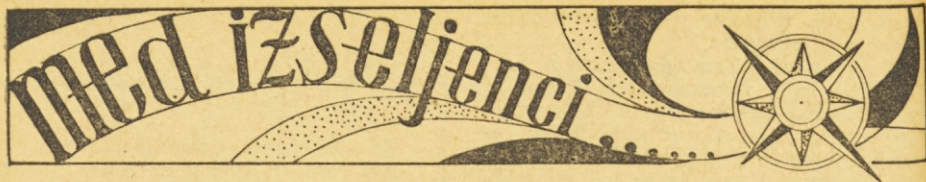
porov, ko je ves gorel za rešitev duš, med vsemi najrazličnejšimi opravili je ustvaril tri knjige „dragim Kranjcem“. Iz velike ljubezni (vedno je imel srce za Slovence) jih je sestavil. Toda prepričana sem, da je pisal tudi zato, da v tujini ohrani slovenski jezik, slovenskega duha in zavest.

On je bil velikán. Ti kaj takega ne zmoeš. Je pa velika luč Slovincem izseljencem, zgled in opomin, da moramo narodnost ohranjovati za ceno velikih žrtev.

Cankar je nekje zapisal: „Domovinska ljubezen Slovencev je čisto nekaj posebnega!“ Hotel je reči, da je nekaj velikega.

Da bi Ti, slovensko dekle imela tako domovinsko ljubezen, Ti želim prav iz srca!

Teta Katja

ARGENTINA

Še pred desetimi leti se v Evropi ni dosti govorilo o deželi, v katero se je leta 1948 in 1949 naselilo skoro 6.000 slovenskih beguncev, žrtev komunizma na domačih tleh. Toda dogodki zadnjih mesecev so ponesli ime Argentine po vsem svetu. To, kar sta Nemčija in Italija doživeli pred zadnjo vojno, je doživljala zadnje čase tudi Argentina. Gibanje, ki je sprva hotelo braniti delavske pravice in je zato tudi spočetka dobilo vso podporo od volilcev, je zašlo v totalitarne vode in se novembra 1954 spoprijelo tudi s Cerkvijo. Mi Slovenci smo z žalostjo v srečo in s strahom pričakovali nadaljnjih dogodkov. Odšli smo od doma v glavnem zato, da si ohranimo svobodo in verske svetinje, pa smo morali biti priča, kako je uradni tisk blatil Cerkev, njene predstavnike in Cerkvi zveste vernike. Hvala Bogu, kot Slovenci nismo bili prizadeti, če izvzamemo nekatere slovenske duhovnike, ki so skupno z argentinskimi sobraty po neuspelem poskusu revolucije 16. junija t. l. preživel dva dni v zaporu. Toda zavedali smo se, da bi preje ali sleje tudi mi morali zavzeti stališče in se odločiti: za Boga ali proti. Vemo, da so doma škodoželjno spremljali dogodke v Argentini, Argentinski režim že ni več veljal pri njih za „fašističnega“ in dežila so odlikovanja za tukajšnje predstavnike. Sedaj je s prihodom spomadi zavladata v Argentini tudi verska, kulturna in politična pomlad. Novi predsednik države je zelo praktičen katoličan, prav tako skoro vsi ministri. Seveda bo precej dela, preden bo popravljeno vse, kar se je v zadnjem letu naredilo škode. In te je precej. Navedli bomo besede kapitularnega vikarja iz mesta La Plata mons. dr. Alojzija Borla, ki v svojem pastirskem listu takole opiše žalostno stanje, v katerem se je nahajala Cerkev pred zadnjo revolucijo:

„Kakor vrela lava, ki je pridrla iz vulkana, meter za metrom prodira v dolino in pustoši, tako je tudi uničevalni val verskega preganjanja v Argentini, držeč se sistematično začrtanega načrta, prodiral vedno dalje in zajemal vedno širša področja javnega življenja. Odpravljen je bil pouk verouka v šolah; Cerkev ni smela več prirejati procesij in drugih javnih prireditev verskega značaja; svetost in nerazdružnost družine se je zamenjala z zakonom o ločitvi zakona, javna nečistost in priležništvo sta dobila svoje odobrenje v uzakonitvi javnih hiš; odpravljeni so bili vsi cerkveni prazniki razen božiča in novega leta; pripravljala se je ločitev Cerkve od države, ki naj bi katoliško Cerkev ponižala na stopnjo ene izmed mnogih cerkvenih ločin; škofje in duhovniki so bili proglašeni za sovražnike delavskega razreda in organizatorje politično-klerske zarote; na stotine duhovnikov je bilo odpelanih v ječe, ne da bi se jim dokazala najmanjša krivda; namesto Cerkve naj bi vstalo v „novi Argentini“ novo „autentično krščanstvo“ prvih stoletij. Doživeli smo grozoto požganih in oskrnutih svetišč, ne da bi bili krivci kdaj najdeni in kaznovani. Nikdar nismo mislili, da bi bilo kaj takega mogoče v deželi, ki je bila porojena v senci križa. Živeli smo strašno resnično „Cerkve molka“, ki se ni mogla braniti, medtem ko so oblasti pošiljale med svet izjavo „da ni spora med Cerkvijo in državo“. Božja Previdnost je dopustila, da smo pisali krvave strani izdaje, obrekovanja, sovraštva, nasilja in tiranije. Ista božja Previdnost pa je tudi hotela, da je prišla ura svobode prav za praznik Marije, rešiteljice jetnikov, ki je patrona in prvi general argentinske vojske.“

Tudi mi Slovenci, ki živimo v tej gostoljubni deželi, iskreno prosimo Boga, da bi se dežela zopet pomirila, da bi

Življenje v Buenos Airesu je vedno živahno. Tudi na pokopališčih. Na sliki vidimo motiv pred največjim pokopališčem v Argentini — Chacarito, kjer počiva že večje število naših rojakov (Foto Marjan Kocmur.)

v njej zacvetela verska pomlad in da bi Cerkev in država v soglasju delali za duhovni in materialni dobrobit vseh, ki živijo na argentinski zemlji.

In še to želimo, kot je dobro povedal slovenski govornik preko radija v mestu Córdoba, kjer je bilo središče odpora in kjer je revolucija najprej zmagala, da bi krila svobode, ki so objela argentinski narod, se kmalu dotaknila tudi slovenskih tal, da bi tako tudi mi v polni svobodi mogli v domovini vpostaviti svobodo vere, mišljenja, besede, tiska, združevanja in dela.

Delavnost obeh mladinskih organizacij v Buenos Airesu. Slovenska dekliška organizacija bi si morala že v juniju izvoliti nov odbor. Izbruh revolucije je povzročil, da se je občni zbor mogel vršiti šele 11. septembra. Za predsednico je bila ponovno izvoljena gđ. Mara Bidovec. Podpredsednica je gđ. Anica Štef, tajnica gđ. Jožica Leskovic, blagajničarka gđ. Martina Mizerit. — Slovenska fantovska zveza je istega dne pripravila lepo spominsko proslavo v čast pobitih domobrancev, pri kateri je sodelovalo lepo število članov. Avgusta

meseca je pa govoril na sestanku SFZ preč. g. Jože Košiček o nevarnostih okolja, v katerem fantje živijo. — Odsek SFZ v Lanusu je hotel tudi letos kot že dve leti zapovrstjo v nedeljo 18. septembra prirediti športno in družabno prireditve. Izbruh revolucije, ki je bila isti dan v polnem razvoju, je organizatorje prireditve prisilil, da so jo odložili na poznejši čas. V tolažbo jim je bilo, da je bilo vreme izredno krmežljivo in mrzlo in da je bilo kar prav, da se prireditve v takih okoliščinah ni vršila.

ZDRUŽENE DRŽAVE

Letošnje poletje so v Severni Ameriki trije sinovi slovenskih staršev prvič opravili sv. daritev.

V Detroitu je v cerkvi sv. Cecilije, kamor spada novomašnikova družina, opravil slovesno novo mašo dne 5. junija rev. Janez Majerle, rojen 6. junija 1928 v slovenski družini. Oče, sedaj že rajni, se je preselil v Združene države iz Starega trga ob Kolpi. Novomašnikova mati pa je iz znane Samidove družine v Calumetu, država Michigan. Pri novi maši je pridigal rev. Franc Srebernak.

V cerkvi sv. Antona na Ely, Minn., je dne 5. junija zapel svojo prvo sv. mašo rev. Robert A. Senta, čigar oče je doma iz Iga pri Ljubljani, mati je pa že ameriška Slovenka. Novomašnik bo služboval v dulutski škofiji. Novomašni pridigar je bil rev. Bernard Popeš. K slovesnosti nove maše so se zbrali sami slovenski duhovniki: župnik F. Mihelčič, rev. Golobič, Melovašič in Volk.

Po materini strani je Slovenec tudi rev. Neil Francis Daley OFM. Njegov pokojni oče je bil irskega rodu, mati se je pa pisala Mušič. Novo mašo je daroval v cerkvi presv. Srca v Calumetu, Michigan, 12. junija. Na dan po novi maši je prišel novomašnik v calumetsko slovensko cerkev sv. Jožefa, kjer je izvršil obrede zlate poroke svojih starih staršev po materini strani. V nedeljo po novi maši je pa imel p. Daley službo božjo v Baragovi cerkvi na Eagle Harbor, Michigan. Tu se je zbralo vse njegovo številno sorodstvo. Družinskega sestanka po sv. maši sta se udeležila tudi p. Odilo OFM in p. Inocenc OFM Conv. iz Calumeta. Kmalu se je oglasila slovenska pesem in tudi novomašnik je pomagal peti po naše. Najlepše je šla pesem „Oznani! je angel...“. Novomašnik bo deloval v cincinnatski frančiškanski provinci.

V kraju Forest City, država Pennsylvania, je umrl 3. avgusta po kratki bolezni župnik slovenske fare sv. Jožefa rev. Franc M. Jevnik. Pokojni je bil rojen leta 1883 v fari sv. Lenarta v Zabuokovu nad Sevnico. Kot študent je prišel v Sev. Ameriko, kjer je dovršil bogoslovne študije in bil posvečen v duhovnika. Prva leta duhovniškega življenja je deloval v škofiji Altoona na

IZSELJENČEVA OTOŽNOST

Nekje neznatna bo gomila,
na njej ubožen, skromen križ,
če ga bo roka zasadila
sočutna v vetra mraz in piš.

Morda ta pampa bo brezmejna
sprejela mene — prah droban,
ko duša bo Boga vsa žejna
telo pustila jatam vran.

Jujuy, Formosa, Salta, Chaco,
subtropičnih dežel obroč,
bom tam končal življenja tlako
prestopil v tiho, večno noč?

Nekje neznatna bo gomila,
morda kje v Santa Cruz, Chubut,
ko mi bo smrt srce izpila,
v tujini bom v zemljo zasut...

Srebrnič Slavko

slovaških farah, od leta 1923 pa na slovenski fari sv. Jožefa v Forest City. Pokojni gospod je ostal ves čas zaveden Slovenec. Zelo je ljubil glasbo. V svoji fari je imel močan zbor, ki se ni ustrašil tudi najtežjih cerkvenih skladb.

Umrla je dne 27. junija v Michiganu (Sugar Island) Baragova krščanka Mary Ann Hatch, ki je bila verjetno zadnja še živeča oseba, ki jo je krstila neustrudljiva roka apostola Indijancev, škofa Baraga. V krstno knjigo, ki je še ohranjena, je Baraga lastnorčno vpisal njene podatke. Krščena je bila 29. septembra 1862 v misijonski cerkvi sv. Jožefa na Gem Islandu. Njen oče je bil Francoz Jožef Perrault, mati pa Indijanka Angelika Kijiiashinokwe.

POMEN KATEKIZMA

Pisatelj Giovanni Papini je bil včasih velik nasprotnik katoliške Cerkve. Da se je spreobrnil, se ima zahvaliti premetenosti svoje žene, ki je bila zelo verna in je tudi svoje otroke skrbno vzgajala v verskem duhu. Ko so se nekoč vrnil otroci od pouka za prvo sveto obhajilo domov, je prijazno zaprosila moža: „Giovanni, daj no, pomagaj malo otrokom pri učenju katekizma!“ Skraja Papini o tem ni maral nič slišati. Toda žena ni odnehala in končno je pisatelj le vzel katekizem v roke in začel otroke spraševati. Vprašanja, ki jih je stavil otrokom, so ga začela zanimati. Prebral je katekizem od začetka do konca in končno sam pred seboj priznal, da je tu prava resnica. Spreobrnil se je in s svojo hčerko skupaj prejel prvo sv. obhajilo.

POGOVORI S FANTI

KAJ MORAS VEDETI O TISKU?

PROF. BOŽIDAR BAJUK, MENDOZA

O velikih iznajdbah vemo, kako so z odločujočo silo posegle v razvoj človekega življenja in spreminjale svetu njegovo lice. Samo pomisli, kakšnega velikankega pomena je bila iznajdba smodnika! Kako je vplivala na razvoj vsega življenja elektrika! Kakšne velike važnosti je bila iznajdba parnega stroja! Kako neizmerno pomemben vpliv že ima in bo šele imela v bodočnosti atomska energija, pa najsi jo človek zlorabi v sovražne, uničevalne namene ali pa se jo posreči obrniti v korist vsega človeštva. Podobno je posegel v človeško zgodovino na prelomu med srednjim in novim vekom tudi tisk.

Tisk je danes velesila. V naših časih govorimo in beremo mnogo o političnih velesilah v svetu, o „velikih štiri-rih“, ki s svojo močjo in voljo odločilno posegajo v svetovno dogodke in vsemu človeštvu kujejo usodo. Podobno tudi tisk v službi njih, ki ga obvladajo, preobraža svet in s svojim vplivom usmerja človeka k novim podvigom, na nova pot.

Tele vrstice nimajo namena razpravljati o tisku na splošno, ampak se hočejo le na kratko pomuditi pri eni izmed mnogih njegovih vrst, pri knjigi, pri branju v ožjem pomenu besede.

Knjiga je človeku spremljevalka na vsej njegovi življenjski poti. Že v zgodnjih otroških letih, ko je prvi družinski vzgoji priskočila na pomoč šola, je knjiga začela z oblikovanjem tvoje duševnosti. Iz abecednika si začel pobirati orve črke in jih vezati v besede in stavke; iz beril si se začel seznanjati z življenjem in svetom, iz katekizma si se učil prvih verskih resnic. Knjiga ti je poslej ostala zvesta spremljevalka v najrazličnejših trenutkih življenja in te bo spremlila prav do groba, kjer te bo duhovnik z besedami in molitvami iz nje poslednjikrat na tem svetu blagoslovil.

Karkoli človeški um zamisli, zaželi ali v svojih načrtih zasnuje, dobrega ali slabega, lepega ali grdega, veselega ali žalostnega, koristnega ali škodljivega, vzgojnega ali pohujšljivega, poživljajočega ali uničujočega, poveljujočega ali ponižujočega, hvalečega ali obsojajočega, navdušujočega ali begajočega, Boga slavečega ali satana povzdigujočega: vse, prav vse najdeš v knjigi. Vse to se ti nudi po knjigah v duševno hrano; vse to lahko po svoji mili volji izbiraš in prebiraš. Če je tedaj branje hrana tvoji duši, ne bo prav nič težko spoznati, da

je knjiga lahko zate koristna ali škodljiva, dobra ali slaba.

Njen pomen za tvoje duševno življenje pa bova vse bolje razumela, če bova trezno in dobro premislila naslednje primere.

Vzemiva kos kruha, s katerim se n. pr. kovač odtešča, preden odide na svoje težko delo. Kruh pride dobro prežvečen v želodec, kjer se prične presnavljanje — prebava in pošiljanje snovi, ki jih je kruh imel v sebi, v vse dele telesa. Ta „hrana“ da tedaj kovačevemu telesu moč, da zmore svoje naporno delo. Ne vihti kovač nad nakovalom težkega kladiča „s kosom kruha“, ki ga je pojedel; vendarle je pa bil kos kruha tisti, ki mu je „prebavljen“ dal delovno moč.

Zdaj si pa misliva še drugega delavca-težaka, ki mora prenašati težka bremena. Ta se napije vina in opije. Želodec pač mora sprejeti, s čimer ga njegov gospodar nasilno polni. Ali bo pa takšen pijanec zmožen svojega težkega dela? Nikakor ne! Noge se bodo zašibile, roke bodo zgubile moč in se ne bodo obdržale ob cestni ograji, glava bo zgubila ravnotežje, misli se bodo zmedle, vse telo bo odpovedalo in se skotalilo v blatni jarek.

Naj bo dovolj! Prenesiva zdaj tele misli v prispodobu na knjigo, na tvoje branje, na tvojo „duševno hrano“. Z branjem daješ hrano svoji duši. Tudi v tvoji duši se prejeta hrana presnavlja in nato prebavljena daje tvojemu osebnemu življenju hranilnih snovi, duševnih sposobnosti. Pa je zopet treba poudariti, da n. pr. tiste besede, ki jih je gradbenik v letih svojega šolanja bral po raznih strokovnih knjigah, niso bile „gradbeni material“, iz katerega je zasnoval in v vse potankosti preračunal in izdelal osrutek za najmodernejši nebotičnik. Vse te učne knjige, so mu bile v mladih letih le „duševna hrana“, ki mu je prebavljena dala duševnih sposobnosti, po katerih si je zamislil in nato izdelal povsem svoj osebni načrt.

Kdor je, recimo, preštudiral več knjig o radiofoniji, bo razumel zgradbo tudi najmodernejšega sprejemnika, čeprav „o njem ni bral“ še nikdar nobene besede. Pač pa si je v svojem prejšnjem študiranju o radiofoniji nabral v svoji

duševnosti toliko splošnega, bistvenega znanja, da mu sedaj ne dela nobenih težav.

In kolikokrat se je že pripetilo, da je mlad fant „požiral“ pustolovske knjige in si je s tem branjem tako „nahranil“ svojo dušo, da ni več zadržal; kar podžgalo ga je in jo je še sam popihal z doma v širni svet, dokler ga ni policija prišla in vrnila zaskrbljenim staršem.

Branje je torej naša duševna hrana; in pravkar našeti primeri kažejo, da je ta hrana lahko naši duši v korist ali škodo, kakršne vrste je pač po svoji vrednosti. Zato tudi tolikokrat beremo in slišimo o knjigah — naših prijateljih; pa zopet na drugi strani, da so knjige — strup naši duši.

Prav je imel oni, ki je dejal, da so knjige največje dobrotnice in najstrašnejše škodljivke človeštva. Pomisli samo na knjigo vseh knjig, na sveto pismo! Kako odločilno je posegla v človeško življenje za vse čase do konca sveta! Usodo življenja na zemlji, pa tudi odločitev o posmrtnosti nosi v sebi!

Knjige so naša duševna hrana. Hrana nam je za življenje nujno potrebna; torej so nam tudi knjige za naše duševno življenje nujno potrebne. Gre le za to, katere in kakšne knjige so nam korist!

Neizmerna je nevarnost in škoda slabega tiska. Mlad človek se navadno tega ne zaveda ali pa hoče biti tudi pri izbiri čtiva „neodvisen svobodnjak“ in požira vse, kar mu pride pod roke in kar prija njegovim strastem podvrženi naravi ter trenutnemu ugodju. Tudi avtorjem slabih knjig in zlasti njim veča svetopisemska grožnja: „Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride!“ (Mt 18, 8). In zavedaj se, dragi moj fant, da je slab pisatelj, ki svojega bližnjega s knjigo pohujšuje, večji zločinec kot ubijalec. Ubijalec je svoji žrtvi pokončal njeno telesno življenje; zvodljivi pisatelj pa ji je uničil njeno dušo, jo pahnil v večno pogubljenje, iz katerega ni več rešitve...

Pa še več! Ubijalec mori in pobija, dokler sam živi; slab pisatelj pa s knjigo „ubija“ še po svoji smrti... In poslušaj, kako bridko, pa resnično obsod-

bo je napisal znani mladinski vzgojitelj T. Toth o sodobni knjigi: „Z globoko žalostjo moramo ugotoviti, da je današnja moderna literatura eno samo hvalisanje ljubavnih dogodivščin in zlorab ter zablod spolnega življenja. In sodeč le po teh avtorjih bi moral reči, da se more človek hvaliti in ponášati ne s svojimi plemenitimi mislimi, ne s svojimi vzvišenimi željami, s svojimi visokimi poleti, marveč z nizkotnimi nagoni — s spolno poželjivostjo. Padel je pod višino živali.“ Slaba knjiga je res kakor gnojšče; in kdor jo prebira, je kakor grobar, ki ti koplje grobno jamo, kamor pokoplješ sanje in želje svojih staršev ter svoje lastne življenjske ideale. Pa še tegale se zavedaj! Slaba knjiga je lahko „umetniško“ še tako dovršena, a ostane vendarle slaba, tvoji duši smrtno nevarna. In spet dobro pove pravkar omenjeni pisatelj T. Toth, ko pravi, da takšne knjige pač ne boš bral, kot si ti z umetniško izdelano pištolo ne boš pogljal krogle v glavo, (zato, ker je pač „umetniška“!). Pa boš morda ugovarjal: „Saj sem dovolj star in poučen; vem, kaj mi škodi. Saj ne bom bral zaradi uživanja; le vedel bi rad, kaj in kako pišejo...“ Pokusiti hočeš to „duševno hrano“ pa brez slabega namena, da si nakoplješ škodo... Zopet ti odgovarja Toth nekako takole: „Prijatelj, pa stopi še v lekarno in zahtevaj, naj ti dajo strupov. Saj jih hočeš le pokusiti in ni-

maš prav nobenega slabega namena, da se — zastrupiš!“

Nevarni tisk, škodljiva knjiga današnji kar preplavlja knjižni trg; in ti jo ponujajo na vse mogoče, najbolj pretkane načine, ki so vsi preračunani na to, da z opolzkim predstavljanjem nizkotnih nagonov ta-iste zbude tudi v tebi in te tako zapeljejo v nemoralno življenje. Kajti imeti moraš pred očmi tistega mladeniča, ki je priznal, da je čutnih naslad iskal najprej v knjigah, nato pa poskusil še v dejanski resničnosti in padel. In to je prvi namen slabe knjige. Temu pa — po dobro preizkušnem in poznanem načrtu — sledi drug korak. Mlad človek, ki je zabredel v nemoralno življenje, bo zato, da bi prevpil glas svoje vesti, začel tajiti Njega, ki ga svari v 6. božji zapovedi. Zavrgel bo Boga in to je namen in cilj vseh tistih svetovnih tajnih in temnih sil, ki so z vso vmeno na delu, da svet odvrnejo od Boga in ga mobilizirajo v satanovo fronto.

Pamet ti jasno priča, da je slabo čtivo nevarnost, škoda, smrt za tvojo dušo. Vest ti brani udajati se vsemu, kar te vodi v nevarnost in te odvraca od Boga. Cerkev ti prepoveduje branje slabih knjig; posebno nevarne izrecno obsoja, daje jih na indeks. Poslušaj tedaj svojo pamet, glas svoje vesti in glas Cerkev!

Nikdar in pod nobenim pogojem ne kloni, da bi privolil, pa četudi le v malenkosti, svojim očem, da bi z nespodobnim branjem zastrupljal svojo dušo! Če

naletiš pri čitanju na nevaren odlomek, ga preskoči; če opaziš, da se ponavlja, bodi močan in knjigo odloži! Priznam: za to boš potreboval močne, jeklene volje. In za utrditev volje moraš najprej samega sebe dovolj spoznati. Vedeti moraš, kje je v tvojem značaju, v tvoji naravi slaba plat. Nato pa se moraš podati pogumno na težko delo **samopremagovanja**. Začeti moraš v malenkostih z zavestjo, da je največji junak tisti, ki premaga samega sebe.

Na drugi strani pa je seveda jasno, da ti je branje nujno potrebno. Sodobni človek brez branja ne more prebiti. Zato je važno, da si si na jasnem, katero čitanje ti je potrebno. Poglej, kaj je Kristusov mladeč Grozde napisal kot petošolec v šolski nalogi: „Brati knjige, ki niso pisane v lepem jeziku, ki ne vsebujejo nad vsakdanjost povzdignjenih misli, se pravi izgubljeni čas, ki je danes dražji kakor kdaj koli... Kdor bere ničvredne knjige, se ne bo nikdar dvignil nad svet, ampak se bo pogrezal vedno globlje v blato.“

Poglejva samo bežno nekaj poglavitnih vrst čtiva! V glavnem veljajo tudi tu misli, ki sva jih pretehtavala v enem prejšnjih pogovorov ob razmišljanju o tvoji izobrazbi.

Najprej duhovno čtivo! Sem spada branje knjig in člankov, ki te versko izobražujejo in utrjujejo. Da boš osebno versko življenje poglobil, moraš segati po verskem branju, ki tvojo dušo dviga in plemeniti. Da boš svojo vero pred tolikimi sodobnimi napadi od vseh strani znal braniti in udarce odbijati, moraš biti v verskih vprašanjih dobro podkovani. Pa le priznaj, kaj vse te „zanima“ in kaj vse bereš, bereš, bereš! A o tvoji duši, o tvoji veri, o Cerkvi, o Bogu? Poglej nasprotnike, kako se „šola“ in urijo“ za svojo borbo proti Bogu in proti vsemu, kar je verskega. Prebiraj z vso dobro voljo vsaj naše duhovno branje; pa je tudi španske literature, tebi primerne dovolj in poceni. In skušaj včasih vsaj za bežen trenutek „prečitano hrano temeljito prebaviti“, na kratko o njej razmišljati.

Dalje ti je potrebna strokovna knjiga in revija. Segaj po branju, ki ti izpopolnjuje poklicno znanje. Zanimaj se

za najnovejše izsledke iz svoje poklicne stroke! Če hočeš v svojem poklicu uspevati in napredovati, moraš iti z duhom časa. Gre za to, da se v svojem poklicnem delu uveljaviš in čimbolj usposobiš; gre za tvoj obstanek, za tvoj vsakdanji kruh. Danes tudi živiš v dobi, ki ti nujno stavi zahteve, da se brigaš za probleme, ki zanimajo ves svet in odločujoče posegajo v razvoj človeškega življenja na verskem, moralnem, socialnem, političnem, gospodarskem in kulturnem področju. To je vprašanje tvoje vsestranske splošne izobrazbe.

In končno se morava ponuditi še pri branju v najožjem pomenu besede, ki naj ti služi tudi v razvedrilo, pri leposlovju. Če kdaj, potem danes in v okolju, v katerem živiš, velja pregovor, da je čas zlato. Vsak se v tem smislu enako pritožuje, da je dan s svojimi 24 urami — prekratek. In ti boš tedaj ta tako dragoceni čas tratil z brezpomembnim ali pa celo škodljivim branjem!? Če si sam ne znaš pomagati, si ne išči pomoči po raznih kioskih, ker boš najslabše naletel. Prosi za svet pri priznanih osebah, ki poznajo slovstvo, ali pa se obrčaj na naše knjižnice, ki gotovo niso založene s plažo. Ker imaš verjetno le malo časa na razpolago za branje, je pač pametno, da od dobrega izbiraš najboljše. Najprej seveda segaj po našem slovenskem slovstvu. Beri dobre knjige in ne samo z namenom, da **sploh** kaj bereš, ampak zato, da iz njih spoznavaš mojstre slovenske besede; da se navzameš slovenskega duha; da prisluhneš svojemu lepemu in pravilnemu materinemu jeziku, ker tvoj vsakdanji govor se v tujini kaj rad sprevrča v spakedranščino; da se seznanjaš z našim človekom, ki je „naše gore list“, z njegovimi šegami in navadami, z njegovim načinom življenja, mišljenja in čutenja; da spoznavaš svojo domovino v njeni preteklosti, v njenih naravnih lepotah in v njenem poslanstvu; da spoznavaš življenje, si pridobivaš življenjskih naukov in izkušenj, se navdušuješ za dobro in plemenito in se izogiblješ slabemu.

Znani pregovor, ki pravi: Povej mi, s kom občuješ, pa ti povem, kdo si, za sklep takole zasukniva: Povej mi, fant, kaj bereš, pa ti povem, kdo si.

SLOVENIJA

Na praznik sv. Petra in Pavla so bili posvečeni v ljubljanski in mariborski stolnici naslednji bogoslovci:

Ljubljanska škofija: Bahor Zdravko iz Dragatuša, Klemenc Vinko iz Dobrove pri Ljubljani, Kocjančič Janko iz Device Marije v Polju, Krt Štefan iz Mekinj pri Kamniku, Sevšek Mirko iz Dola pri Litiji, Smolik Marjan iz Doba pri Domžalah, Strle Štefan iz Knežaka na Krasu, Vindišar Anton iz Ljubljane.

Lavantinska škofija: Halas Franc iz Črensovcev v Prekmurju, Korbun Alfonz iz Ptuja, Korbun Milan iz Ptuja, Kač Janko iz Sv. Pavla pri Prebrodu, Šoline Vilko iz Št. Jurja pri Celju, Horvat Jožef iz Bogojine v Prekmurju.

Goriška administratura: Gregorič Svetko iz Dekanov pri Kopru, Sivec Stanko iz Livka pri Kobaridu.

Redovniki novomašniki: Stritar Franc iz Velikih Lašč, salezijanec; Ketiš Evgen in Ploj Dominik iz frančiškanskega reda.

PRIMORSKE VESTI

Tragična smrt č. g. Antona Grbca. Dan po prazniku Marijinega vnebovzeta je se smrtno ponesrečil č. g. Anton Grbec, splošni znani in priljubljeni gospod iz Gabrij pri Gorici. Zjutraj je kakor po navadi prišel v mesto, da odda na uredništvu „Katoliškega glasa“ rokopis za nedeljsko pridigo; ustavil se je nato še na škofiji in se proti večeru vračal z vlakom domov. To je bila njegova zadnja pot. V bližini Rubij, kjer bi moral izstopiti, so se iz neznanih vzrokov odprla vrata in gospod Grbec je omahnil v praznino in se tako močno udaril ob kamen, da je na posledicah kmalu nato v bolnišnici izdihnil. — Pokojni gospod je v življenju užil dokaj grenkega. Rodil se je pred sedemdesetimi leti v Štanjelu na Krasu. Posvečen za duhovnika, je služboval v raznih krajih Primorske, dokler ni prišel v Nabrežino kot dekan devinskega dekanata. Fašistično preganjanje tudi njemu ni prizaneslo. Policijsko opomnjen se je umaknil v hribe, v samotno Srednje nad Kanalom. Tu ga je zajela druga svetovna vojska. Leta 1944 so pridrveli v vas Nemci in požgali vas in župnišče. Izgubil je vse imetje. Leta 1946 je prišel v Gabrije pri Gorici, kjer so ga ljudje radi milega in dobrega značaja takoj vzljubili. Njegova tragična smrt je bolesto odjeknila med vernim ljudstvom, ki s strahom gleda v bodočnost: starejši duhovniki umirajo, naraščaja pa ni. Pokojni gospod je bil stalen in zvest naročnik „Duhovnega življenja“, katerega je vedno s takim veseljem prebiral. Sedaj počiva na pokopališču v Nabrežini, kamor so ga položili k večnemu počitku poleg svoje mame. Bog mu daj večni mir.

Ustoličenje novega župnika. Z velikim navdušenjem je bil v nedeljo 21. avgusta sprejet novo imenovani župnik fare sv. Ignacija v Gorici, častiti gospod Angel Persič. G. Persič je že pred leti služboval

v Gorici kot stolniški kaplan, nakar je bil poslan v Furlanijo, kjer je ostal šest let. Sedaj se je spet vrnil v Gorico v obširno iaro sv. Ignacija.

Goriško romanje na Barbano. V četrtek 11. avgusta se je obnovilo vsakoletno romanje vernikov goriške nadškofije k Materi božji na Barbano. Ker je bil delavnik, smo imeli nemoteno cerkev na razpolago ves dan. Zjutraj so se v lepi Marijini cerkvi vrstile sv. maše. Posebno lepa je bila zaključna sv. maša z veličastnim petjem združenih cerkvenih pevskih zborov. Seveda je bilo bogato poskrbljeno tudi za božjo besedo. Posebno je vsem ostal v spominu ognjevit govor č. g. Srečka Rejca iz Nabrežine. V popoldanskih urah so po stanovalih razdeljeni romarji imeli svoj stanovalski pouk v ločenih prostorih, nakar so se zopet zbrali v božjepotni cerkvi k slovesnemu poslovilnemu blagoslovu. Vse je poteklo v najlepšem redu in v pravem duhovnem veselju. Romanja se je udeležilo nad 800 slovenskih vernikov.

Romanje na Sv. Višarje. S. K. P. D. iz Gorice je tudi letos organiziralo romanje na priljubljeno božjo pot, k višarski Materi božji. Zbralo se je za dve koreri romarjev, ki so se na Višarjah združili še z rojanskimi in koroškimi romarji. Lepa je bila večerna procesija s svečkami okrog višarskega hriba. — Višarje privabljajo v svoje tiho Marijino svetišče vedno več romarjev. Vendar se bojimo, da bo prihodnje leto lice tega pristno gorskega, mirnega svetišča, povsem spremenjeno. V načrtu je vzpenjača, ki naj bi iz Žabnic ali Ovčje vasi vozila vernike in predvsem vernike-turiste na višarski hrib. Moderna tehnika prodira povsod in nihče ne more oporekati njene koristi, vendar si zvesti višarski romarji želijo, da do tega svetega gorskega svetišča ne bi prodrla.

Posvetitev temeljnega kamna nove cerkve v Jazbinah. V Jazbinah so v nedeljo 21. avgusta ob navzočnosti cerkvene in svetne gosposke in obilnega števila vernikov, slovesno blagoslovili temeljni kamen nove cerkve. V zasilnem božjem hramu je pri večernicah mons. dekan Novak razložil obrede blagoslovitve, nakar so šli verniki v procesiji med slovesnim petjem litanij na kraj, kjer bo nova

cerkev. Po blagoslovitvi je gospod župnik A. Martinčič, ki se je tako neumorno trudil za zidavo tako potrebne cerkve, pozdravil vse navzoče in jih povabil k še nadaljni slogi in edinosti pri tem svetem delu.

Odhod v Avstralijo. Mesec za mesecem, skoro bi rekli teden za tednom pri-sostvujejo Tržačani žalostnemu odhodu svojih ljudi v daljno Avstralijo. Po večini so to pripadniki civilne policije z družinami, ki so po prihodu Italije v Trst ostali brez zaslužka. To je bridko žalostno poglavje v zgodovini tržaškega mesta. Medtem, ko se priseljenci iz juga in „ezuli“ iz Istre in Dalmacije šopirijo po mestu in so dobro preskrbljeni s službami in stanovanji, morajo naši ljudje, pristni Tržačani, iskati kruha daleč preko morja v tujih in nič kaj prijaznih deželah. Na poti v daljno Avstralijo je dne 2. avgusta nenadoma umrla mlada, komaj 23 letna gospa, Mara Žagar iz Rojana pri Trstu, ki je skupno z možem potovala v daljno deželo. Bog ji je prikrajšal grenkobo življenja v tujini in jo poklical k sebi v boljše domovino.

Sporazum v obmejnem prometu med Jugoslavijo in Italijo. V soboto 20. avgusta je bil po dolgih devetmesečnih pogajanjih dokončno v Vidmu podpisan sporazum o ureditvi obmejnega prometa med Jugoslavijo in Italijo. Po tem sporazumu spadajo v obmejni pas vsi kraji in desetkilometrskem pasu na italijanskem kakor na jugoslovanskem ozemlju. Na jugoslovanskem ozemlju sega ta pas od Novigrada v Istri, preko Buj, Koštabone, Slivja, Kozine, Divače, Senožeč, Dutovelj, Tomaja in Komna v goriški okraj, ki obsega Solkan, Grgar, Anhovo preko Kanala, Tolmina, Kobarida do Čezsoče, Boveca in Loga pod Mangartom. Prepustnico lahko dobi vsak, ki ima stalno bivališče na omenjenem področju. Prepustnica je veljavna za dva dni. Prebivalstvo na obeh straneh obmejnega pasu je že vložilo na tisoče in tisoče prošenj za prepustnice in prvi ljudje že prihajajo čez mejo. Dovoljena je tudi prodaja in nakup raznih potrebnih predmetov. Prebivalstvo na obeh straneh je ta sporazum pozdravilo z velikim navdušenjem.

Jesen je obila
Kovor pri Tržiču
in oropala drevje
listnate obleke

SLOVENSKA KOROŠKA

Cerkvene oblasti v krški škofiji so izdale „Osební šematizem krške škofije za leto 1955 po stanju 1. januarja 1955“. Knjiga je izšla samo v nemščini, kar je gotovo korak nazaj. V starih koroških šematizmih do zaključka prve svetovne vojne so bile slovenske župnije navedene tudi s slovenskim imenom. V tem naj-novejšem koroškem šematizmu so slovenske župnije navedene samo z nemškim imenom. Tudi označbe, ali je župnija nemška ali slovenska, šematizem nima.

Število župnij znaša 333, kaplanij 96. Svetnih duhovnikov je 389. Število vseh katoličanov znaša 396.589, nekatoličanov 55.736, od tega protestantov 39.000. Cerkev je v škofiji 904, od tega župnih cerkva 334, podružnih 560, drugih cerkva 10.

Mnogo slovenskih duhovnikov je nastavljenih po nemških krajih Koroške. Mladi slovenski kaplan Franc Krištof, doma v št. Jakobu v Rožu je nastavljen v nemški Labudski dolini pri sv. Jederti (St. Gertraud) pri Vošpergu. V Vošpergu v isti dolini je nastavljen za kaplana dr. Franc Šegula, doma iz Slovenskih goric na štajerskem. V Prajteneku, Labudska dolina deluje Franc Vodnik, doma s Prevalja. V nemški Koroški je nastavljen Slovenec Janez Štefan, doma v župniji Grebinjski Kloster

in sicer že vsa leta, odkar deluje v dušnem pastirstvu. V Celovcu je nastavljen kot kaplan Mirko Brumnik, v Milštatu pa Luka Ojcinger. Prav tako delujejo v nemški Koroški gospodje, ki so prišli leta 1945 kot begunci. So to: Jožef Mihelič, Jožef Muren, Janez Vilfan, Jakob Strekelj, Jakob Fatur, Anton Demšar. Za profesorja bogoslovja v Celovcu je nastavljen jezuit dr. Maks Žitnik, doma iz Limbuša pri Mariboru. V jezuitskem samostanu v št. Andražu v Labudski dolini živi pater Jožef Podgornik, goriški Slovenec. Omeniti moramo tudi prof. Pavla Slaparja, ki poučuje na državni gimnaziji v špitalu ob Dravi, seveda v nemškem jeziku. V Velikovcu je nastavljen slovenski kaplan Dragašnik, ki pa svojega materinskega jezika ne more uveljaviti, ker se v Velikovcu vsa služba božja, verouk in pridigovanje vršijo v nemškem jeziku. Žal pa je več popolnoma slovenskih župnij, kjer delujejo duhovniki, ki slovenskega jezika ne obvladajo, n. pr. v št. Tomažu na Celovski ravnini (dekanija Tinje), v Podkrnosu, v Timenici, Zrelcu pri Celovcu, v št. Jurju na Vinogradih pri Velikovcu in v Borljah v Ziljski dolini.

Iz vsega povedanega sledi: Slovenskih duhovnikov na Koroškem ne manjka, samo nastavljeni so v krajih, kjer ne morejo slovensko delovati. Dejansko bi bile lahko vse slovenske župnije zase-

dene s slovenskimi duhovniki. Toda nestrpni duh nemštva skuša to preprečiti s tem, da Slovence pošilja med Nemce, župnije, ki so bile od pamtveka slovenske, pa izroča v roke duhovnikom, ki slovenščine ne znajo. Dal Bog, da bi nadrejeni prišli do spoznanja, da tako postopanje ni v korist niti nemških niti slovenskih vernikov!

HRVATSKA

Neki bogoslovec, ki služi v Jugoslaviji vojaški rok, je takole opisal svoje življenje v vojski:

„Nekaj vsakdanjega je, da nam bogoslovcem nalagajo posebna bremena in težke kazni. Pa smo se že nanje navadili, tako da jih vdano prenašamo. Vsako jutro obudimo dober namen, da bomo vse zapostavljanje darovali Bogu s prošnjo, da Bog naše mučitelje razsvetli in jih odtrga od hudobnega duha. Kar nas pa res boli, je zavest, da naši predpostavljeni v glavnem radi nas sramotijo Boga in verske svetinje.“

„Najhujši so podoficirji, ki so izšli iz dežele, kjer so še v mladosti slavili Boga. Naš narednik-vodnik je z nekega dalmatinskega otoka. Kadar ve, da je v bližini četni oficir, posebej podivja. Hoče se postaviti, pa psuje z vso močjo Mater božjo, katero ima tudi drugače rad na jeziku. V začetku so se mu vojniki pritrjevalno smejali, da bi mu laškali; sedaj tega ne delajo več. Na vse njegove prostaške šale ohranijo leden obraz. Narednik to vidi, pa spet dolži nas za to hladnost, češ da vodimo „propagando zoper narodno vojsko in socialistični ustroj družbe“.

„Mi bogoslovci smo si s svojo mirnostjo in potrpežljivostjo osvojili v četi splošne simpatije. Zlasti nas imajo radi mohamedanski (škipetarji, ki tudi ne trpijo, da bi jim kdo sramotil Boga. Zato tudi nje komunisti črtijo. Pred kratkim je neki častnik našel dva muslimana, ki sta se pravkar globoko priklanjala proti Mekki. Zmagoslavno so ju privlekli pred četo, kjer sta se morala klanjati še naprej. Škipetarji sa škrtali z zobmi, četa je molčala, le komunisti so se hihitali...“

„Večkrat nas kličejo v pisarno in tam nagovarjajo, da se odpovemo „bedarijem vate“ in „se vključimo v na-

predne vrste“. Kolikor je meni znano, so v zadnjih treh letih od sedemnajstih bogoslovcem, ki so tu služili, le trije odpadli. Redno dobivamo komunistično časopisje, ki ga moramo brati pred četo in od časa do časa moramo izdelati kak referat komunistične vsebine.“

„Kadar nam je najtežje, pomislimo na mučence katoliške Cerkve. Tudi na naše škofo in duhovnike mislimo, ki vztrajajo že leta in leta in ne popustijo niti za las. Zakaj ne bi še mi, ki smo še mladi in polni odpora? Res je, težko nam je, ali vzdržali bomo!“

V Bosni se je to zgodilo. V vlaku se vozi skupina drvarjev. Eden bolj močan kot drugi. Obraz jim je zagorel, a pogled blag. Pogovarjajo se o zasluženi plači in končajo pogovor z željo, „da bi jim Bog blagoslovil prisluženi denar“. Tudi žetev bo dobra, „če Bog da“. In gre razgovor tako naprej. Pa vedno spet božje ime. Neki gospod v kotu vagona besno pogleduje, kadar močje izgovorijo božje ime. Končno ne zmore več. Plane pokonci in zavpije: „Le kaj vam je Bog vedno na jeziku? Bodite vendarle pametni! Boga ni. To so si duhovniki izmislili, da vas poneumijo in izrabljajo v svojo korist. Bog ne živi. Vse je le mati priroda. Pravkar berem v tej knjigi...“ Tedaj vlak zapelje v predor. Nastane popolna tema. Nenadoma „prosvetljeni“ gospod zavpije na vso moč. Nekdo ga drži za vrat in sika skozi zobe: „Denar ali smrt!“ Gospod se otepa in prosi: „Za božjo voljo, nikar! Če veruješ v Boga, spusti me!“ Železni objem rok popusti. Iz kota se sliši glas: „Če bi ne veroval v Boga, o katerem ti praviš, da ga ni, bi sedaj ti zletel zadavljen skozi okno in končal pod kolesi lokomotive.“ Vlak privozi iz predora. Drvarji sedijo mirno, kot da se ni nič zgodilo. Le „učeni“ gospod si neprestano briše pot z obraza. Ko vlak obstane na postaji, vsi drvarji izstopijo. Zadnji se pa obrne nazaj in pravi: „Svetujem vam, da v bodoče ne pripovedujete več, da ni Boga. Znalo bi se namreč zgoditi, da boste našeteli na človeka, ki vam bo to verjel. Tedaj se ne čudite, če vam bo poslal kroglo v glavo ali porinil nož v srce! Pa srečno!“

NOVE KNJIGE

ČAS POD STRELI

Spisal: Ivo Korošec; ovitek in ilustracije: Ciril Skebe; uvod: Karel Mauser; izdala in založila: „Svobodna Slovenija“; tisk: Imprinta „Dorrego“.

1. Splošne misli ob knjigi:

O tem, kaj smo še preblizu ali že dovolj daleč dogodkom medvojnih let in revolucije v naši domovini, se je že mnogo razpravljalo. Razna so bila mnenja, povedana javno in odkrito, ali pa prišepetavana izza ovinkov. Toda — vsa ta razmišljanja in ugibanja postanejo brezpomembna in popolnoma nesmiselna za tistega, ki je jasno in trezno premislil dejstvo: slovenski možje in fantje, ki so vstopali v Domobranstvo ali pa v kakršnokoli formacijo protikomunistične obrambe, niso prav nič pomišljali in tehtali, ali so še preblizu ali pa morda še predaleč za reševanje vsega tistega, kar je komunistično divjanje pustilo vsaj še kolikor toliko nedotaknjeno; niti niso razumsko in računsko sklepali, v katero smer se še preobrne veter. Ne! Storili so to, kar jim je ukazovala vest, čast, ljubezen; kar jim je narekoval čas, četudi je bil to „čas pod streli“. Brez tvarnih računov in koristi, a z velikimi osebnimi žrtvami ter odgovdami so stoodstotno izvrševali in izvršili svojo dolžnost kot katoličani, Slovenci in ljudje. Mi pa naj zdaj premišljamo in ugotavljamo, ali je čas že dovolj zrel, da priznamo in damo čast častnim ljudem, ki so veliki in močni prav v tem, da so dali vse, žrtvovali vse, samo enega ne: svoje vere, narodnosti, časti? Če smo zgolj praktični računarji, ki previdno čakamo sodbo „zgodovine“, če smo samo malenkostni in vase zaljubljeni ljudje, ki razen sebe ne poznamo in ne priznamo nikogar — potem smo še vsekakor preblizu, a istočasno že tudi predaleč vsemu; ne sicer predaleč po času, ampak po srcu, miselnosti in razumu. Čakajoč sodbo „zgodovine“, bomo prespali veliko zgodovinsko uro, ki nam bo brez ozira: preblizu — predaleč, napisala sodbo: slabiči, ljudje pasivnih računov in trhljih src.

Ivo Korošec kot avtor in po njem „Svobodna Slovenija“ kot založnica, sta brez razprav in pomislekov posegla v ta naša čudovita razpravljanja. Kar bi rad poudaril: posegla sta pošteno: brez dolgih posvetovanj in uvodov, sta v sredo različnih mnenj postavila svoje: Čas pod streli. Brez ozira na levo ali desno, brez kratenja pravic temu ali onemu, sta povedala svoje mnenje. Na način, ki je pošten, svoboden in pravilen. Samo v tem in v takem spoštovanju svobode smo res veliki in zmožni, da mislimo vsak na svoj način; da brez sramu in brez strahu to vsakomur povemo, pa ostanemo kljub temu ljudje, zmožni sožitja in zmožni kot bratje živeti „pod svobodnim soncem“. Različni ljudje, različnih mnenj, a vsi — svobodni. Po duhu, mišljenju in značaju. Zato: svobodni po svojem delu in delovanju.

2. Čas pod streli:

Mnogi, predvsem mlajši rod, si predstavljajo vojaka, tudi slovenskega vojaka-domobranca, kot neko pravilčno bitje, ki z vso drznostjo in doslednostjo izvršuje junaška dela; ki se z nekim čudovitim in nikoli ugnanim zanosom bori, zmaguje; ki podira sovražni naval, a sam ostaja kljub vsemu miren, ponosen, nedostopen za vsako bol, nedovzeten za solze, brezčuten za vse nemire srca. Po mnenju mnogih vojak ne more in ne sme čutiti bolečine, če jo pa (kar pa že ni več „heroično“), tega ne sme nikomur in nikoli pokazati. Nekaterim je ideal vojaka podoben strojnici, ki bruha ogenj, odpira človeška telesa in seje smrt, pa ostaja kljub temu trdna, nezdroljiva: železna. Take sanje imajo predvsem tisti, ki so sicer otroci medvojnih in revolucijskih let, vendar sami niso še imeli prilike živeti vojaško življenje, pa so si zato ustvarili nek izmaličen mit vojaka, ki je nujno vedno junak, vendar po svojem bistvu samo nekaj stroj, brez misli, brez trepetanja srca. Tem, ki tako mislijo, bi rad povedal: bil sem vojak-domobranec: videl sem solze, ki so tekle borecem iz oči, videl sem bolečine junakov in meni samemu je dostikrat krikalo srce, kajti ne samo vojaki, tudi ljudje smo bili: ljudje s srcem in dušo, s hrepenenji, sanjami in bolečino.

Take vojake in take ljudi opisuje Ivo

Korošec v svojih desetih zgodbah, ob katerih se bo sicer marsikomu zasolilo oko in stisnilo srce. Marsikomu, katerega edina in pozitivna „borba“ je: pridobiti si čim večji kos kruha, zaživeti v „stvarnost“, iztrgati iz spomina preteklost, kri, smrt, bolečino in izgnanstvo — marsikomu teh bo ta knjiga morda nadležna. Sto izgovorov, sto opravičil in morda sto obtožb bodo našli da se izmaknejo spominom, ki resda bolijo, a so bolj naši kot je naš zrak, ki ga tu dihamo; kruh, ki ga tu služimo; dom, ki si ga tu gradimo.

Deset zgodb: Tako se je začelo, štajerski bataljon, Sv. Urh, Kota 1066, Krizanteme cveto, Noč za Krko, Tihi junaki, Ena izmed tisočerihih zgodb, Mrtvo hrepenenje, Srca mrtva govorijo; tem zgodbam dodam še kratek, a lep in stvaren epilog.

Korošec je s knjigo „Čas pod strelj“ načel težak in kočljiv problem: kako združiti v skladno in jasno obliko vso tisto zamotanost zadnjih let, kako zajeti istočasno v eni sami knjigi: poštenost, objektivnost, ljubezen, zgodovino in — literaturo. Pisatelji s tradicijo in priznano močjo so se tu ustavili. Zato smo prav na tem polju, za katero smo vsi najbolj želeli, da bi bilo skrbno obdelano ostajali najbolj revni. V to našo dedino je zaoral prvo in globoko brazdo Ivo Korošec. Ne še kot popolnoma izurjen orač. Ozara je včasih nekoliko vijugasta, a zemlja bo kljub temu rodila sadove.

Najlepša in najbolj pretresljiva zgodba v tej knjigi je brez dvoma: Noč za Krko. So nekatere pomanjkljivosti, ki tudi tu motijo, a takih zgodb, tako močnih po vsebini in po besedi, smo doslej malo brali. Tu je Korošec pokazal vso moč ustvarjanja in če bi poleg tega ničesar drugega ne ustvaril, mu moramo priznati: pisatelj!

Je pa Korošec kot pisatelj močan v dejanjih. Njegov način opisovanja in snov, katero izbira, nujno zahtevata realnost. Kjerkoli se je tej zahtevi oddaljal, je ustvaril neskladnost. Kajti on ni tiste vrste umetnik, ki bi znal napisati knjigo ali pa knjige o neki stvari, ki praktično ne obstoja. Dasi je v svojih črticah precej mehak in čuteč, ne

more in tudi ne zna zaiti v neko imaginarnost in utopijo. V nekaterih stavkih je sicer tudi poskusil, a opazi se, da je prav tam stopil izven svojega kroga. Vsak tak poskus zbledi pri njem v neko omlednost, v neprepričljivost in izumetničeno postavljanje besed. On mora biti pisatelj resničnosti, doživetih zgodb, ali pa v tej smeri, katero si je začrtal, preneha biti pisatelj.

„Čas pod strelj“ je Korošec prvenec. Po nekod se še močno opazi neko neskladje med vsebino in slogom. Vtis imam, da knjige pred tiskanjem ni pregledal slovnicar. Kljub temu pa se ta knjiga uvršča med naša dobra literarna dela. Ne samo zaradi spoštovanja do izdanih in pobitih slovenskih vojakov, ampak tudi zaradi možnosti pisatelja, ki se nam je sicer prvič predstavil s samostojno knjigo, a je že z njo dokazal, da je brez dvoma umetnik v besednem ustvarjanju, s popolno svojim stilom in svojo vsebino. Korošec bo lahko postal eden naših vodilnih pisateljev, če... če se bo med nami našel mentor, ki bo hotel in znal usmerjati naš mlajši pisateljski rod in če se bo pisatelj sam posvetil načrtnemu in vztrajnemu študiju literarne umetnosti. A že za to knjigo, ki nam jo je v veliki ljubezni do mrtvih in do nas dal, zasluži ne samo našo zahvalo, ampak tudi priznanje, kajti s tistimi močmi, ki so mu bile dane na razpolago, je ustvaril delo, na katerega smo ponosni. Njegov „Čas pod strelj“ je velika bolečina, a tudi velika lepota nas vseh.

V naši kulturni zgodovini je izšlo — priznamo! — že nekaj prvencev ki se bili boljši; izšlo pa je tudi precej takih — tudi priznamo! — ki so bili slabši kot je Korošec „Čas pod strelj“. Tudi ti zadnji so našli svoje mesto in so še danes sestavni del vsega tistega, kar imenujemo: slovenska kultura. Temu našemu skupnemu bogastvu se zdaj pridružuje Koroševa knjiga, ki daje avtorju ne samo pravico, ampak tudi dolžnost, da posega v naše javno in kulturno življenje, kajti prav Korošec je tisti, ki mu je zaenkrat namenjeno posebno poslanstvo: biti prvi in zgodovinski pisatelj naših borb, našega hrepenenja po svobodi in naše tragedije. Bolj ali manj

popolno, to trenutno ni važno. Važno pa je, da je Korošec že s svojo prvo knjigo dokazal, kar drugi pisatelji dosedaj še niso: prav on je najbolj zmožen in pogumen, da oriše to strahotno tragedijo stoletja, ki sicer za nas še traja, a je že prešla svoj vrh. Dosedaj ni še nihče potrdil, da zna tako kot Korošec pove-
ličati žrtve naših pobitih domobrancev; da zna tako kot on prikazati hrepenenje in bolečino begunske raztepenosti. Da zna in da hoče! Da ne pomišlja, ali je vsa žaloigra zadnjih let primerna snov za literarno oblikovanje; ali je politično že dovolj opredeljena in ali je osebno dovolj varno brskati po njej. Korošec brez oklevanja pove to, kar kot vojak čuti; pove ideal, za katerega se je boril on in so umirali tisoči: svoboda! Ne prosi odlikovanj, sprejema pa obsodbo, če jo je zaslužil. Kot častnik Slovenskega Domobranstva je že oboje prejel: odlikovanje kot junak in obsodbo komunistične „zakonodaje“.

Karel Mauser pravi v uvodu: „Še zapoje med sočnimi vrsticami bleda misel, solzava beseda.“ Prav ob tem je Korošec že s svojo prvo knjigo pred razpotjem: ali se bo odpovedal svojemu — vsaj ponekod še — mehkuju slogu, ali pa se bo odpovedal svoji dosedanji vsebini. Eno ali drugo, ostal bo močan, vendar želim, da bi bilo prvo.

Knjigo je opremil in ilustriral Ciril Skebe. Deset slik, v katerih se vidi lju-bezen bivšega domobrancea do svojih mrtvih bratov. Slog izdelave je v popolnem soglasju z vsebino in namenom knjige: biti spomenik na grobu vseh, ki so se žrtvovali za svobodo Slovenije. spomenik, ki so ga v imenu nas vseh izdelali: Ivo Korošec, Ciril Skebe in „Svobodna Slovenija“.

„Čas pod streli“ je knjiga na dvesto straneh z izredno dobrim papirjem. Cena 25 pesov. Prodaja se na Víctor Martínez 50, ali pa pri poverjenikih, katerih imena in naslovi so objavljeni v časopisu.

Igor

Dr. Franc Jaklič: Ignacij Knoblehar in njegovi sodelavci. Druga, predelana izdaja. Buenos Aires 1955. Izdala Slovenska misijonska zveza. Strani 444 be-

sedila, 32 strani slik na boljšem papirju in zemljepisna karta Knobleharjevega misijona. Pred naslovno stranjo je Langusov portret Knobleharja. Knjigo je opremil Milan Volovšek.

Knjiga že s svojo obširnostjo vzbuja spoštovanje, pa tudi radovednost: kaj vse je v njej povedanega o tem velikem sinu našega naroda in o njegovih slovenskih in drugih sodelavcih? Nudi nam mnogo novih obzorij, mnogo odkritij do tedaj neznanе Osrednje Afrike. Knoblehar je s svojimi misijonarji prodril gori po Belem Nilu, kamor do tistega časa še noben raziskovalec ni prišel. Svoja potovanja in dognanja je zapisoval v dnevnik, ki ga pa večinoma ni sam objavil, ampak so iz njega črpali drugi, ali je pa ostal v rokopisu. Žal, da ni utegnil svojih zemljepisnih, naravosloveskih, vremenskih, narodoslovnih in drugih dognanj urediti in pregledno podati! — Jakličeva knjiga nam kaže napor Knobleharja in njegovih misijonarjev, dobiti si naklonjenost zamorskih rodov Bari in Dinka, pri njih ustanoviti redne misijonske postaje in z njih spreobračati črne otroke in odrastle. Nič jih ne ostraši: ne oddaljenost od kulturnega sveta, ne nadčloveški napor, ne bolezn, ne pogostni primeri smrti. Vedno si ponavlja, kar si je ponavljal sv. Frančišek Ksaverij da je ena sama neumrjoča, za Kristusa dobljena duša več vredna kakor ves tvorni svet, več vredna kakor vse njihove žrtve. Ko gledajo začasne neuspehe, se tolažijo z mislijo, da more Bog njihovo hotenje in delovanje porabiti tako, kakor on sam ve in hoče, pa vse to za nekaj časa prikriti človeškim očem.

Knobleharjeva duhovna podoba raste stran za stranjo knjige pred nami. Gledamo ga kot dečka v rodni hiši v Škocjanu pri Mokronogu. Vidimo ga kot študenta v Celju, v Novem mestu in v Ljubljani. Bogoslovje študira v Ljubljani, potem se odpravi v Rim, da se na osrednjem misijonskem zavodu „Propagandi“ pripravi za delovanje med pogani. Ko pride v Rim, izve, da na zavodu ni sprejet. Kdo drugi bi se bil vrnil; on se pa ni. Najel si je zasebno stanovanje, se večinoma hranil s kruhom

in hodil k predavanjem. Končno je bil vendarle sprejet. Ko je končal študije in priprave in bil posvečen v mašnika, je nestrpno čakal, kam ga pošljejo. Najbolj si je želel Indije, — a ga sam ravnatelj Propagande, poljski misijonar jezuit Rylo, vzame s seboj v novo zasnovani misijon v osrčju Afrike, v Sudanu, kjer so živeli tedaj še nobeni evropski velesili podložni zamorci, pogani, kmetje in živinorejci, popolni materialisti, npravno pokvarjeni, ker do tedaj še ni bil prišel noben Kristusov glasnik k njim.

Kmalu po prihodu v sudansko mohamedansko prestolnico Hartum p. Rylo umrje. Za naslednika v vodstvu misijona si izbere najmlajšega svojih tovarišev, našega Knobleharja. Ta gre takoj na delo. Kupi hišo iz blata in bička, kakor so jih tam gradili; na trgu za sužnje nakupi nekaj zamorskih dečkov in začne s šolo. Vse je bilo silno drago. Nekateri misijonarji obupujejo, češ: saj že tukaj v Hartumu ni nič; kaj bo šele gori ob Belem Nilu, med črnci? Da zagotovi misijonu obstanek in da dobi zanj sodelavcev in denarnih virov, se Knoblehar odpelje po Nilu v Evropo: v Slovenijo, na Dunaj in v Rim. Na Dunaju ustanovi „Marijino društvo“, ki je potem zbiralo in mu redno pošiljalo denar in misijonske potrebešine. V Sloveniji dobi pet mladih, zelo sposobnih in navdušenih duhovnikov. Z njimi se pelje v Sudan in nadaljuje z začetim delom.

V knjigi potem srečavamo še nove in nove sodelavce, ki prihajajo iz južne Tirolske in severne Italije, ki je takrat še pripadala Avstriji. Knoblehar ustanovi z njimi misijonski postaji Gondokoro in Sveti Križ, obe ob Belem Nilu, mesec dni vožnje z rečno ladjico. V mesecih suše in lakote prihajajo Barijei in Dinke v misijon, poslušajo verski pouk, molijo z misijonarji, jim pošiljajo k nauku otroke, — a to skoraj samo za to, da dobijo žita, oblačil in drugih darov. Ko pa mine čas stiske, začno spet živeti po pogansko: pojedati in popivati, plesati, prepirati se in pobijati, si kupovati žene in se razporočati. Strašni dokazi neuspehov!

Nalezljive bolezni redčijo vrste misijonskih duhovnikov in sodelavcev svetnega stanu. V desetih letih jih umrje za

malarijo, grižo in drugimi kužnimi boleznimi kar 19. Kako je vsak od teh smrtnih primerov zadel Knobleharja v dno duše, saj jih je bil on pripeljal ali privabil iz Evrope in se je pred Bogom in pred svojo vestjo čutil odgovornega zanje! Vendar ni obupal. Govoril je: misijon je potreben; moramo ga ohranjati in širiti.

Da se o njem dogovori v Rimu, na Dunaju in v Sloveniji, se je konec leta 1857 spet odpeljal proti Evropi. V Neaplju pa od izčrpanosti hudo oboli. Nekaj časa se je zdelo, da bo okrevail. Potem se mu je pa stanje poslabšalo in 13. aprila leta 1858 v Neaplju umrje, star šele 38 let.

Po njegovi smrti prehaja vodstvo osrednjeafriškega misijona iz rok v roke. Pa naj ga vodi kdorkoli: napredka ni, ker pri zamorskih rodovih ni reda in ni smisla za višje, duhovne reči. Potem uniči mohamedanski derviš Mahdi s svojimi trumami še tiste borne uspehe, ki so si jih misijonarji z nadčloveškimi žrtvami dobili. — Ko pa leta 1899 Angleži osvojijo Sudan in začno v njem tudi s kulturnim delom, se obnovi tudi Knobleharjev misijon in se začne širiti. Dandanes sta na njegovem ozemlju že dve misijonski škofiji in tri apostolske prefekture, ki bodo kmalu misijonske škofije.

Jakličeva knjiga ima mnogo zanimivih opisov in napetih prizorov, da se večinoma bere kakor junaški roman, ki čitatcu dviga duha in srce. Pisatelj je z njo opravil med Slovenci veliko versko-kulturno delo, ki vzbuja občudovanje.

Knjiga se zaradi pravilnega, pristno domačega, obenem pa lepega in izbranega jezika in sloga zelo prijetno bere. Kljub strogo znanstveni osnovi ni v njej nič suhoparnega, učenjakeškega in težko razumljivega. Naj bi se na podlagi te knjige pisali umetniško dovršeni romani. Kako veličasten film bi se dal posneti po njej! — Naj bi bilo kmalu kakšnemu slovenskemu ali drugemu umetniku dano, ogledati si kraje Knobleharjevega delovanja, z njihovim podnebjem, rastlinstvom in živalstvom, z ljudmi in njihovim stanjem, ki je pod Angleži in zdaj v nezavisnosti vendarle v bistvu ostalo še isto. Bogdan Budnik

Moje življenje in delo. Sestavili asistenti Slovenske Katoliške akcije. Strani 330. Izdala in založila „Naša pot“ v Buenos Airesu za veliko noč 1955. Knjiga se more naročiti v Dušnopastirski pisarni na Víctor Martínez 50, Buenos Aires. Cena 30 pesov v Argentini.

Iz uvoda knjige, ki je gotovo zelo primeren in praktičen priročnik duhovnega življenja vemo, da je knjiga namenjena v prvi vrsti članom Slovenske Katoliške akcije, ki so v novih razmerah dostikrat po sili razmer prisiljeni, da živijo ločeni od svojih duhovnikov in slovenske skupnosti. „Sestavili smo vam knjigo, ki naj vas namesto nas versko in duhovno vzgaja, navdušuje za apostolat in vam ohranja nadnaravnega duha,“ tako slovenski asistenti v uvodu utemeljujejo nastanek te lepe knjige.

Ker pa je mnogo rojakov, ki iz tega ali onega vzroka niso vključeni v organizacijo KA, imajo pa obilo apostolskega duha in dejansko apostolat v svojem okolju tudi vrajce je knjiga namenjena tudi njim.

Končno pa bodo knjigo s pridom uporabili tudi vsi, ki želijo napredovati in rasti v duhovnem življenju. Saj knjiga od strani 68 do 264 podrobno obravnava vse važne pripomočke duhovnega življenja, kot n. pr. molitev, spoved, sv. maša in sv. obhajilo. vaja v božji priučnosti, duhovno vodstvo, rožni venec, premišljevanje, duhovno branje, duhovne vaje in rekolekcija, češčenje Matere božje.

Prve strani knjige, od 7 do 64 so posebej utemeljitvi apostolata in razložijo najpotrebnejše kreposti apostola. Na koncu knjige so razložene obljube članov KA. Sledi besedilo obreda za sprejem v KA in navedeni so odpustki, ki so jih deležni tisti, ki delujejo v vrstah Katoliške akcije.

Kot rečeno, je knjiga „Moje življenje“ nad vse koristen povzetek vsega, kar naj tako člani KA kot vsak dober kristjan, ki apostolsko čuti, vedo o apostolatu in duhovnem življenju. Zato knjigo vsem naročnikom naše revije toplo priporočamo.

Jože Jurak

„DUHOVNO | ŽIVLJENJE“ je slovenski verski mesečnik

Izdaja ga konzorcij (Orehar Anton), urejuje pa uredniški odbor (dr. France Gnidovec in Jože Jurak).

Naslov uredništva in uprave je: Víctor Martínez 50, Buenos Aires, Argentina

Celoletna naročnina znaša za Argentino 60 pesov, za U. S. A. in Kanado 5 dolarjev, za Italijo 2.000 lir, za Avstrijo 75 šilingov, drugod v protivrednosti dolarja. Tiska tiskarna Federico Grote, Montes de Oca 320, Buenos Aires

REVIJO MORETE PLAČATI IN NAROČITI NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Dušnopastirska pisarna, Víctor Martínez 50, Buenos Aires.

Brazilijska: Vinko Mirt, Caixa Postal 7058, Sao Paulo, Brasil.

U. S. A.: Slovenska pisarna, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio.

Kanada: Ivan Marn, 83 Victor Ave, Toronto, Ontario.

Trst: Marijina družba, Via Risorta 30, Trieste, Italia.

Italija: Zora Piščanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia.

Avstrija: Anton Miklavčič, Spittal a/Drau, D. P. Camp,

Kärnten, Austria.

Avstralija: Fr. Rudolf Pifko, 45 Victoria Street, Waverley, N. S. W.

CORREO
ARGENTINO
Suc. 6

TARIFA REDUCIDA

Concesión
No. 2560

VSEBINA NOVEMBERSKE ŠTEVLKE

Alojzij Košmerlj: Veliki praznik XX. Stoletja	577
V. Arleta Luzuriaga S. J.: Cine ca- tólico	582
Škof Gregorij Rožman: Leto spo- minov	583
Ernest Claes: Kdo je bil pokojni župnik Kampens	586
Jože Vovk: Priprava na obhajilo ..	588
„Tako ne bi rad umrl!“	590
Gregor Hribar: Za ovčicami	591
Dr. Mirko Gogala: Jairova hči in krvotočna žena	594
Martin Radoš: Satanov dvorec	598
Misli	600
Janez Borovec: Naravoslovne zna- nosti in Bog	601
Po svetu	606
E. William: Usodna preobleka	609
Bogdan Budnik: Obhajilni soneti ..	611
Slovenka sem	615
Gregor Mali: Spomin na domovino	617
Med izseljenci	618
Slavko Srebrnič: Izseljenčeva otož- nost	620
Pomen katekizma	620
Prof. Božidar Bajuk: Kaj moraš vedeti o tisku?	621
Kaj pa doma?	625
Nove knjige	629

*Platnice in stalna zaglavja je narisal
Hotimir Gorazd*

